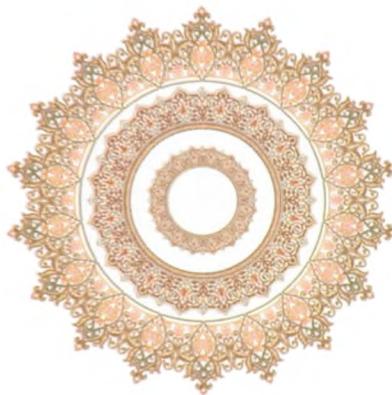

АЛИШЕР НАВОЙИЙ

Шўла асарлар шўлами

Ўн жилдлик

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги
Ғафур Ғулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи
Тошкент – 2011

АЛИШЕР НАВОЙ

Шўла асарлар тўплами

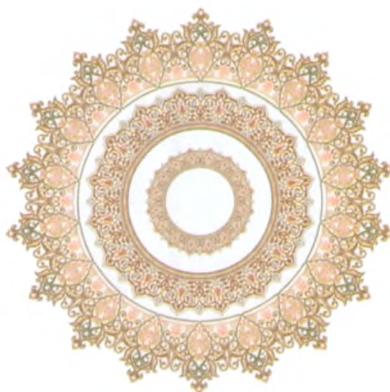
Бешинчи жилд

Девоний Фонї

Қасоид

Муфрадот

Хамсат ул-мутаҳаййирин

Тазарихо

БИСМИЛЛОҲИР РАҲМОНИР РАҲИМ

1

Эй хоки сари кӯи ту гаштан ҳаваси мо,
Бар пой сагат бўса задан мултамаси мо.

Гар дам задани мо бувад аз меҳри ту чун субҳ,
Сад шом сияҳрӯз шавад аз нафаси мо.

Дар бодияи шавқи ту чун роҳила бандем,
Зикри малак ояд зи фиғони ҷараси мо.

Бо неши ғаму ҷисми заиф оҳ барорем,
Сӯят магар ин бод барад хору ҳаси мо.

Бечорагии мо ҳаваси чорагарон шуд,
То ту шуди аз лутфу карам чорараси мо.

Ҳар қас, ки зи афтодаги орад ба қасе рӯй,
Мо рӯ ба ки орем, туи чунки қаси мо?!

Фонисифатам, рӯҳ кунад сӯи ту парвоз,
Эй, аз шакаристони ту қути магаси мо.

Татаббӯи¹ Шайх Саъдӣ²

Эй, ба гулистон ҳазор наргиси шахло
Дар гилу гулзори оразат ба тамошо.

Лолаву гул аз таҷаллии ту ба хуби
Қумрию булбул зи шавқи ту ба алоло.

Дар рухи рӯз аз рухи ту бориқаи меҳр,
Дар дили шаб аз гами ту мояи савдо.

Ошиқи бедил зи шавқи рӯи ту Маҷнун
Карда баҳона, вале муҳаббати Лайло.

Орази Юсуф намуда ламъаи рӯят,
3-ӯ шуда машғуфу зори ишқ Зулайхо.

Гоҳ дар оини ошиқи шуда зоҳир,
Ҳам шуда бар ҳусни хеш волаву шайдо.

Гоҳ ба маъшуқ шеваги-т тасаҳҳуб,
Ҳам ба худ аз ноз карда ғорату яғмо.

Ошиқу маъшуқу ишқ чумла худӣ, бас,
Ҳар нафас аз як либос гашта ҳувайдо.

Дар ду ҷаҳон ошиқи ту гашт чу Фони,
Соз фано ҳам ба ишқи хештан ўро.

Наът

Зиҳи, бинишонда оби абри раҳмат гарди роҳатро,
Малоик рӯфта аз болу пари худ такягоҳатро.

Ба соле гар шаби қадрест, дар як маҳ ду шои қадр
Бувад аз гесувони анбарин рӯи чу моҳатро.

Туи бе соя, лекин оламе дар офтоби ҳашр
Панаҳ созанд ҳар сӯ сояи олампаноҳатро.

Задӣ чун боргоҳи қурби худ, бар Арши Аъзам, шуд
Фалак як тугмаи фируза шодурвони чоҳатро.

Сипоҳи фатҳу нусрат чун кашиди, ҳар тараф бурданд
Зи баҳри тӯтиёи равшан он гарди сипоҳатро.

Аз он дидори Ҳақ диди, ки ҳам нури Илоҳи кард
Мунир аз сурмаи «мо зоғ»и чашмони сиёҳатро.

Чу ҳар сӯ чашми раҳмат афкани, аз гӯшаи чашме
Ба Фони бин, ки ӯ ҳам чашм дорад як нигоҳатро.

Татаббўъи Хоҷа Ҳофиз³

Румузул-ишқ конат мушкилан бил-каъси ҳаллилҳо,
Ки он ёқути маҳлулат намояд ҳалли мушкилҳо.

Сўи дайри муғон бихром, то бини дусад маҳфил,
Саросар з-офтоби май фурузон шамъи маҳфилҳо.

Дилу май ҳар ду равшан шуд, намедонам ки тоби май
Зад оташҳо ба дил, ё тоби май шуд з-оташи дилҳо.

Ба мақсад гарчи раҳ дур аст, агар оташ расад аз ишқ,
Чу барқ осон тавон кардан ба гоме қатъи манзилҳо.

Ману беҳосили, к-аз илму зўҳдам, он чи шуд ҳосил,
Якояк дар сари маъшғуку май шуд ҷумла ҳосилҳо.

Бувад чун бар асири ноқай Лайли, ки дар води
Фигон аз чоки дил Мачнун кашад, не занги маҳмилҳо.

Чу дар дашти фано манзил кунӣ як рӯз, эй Фони,
Зи ман он ҷонфизо атлолро фасҷуд ва қаббилҳо.

Татаббӯи Мир Хусрав⁴

Гар парда андозад маҳам он рӯи оташнокро,
Сўзам ба оҳи оташин нӯҳ пардаи афлокро.

Хоҳи чу қатл, эй қачқулаҳ, ҳочат ба теғат нест, ваҳ,
Ин бас, ки бишкасти ба таҳ тарфи кулоҳи чокро.

Афгад ба мардум сад хатар, гўяд малоик алҳазар,
Ҳар сў, ки сози қилвағар он қомати чолокро.

Бо ҳар кас, эй симинбадан, манмой рӯи хештан,
Бояд чу чашми поки ман з-он сон ҷамоли покро.

Соқи, зи бедоди ҷаҳон сад ғам ба дил дорам ниҳон,
Ҷоме бидору вораҳон з-онҳо мани ғамнокро.

Бояд ки масти фан кунӣ, кўи фано маскан кунӣ,
Гар боядат равшан кунӣ оинан идрокро.

Фони, дар ин дайри алам чун муҳликат шуд заҳри ғам,
Ҷў муршиди ҷонбахшдам, з-ў нӯш кун тарёкро.

Гар аввал оташи ишқ осон намуд моро,
3-ў як шарар баровард аз сина дуд моро.

Орому хоб аз мо, эй ҳамдамон, маҷӯед,
Рафт он, ки чашми роҳат хуш меғунуд моро.

Шоми висолро маҳ, хуршед буд аз ҳаҷр,
Дар рӯзи тира афканд чархи ҳасуд моро.

Бас, дер агар муяссар шуд базмгоҳи мақсуд,
3-он ҷо фалак бурун ронд бисёр зуд моро.

3-ин сон ки васл маъдум афтоду ҳаҷр мавҷуд,
Нобуд беҳтар, эй дил, сад раҳ зи буд моро.

Санги чунун фиканда дар қатл кӯшад имрӯз,
Он, к-ў ба зиндадори шаб меситуд моро.

Аз куфри ишқ дар дин шуд рахнаҳо, ки карданд
Сад гуна сарзанишҳо габру чухуд моро.

Соқӣ, зи ҳад фузун деҳ май, к-аз малоли даврон
Ҳар дам малоли дигар дар дил фузуд моро.

Фони, чи сон тавон буд, дар шаҳрбанди ҳастӣ,
Чун рӯ ба нестиҳо ҳичрон намуд моро?!

Гайри хуноб наёбанд ба чашму дили мо,
Гӯиё ишқ ба хун кард мухаммар гили мо.

Аз раҳи ишқ гузаштан нашуд, эй пири тариқ,
То ки шуд кӯи хароботи мугон манзили мо.

Мушкили мо ҳама бошад зи хумор, эй соқя,
Ќуз ба як ратли гарон ҳал нашавад мушкили мо.

Гарчи дар дайр гадоём, вале гоҳи нишот
Раҳ наёбанд шаҳон бар тарафи маҳфили мо.

Ҳосили умр шуд, эй муғбачаи бодафурӯш,
Вачҳи май бӯ, ки қабули ту фитад ҳосили мо.

Тири дилдӯз ба ҳар дил зани, эй қотили маёт,
Новаке чанд ниғаҳ дор барои дили мо.

Фони, уммед чунон аст, ки дар водии ишқ,
Маскани қофиласолор бувад маҳмили мо!

Маҳи ман дар шабистон, чунки нўшад ҷоми май шабҳо,
Намояд бар шафақ май аз ҳубоби реза кавкабҳо.

Даҳан шуд чашмаи ҳайвон туро аз айнаи ноёби,
Ду лаъли ҷонфизои дилкашат он чашмаро лабҳо.

Биё, эй соқии маҳваш, бидеҳ он ҷоми чун оташ,
Ба динам сўз чун дар ҳаҷр месўзонадам табҳо.

Чу орад туркгоз он шўх, баҳри пойбўс афтад
Ҳазорон моҳу анҷум аз нишони наъли маркабҳо.

Шаробам боиси ихлоси риндони харобот аст,
Бале омезиши ёрон бувад аз қурби машрабҳо.

Чунон ушшоқ ҳар шаб бе ту бардоранд растохез,
Ки дар руҳониён ғавғо фитад з-он оҳу «ё Раб!» ҳо.

Агар Фони хиромад ташналаб з-ин сон ба майхона,
Аз он дарёкаши хумҳо тиҳи созанд қолабҳо.

Зиҳи гулҳо зада чок аз ғами рӯят гиребонҳо,
Ки он чоки гиребонҳо расида то ба домонҳо.

Ба мулки боғ бозори чаман бин, к-аз гулу насрин
Паи сайри ту оин баста дасти сунъ дӯконҳо.

Набошад чун даҳонат бо дури дандону лаъли лаб,
Зи гулбарг арчи ғунча лаб намуд аз жола дандонҳо,

Чаман аз мақдамат чон ёфта, н-аз боди наврӯзист,
Таҳаррук дар шаҷарҳо, чилва дар гулҳою райҳонҳо.

Замоне инчунин хуррам, бидеҳ паймона, эй соқи,
Ки хоҳам чун замона бишканама оини паймонҳо.

Лаби лаълу даҳан, эй мугбача, к-аз бода олуда,
Асираш ғунчаи дилҳо, фидояш ҷавҳари қонҳо.

Ман аз дайри муғон май ҷустам аз сад гуна расвой,
Дар он ҷо рафтаму омад ба пешам як ба як онҳо.

Зи баҳри васли матлубе, ки бошад дар ҳарими дил,
Набошад гайри саргардоният қатъи биёбонҳо.

Агар Фони ҳавои васл дорад, кай аҷаб бошад,
Чу абраш оҳи оташбору оби чашму афгонҳо?

Кунад з-иқболи ишқу дарди айшу комрониҳо,
Дилам дар номуродиҳо, танам дар нотавониҳо.

Намонад халқро дил гулбунеро, балки як ғунча,
Чу дар гулшан хиромад сарви ман бо дилситониҳо.

Ба меҳри чарх натвонам, ки бинам, баски бар мардум
Намудам меҳрубони, ёфтам номеҳрубониҳо.

Калону хурд агар ханданд бар ҳолам, аҷаб набвад,
Ки зори хурдсоле кард ишқам дар калониҳо.

Фигони булбулу қумри чӣ санҷад неши ман дар ишқ,
Ки бо Фарҳоду Мачнун кардам ҳамдостониҳо.

Ба ёди ман, ки душманкоми ишқам, як қадаҳ даркаш,
Ба коми дўстон ҳар гаҳ, ки нўши дўстгониҳо.

Расонда дар дарунам новакат озорҳо ҳар гаҳ,
Ба тегам сина сози чоку бинмоям нишониҳо.

Ба пири, эй ҷавон, гар давлати айнул-яқин хоҳи,
Ғубори роҳи пирон тўтиё кун дар ҷавониҳо.

Равоносо аз он шуд назми Фони, эй сиҳиқомат,
Ки дар васфи хиромат кард кўшиш дар равониҳо!

Мухтараъ⁵

Мо ба кучо, зўҳду ибодат кучо?
Маёт кучо, тақвию тоат кучо?

Ғунча ба захм асту дилам дардманд,
Дард кучо бину ҷароҳат кучо?

Аз гулу сарвам дигар, эй боғбон,
Дам мазан, он оразу қомат кучо?

Кони намак н-оядам, эй дил, ба кор,
Гўи, ки он кони малоҳат кучо?

Хонақаҳи зўҳд зи мо шуд ба танг,
Шоҳраҳи дайри маломат кучо?

Шайх риё, пири муғон май намуд,
Зарқ кучо гўю каромат кучо?

Фони агар бе ту нахоҳад ҳаёт,
Кор чу саъб омада, тоқат кучо?

Татаббуъи ёри азиз

Чи суд, жола ба гулбарги оташин моро?
Ки бурда хуш зи дил он хай инчунин моро?

Чу заъфи мо зи хаёли руху лаби шўхест,
Дило, чи мучиби қувват гулангубин моро?

Лаби ту хотами лаълу фиғони мо беҳад,
Бисоз мўҳри хамўши аз он нигин моро.

Ба чарх мезанад он маҳ кулоҳи гўшаи ноз,
Аз он ки рӯи ниёз аст бар замин моро.

Зи гиряву задани даст бар дили сўзон,
Даме тар асту даме хушк остин моро.

Чи ошиқест, ки пиронасар зи хеш раҳонд,
Маю маломати он тифли нозанин моро.

Қуҷост мутриби софу маи нашотангез,
Ки шуд малул зи даврон дили ҳазин моро.

Фароғи васл чӣ имкон, ки аз хавотир ҳаст,
Ҳазор раҳзани андеша дар камин моро?!

Расид муғбачаи масту дил бирафт аз даст,
Набуд ҳеч гунаҳ, Фониё дар ин моро.

3-он сабаб дайри муғон омада кошонаи мо,
Ки гаҳе сар занад он муғбача дар хонаи мо.

Он парӣ дар варақе сурати Маҷнунро дид,
Ханда зад, гуфт: «Шабех аст ба девонаи мо».

На ки зуҳҳод, асас низ ба танг омадааст,
Ҳама шаб 3-арбадаву наъраи мастонаи мо.

Ринди дарёкаши дайрем, аз он бодафурӯш
На сабӯ, балки зи хум сохта паймонаи мо.

Дил чӣ бошад, ки сухан ҷумла ба ҷон мегузарад,
Дилрабой кунад оғоз чу ҷононаи мо?!

Дил, ки вайрони гами туст, туй ганҷ дар ӯ,
Байти маъмур ба рашк аст зи вайронаи мо.

Фониё, ошиқӣ ар ҷурм намояд бари ёр,
Зи дусад қатл фузун омада ҷурмонаи мо.

Тагаббӯи яке аз акобир

Дилам чу гашт асири хама каманд ўро,
Сарам хуш аст ғубори суми саманд ўро.

Лабат, ки гирия талхам зи шавқи ўст, бувад
Паи тааччуби ин гирия нўшханд ўро.

Чавону чуръакашу нозанину гарра ба хусн,
Тазаллуми дили ошиқ, чи судманд ўро?

Сухан ба тарки ҷафо гўямаш, чи сон шунавад,
Ки медиҳам мани маҷнуни маест панд ўро?.

Шаҳон гадои дару ман кам аз сагон сад раҳ,
Кучо муҳаббати ман уфтад писанд ўро.

Ба дил, ки ваъда кунӣ, куштану вафо накуни
Ба ваъда куштану дар интизор чанд ўро?

Чи нақшҳои гариб оварад бурун, Фони,
Агар дарун фитад ойини нақшбанд ўро.

Татаббӯи ёри азиз, Сухайли⁶

Ба кашфи ҳоли даврон нест Ҷоми Ҷам ҳавас моро,
Ҳамон ҷома, ки соқӣ акси рӯй афканд, бас моро!

Зи шайхи ҳеҷ кас, чун ҷониби дайри мугон рафтем,
Кунун дар хонақаҳ дигар набинад ҳеҷ кас моро.

Нишаста фориф-ул-бодем дар даври тағори май,
Ба рондан дур натвон кард з-он ҷо чун мағас моро.

Ба фарёди хумор, эй пири дайр, афтода бадҳолем,
Ту хоҳӣ буд, ё худ мугбача фарёдрас моро.

Гиреви кӯси шоҳ аз хоби мастӣ дарнамеорад,
Ҷи бедори диҳад, эй корвон, бонги ҷарас моро?

Ба ҷуз номи бутонам бар забон н-ояд гаҳи мастӣ,
Ҳуш он ринде, ки ў аз даври соғар хонд асморо.

Ғадоем, илтимоси мо бувад як ҷуръа май дар сар
Нахоҳад буд лаъли тоҷи шоҳӣ мултамас моро.

Аз он риндон шумар моро, ки дар мастию шабгарди
Ҷу мастон аз асас бигрезад, ар бинад асас моро.

Ҷу Фони гарқи май гаштем, лекин оқибат ёбанд
Ҳарифон бар канор афканда з-ин дарё ҷу хас моро.

Мухтараъ

Гули рӯят, ки зоҳир гашта ранги ёсамин ўро,
Чи бошад, к-аз маи гулранг сози оташин ўро?

Намедонам зи май шуд сурх чашми кофират, ё худ
Либоси ол пӯшонди ба қатли аҳли дин ўро.

Маро ҳам ғунчаи дил бишкуфад чун он даҳан ҳар гаҳ
Зи хай шабнам чу биншинад ба гулзори ҷабин ўро.

Чу акси сӯратат дар бода зоҳир гашт, натвонад
Бад-ин сон обу ранге сохтан наққоши Чин ўро.

Ба мукнат чун Сулаймон аст пири майфурӯш, инак
Зи ҳар хум оламе дигар шуда зери нигин ўро.

Чу авҷи рифъаташ аз осмон бигашт, аз он маъни
Гадо гаштанд шоҳони ҳама рӯи замин ўро.

Баҳористони гетиро гуле эмин кучо ёби?
Ки набвад сарсари боди хазон андар камин ўро.

Аз он дур афтад аз вай, к-аз барои чораи васлаш
Макон таъйин намояд зоҳиди хилватнишин ўро.

Даромад дар хароботи фано, эй дил, дигар Фони,
Зи аҳли тавбаву тақво нагӯй баъд аз ин ўро.

Татаббӯи Хоҷа Ҳофиз

Гар он турки хитой нӯш созад чоми саҳборо,
Нахуст орад сӯи мо турктозу қатлу яғморо.

Рухаш дар нозуки барбод дода сафҳаи гулро,
Қадаш дар чобуки бар хок шонда сарви раёноро.

Ба манъи бўси он лаб чун дусад тир аст аз миҷгон,
Ки дар хотир тавонад роҳ додан ин таманноро?

Баҳори оразшро тозагулҳои аҷаб бишкуфт,
Худоро, муддаи, монёи машав як дам тамошоро.

Ману кӯи муғон в-он муғбача, к-аз лаъли чонпарвар
Ба нукта карда з-ин дайри куҳан берун Масеҳоро.

Чу дар кӯи хароботаш ба як соғар намегиранд,
Бар оташ афканам беҳ ин либоси зӯҳду тақворо.

Чи пӯшонам зи мардум, к-оташи ишқу маҳи равшан
Зи чоки сина зоҳир кард сирри махфии моро?!

Бигӯ, к-оранд Чоми Чам зи маҳзан, эй шаҳи хубон,
Ки бинмоям ба шоҳон бевафоии дунёро.

Ғазал гуфтан мусаллам шуд ба Ҳофиз, шояд, эй Фони,
Намои чошни дарюза з-он назми ҷаҳоноро.

Татаббӯи Амир Хисрав ва дар таври Хоҷа Ҳофиз

Кай ба чашм орам либосу маснади шоҳонаро?
Ман, ки хоҳам далқи фақру гӯшаи майхонаро.

Тоири фархундаи ишқ аст роми нуқлу май,
Аз паи сайде чунин мерезам обу донаро.

Баҳри мо дарёкашон бояд ки созад майфурӯш,
Аз тағораш ҷомро в-аз хумми май паймонаро.

Хешро куштам, чу май карди илоҷам, эй ҳақим,
Ҳар киро бошад хирад, чун май диҳад девонаро?

Масти орад бӯи хоки майкада, эй пири дайр,
Гӯи андудӣ ба лои бода ин кошонаро.

Ғафлат орад, воизо, дар дил мусалсал гуфтанат,
Соҳти гӯё зи баҳри хоб ин афсонаро.

Як дамам бо ёр не аҳбоб ояд, не рақиб,
Чун нагунҷад ошно, кай ҷо бувад бегонаро?

Кулбаам сад раҳна аз санги ҳаводис кард чарх,
Бар сарам хоҳад фикандан гӯи ин вайронаро.

Ҷон фидоят созам, эй Фони, агар хоҳӣ расонд,
Вақти ҷон додан, ба сарвақтам даме ҷонаро.

Ба сарват ҷўйбори дидаи ман чилвагаҳ бодо!
Ба гоҳи чилва ҷонам зери поят хоки раҳ бодо!

Ба гармо, эй шаҳи хубон, ба чашмам чун кунӣ манзил,
Саводи дидаи ман бар сарат чатри сияҳ бодо!

Сипаҳ ҳар сў, ки хоҳӣ ронд, ҷони хоксори ман,
Зи баҳри гирди сар гаштан туро гарди сипаҳ бодо!

Зи бедоди ҳаводис чун гурезад ҳар касе як сў,
Маро дар соҳати майхона дар кунҷе панаҳ бодо!

Агар он муғбача ҷуз бо муғон соғар нахоҳад дошт,
Зи ҷаври куфри зулфаш хонаи динам табаҳ бодо!

Чу пири дайр бо дурдикашон ратли гарон дорад,
Тағори ў сипехру ҷоми давраш меҳру маҳ бодо!

Сабў бар гардан овардан, ба риндон гар гунаҳ бошад,
Туро дар гардан, эй Фони, ҳамеша ин гунаҳ бодо!

Татаббуъи махдуми Чоми⁷

Аз тағори май чунон нӯшам шароби нобро,
К-абр натвонад зи дарё ончунон бурд обро.

Дар ҷафо дорад қарор он чашму дар бедод хоб,
З-он ки бурданд аз дилу чашмам қарору хобро.

То қиёмат шои танҳой бувад дар дида хоб,
Як сабуҳи муғтанам дон сӯҳбати аҳбобро.

Гар вафо з-аҳли замон хоҳи, шароби лаъл нӯш,
З-он ки ҳаргиз кас надид ин гавҳари ноёбро.

Эй, ки гӯи дар ҷавони бода нӯш, инак бубин,
Мае дар дайри муғон афтода шайху шобро.

Куштаи он чашми хунрезам, ки баҳри қасди дин,
Карда ҷо дар айни масти гӯшаи меҳробро.

Аз дари аҳли ҷаҳон ҷустан мурод аз фақр нест,
Васл хоҳи, Фониё, маслуд кун ин бобро.

Татаббӯи Махдуми Ҷомӣ

Сӯзиям, то барфурӯзи рӯи оташнокро,
Сози оташгираи он шӯъла ин хошокро.

Аз шикофи ғунча пиндорӣ намоён гашт гул,
Гар зи чоки синаам бинӣ дили садчокро.

Гардсон хезад замин з-он рӯ, ки дар вақти хиром,
Ҷон диҳад рафтори чун оби ҳаётат хокро.

Ҳоҷиби қасрат гарам ронад аҷаб набвад, ки нест
Расм, мондан пеши шаҳ девонаи бебокро.

Соқиё, аз меҳнати даврон замирам тира гашт
Бода, то сайқал диҳам оинаи идрокро.

Чун гадои дайр май нӯшад, бувад сад гуна рашк,
Аз сафоли кӯҳнаи ӯ соғари афлокро.

Гар на мақсудаш май гулранг бошад, дасти сунъ,
Хӯшаҳои лаълу ёқут аз чи бандад токро?

Бандаи пири хароботам, ки ҷоми чуди ӯ,
Сӯзад аз як барқи май сад хирмани имсокро.

Фониё, кори ҷаҳон чуз гам набошад, бода нӯш,
Лаҳзае гар шод хоҳӣ хотири ғамнокро!

Татаббўи ҳазрати Махдумӣ

Эй, аз баҳори ҳусни ту бар чеҳраам гулзорҳо,
Дар сина з-он гулзорҳо дорам халида хорҳо.

Аз неши ҳаҷраш муттасил, гў риштаи чонам гусил,
Чун дўхт натвон чоки дил, з-он сўзану з-ин торҳо.

Дар кулбаи ғам гар барам, ой, наёби пайкарам,
Бас хоки хоря бар сарам, к-афтода аз деворҳо.

Аз ҳумрати рухсор кай битвон шудан ҳамранги вай,
Моро ба хун, ўро ба май, чун ранг шуд рухсорҳо.

Чун з-он бути ошуфтаҳў, орам ба сўи қибла рў,
Баста чу аз ҳар тори мў бар гарданам зуннорҳо.

Будам ба ақли зуфунун, пири хирад пеш аз чунун,
Тифлон давонандам кунун дар кўчаю бозорҳо.

З-ин назми нав чархи кужун, якбора гў ҳайрат макун,
Фони чу таълими сухун дорад зи Ҷоми борҳо.

Татаббўи Махдуми

Бе рўи ту шуд тира аз ашк маро шабҳо,
Равшан нашавад шабҳо бе моҳ зи кавкабҳо.

Аз тирагии ҳаҷрат шуд рўзу шабам яксон,
К-аз шаб сияҳам рўз аст в-аз рўз сияҳ шабҳо.

Ушшоқ, ки аз ҳаҷрат карданд тиҳи қолаб,
Боз аз лаби қонбахшат қон рафт ба қолабҳо.

Бе қадди ту дар бўстон ҳар шох, ки барг аст он,
Морест маро, к-аз вай овехта ақрабҳо.

Як қатра май, эй соқи, бас гар диҳиям, лекин,
З-он май, ки туро гардад олуда ба он лабҳо.

Ман масти шароб, эй дил, зуҳҳоду ғами Кавсар
Дури бувадам з-эшон аз дурии машрабҳо.

Дар дайри муғон, Фони, як қом чу зад акнун,
Як қоми дигар хоҳад бо нолаю «ё Раб»-ҳо.

Татаббӯи Махдуми Чомӣ

Ман, ки дорам аз мижа бар дида чандин хорро,
Чумла дар чашмам нарӯбам гар дари хамморро.

Майфурӯш ар лутф нанмояд, ҳарифон, чора чист?
Баҳри май вачҳи каму махмурии бисёрро.

Чарх пуранҷум шавад аз макри шайх андар самоъ,
Чун бипӯшад баҳя карда хирқай пиндорро.

Тарки дину зӯҳд чун фармудиям, эй муғбача,
Боз кун хишти хуму бикшо гиреҳ зуннорро.

Даври соғарро ғанимат дон, ки наққоши азал
Карда мубҳам сирри ин нӯҳ гардиши паргорро.

Дар хароботи муғон риндони дарёдил диҳанд
Аз паи як чуръа май ин гунбади заркорро.

Умр зоеъ шуд ба «лояъни» паи охир нафас,
Як нафас ҳам сарфа мекун баҳри истиғфорро.

Чун мани олуда чӯям, чунки накшоданд боз
Бар рухи покони олам пардаи асрорро.

Фониё, роҳи фано натвон ба пиндори худӣ,
Қатъи ин раҳ боядат, афкан зи худ ин борро!

Татаббӯи Махдумӣ

Зи абри тира барқе ҷаст тарфи кӯҳсоронро,
Ки равшан кард ҳар сӯ шамъи гулҳои баҳоронро.

Чу наргис ҷоми зар бигрифту лола соғари ёқут,
Салои бода зад мурги чаман парҳезгоронро.

Ту низ, эй пири дайр, андар чунин фасле ба сармасти
Зи кунҷи майкада сӯи чаман каш майгусоронро.

Фикан, эй муғбача, аз як муғона ҷоми мардафкан,
Ба рақс аз аввали шаб то саҳар шабзиндадоронро.

Сабӯҳи айш бо ёрон қадаҳ хӯр, нест чун маълум,
Ки ёбандат шаби оянда ёрон, ё ту ёронро?

Дар ин саҳро зи боди ҳодиса ҳар сӯй чун лола,
Ба хок афтада бин, тоҷи ғурури комгоронро.

Ба сар гарди фано, дар зери паҳлӯ хори навмеди,
Зи тоҷу тахти Ҷам озод дорад хоксоронро.

Сафоли кӯҳна пурмай созу Ҷоми Ҷам бинех номаш,
Дар ӯ наззора кун аҳволи давру рӯзгоронро.

Чу охир чуз фано коре нахоҳад буд, эй Фони,
Дар ин дайри фано бигзор айби чуръахоронро.

Татаббӯи Мир

Зиҳи, аз ҷоми ишқат беҳудонро дӯстгониҳо
В-аз он ратли гарон афсурдагонро саргарониҳо.

Нишонат ёфт ҳар, к-ӯ бенишон шуд, ҳаст аз он оташ
Ба ҳар сӯ доғҳоят бенишононро нишониҳо.

Ба саҳрои гамат овораю бехонумон гаштам,
Уш он оворагиҳо, хуррам ин бехонумониҳо.

Агар дар ҳалқаи базми сагонат раҳ диҳад бахтам,
Зи сармасти кунам бо шергирон комрониҳо.

Ҳар он к-ӯ то тавонад нотавони дар гамат варзад,
Тавоноён забуни ӯ шаванд аз нотавониҳо.

Ба дарси ишқ он шуд нуктадон, к-ӯ лавҳ шуст аз ғайр
Дар ин раҳ содалавҳиҳо беҳ аст аз хурдадониҳо.

Маро шуд зиндагони сарбасар барбод аз ҳаҷрат,
Ушо онҳо, ки доранд аз висолат зиндагониҳо.

Агар ту ҳофизи Фони шави аз саҳв, дар ҳамдат
Дар иқлими суханрони кунам соҳибқирониҳо.

Забонам гар кунӣ гӯё ба дастонҳои ҳамди худ,
Чи Хусрав, балки бо Ҷоми кунам ҳамдостониҳо.

Гуфти: «Барам дилатро», ҷон ҳам фидот, ёро!
 Гўям: «Дилат намонад», дил худ кучоаст моро!?

Дил рафту ҷон ҳам аз пай, дар вачҳи мутрибу май,
 Ин ҳарду лек бе вай, гў: «Базми мо маёро!»

Эй, ринди лоуболи, беш аз бало наноли,
 Ошиқ ба бемалоли бояд кашад балоро.

Дар туст ганҷ пинҳон, з-они ба чашм вайрон,
 Бин гирди хеш гардон, ин ҳафт аждаҳоро.

Бо ишратам чи қувват, к-ин чархи камфутувват,
 Ҳам ҳаст бемурувват, ҳам ҳаст бемадоро.

Эй дил, ба дўст рў кун, ҷонро фидои ў кун,
 Бо дарди ишқ хў кун, лекин маҷў даворо.

Пири муғон, ки гардун умраш кунад афзун,
 Дорад ҳамеша мамнун, риндони бенаворо.

Дар дайр агарчи мастам, зуннори куфр бастам,
 Боре зи хеш растам, сад шукр аз ин Худоро.

Фони, раҳи вафо чў, сарманзили ризо чў,
 Дар ишқи ў фано чў, дон муғтанам фаноро.

Татаббўи Хоҷа

Насими субҳ бигў он ниҳоли раъноро,
Ки боғи умр хазондида аз ту шуд моро.

Ба як қадаҳ, ки кашиди зи оби оташранг,
Чи оташе, ки зади ошиқони шайдоро?

Шудам ба зўҳди қави ғарраву надонистам,
Ки зўри ишқ ба аҷз афканад тавоноро.

Ту, эй ҷавон, ки шикебо зи хайли ушшоқи,
Тараҳхуме бикун ин пири ношикеборо.

Фурўғи машғалаи ҳусн аз оташи ишқ аст,
Мадор ҳайф зи аҳли назар тамошоро!

Лабат чу оби ҳаёт аст, з-он ки пешаш нест
Ба гоҳи нутқ раҳи дам задан Масеҳоро.

Биё, ки ҳосили кавнайн барги коҳе нест,
Ба кўи майкада риндони бодапайморо.

Ба ҷон қабул кунам ҳарчи шайх фармояд,
Агар на манъ кунад ишқу ҷоми саҳборо.

Фитод Фонии бехонумон ба расвой,
Чу дид базми хароботиёни расворо.

Татаббӯи Махдумӣ

Ҳаёт дар дайр офате ҳар дам ба қасди ҷон маро,
Зинда бурдан аз сари кӯи муғон натвон маро.

Хонаи дил буд ободам зи тақво, ваҳ, ки сохт
Ишваҳои соқию сели қадаҳ вайрон маро.

Пардаи зӯҳдам чи сон пӯшад ки аз ошуби май,
Аз гиребон ҳар дам афтад чок то домон маро?!

Хирқа дар ҳаҷри буге шуд раҳни май бингар, ки кард
Бодаю ишқ аз либоси офият урён маро.

Гар ба гирдоби май афтодам, маро набвад гунаҳ,
Ҳаст ин саргаштаги аз гардиши даврон маро.

Баҳри исён аз баланди кард пастам, з-он ки зад
Бар замин аз осмон ҳар мавҷи ин тӯфон маро.

Созам аз лавси риё ғусли тариқ, эй пири дайр,
Чун фақеҳ ояд, даруни хум кунӣ пинҳон маро.

Хоб дидам, к-оби Кавсар мехӯрам аз дасти хур,
Файзи май аз дасти соқӣ буд сад чандон маро.

Фониё, роҳи фано ҳарчанд мушкил буд, шуд
Қатъи он з-афкандани бори худӣ осон маро.

Татаббӯи Хоча

Дя сӯи дайри муғон омад зи масҷид пири мо,
Чист ҷуз зуннор бастан баъд аз ин тадбири мо?

Кофири ншқему беҳуш аз чунун, эй муғбача,
Ҳам зи зуннори сари зулфи ту бас занҷири мо.

Пири дайр ар кард моро мучрим аз тақсири зӯҳд,
Гар бимонад қатра дар соғар, бувад тақсири мо.

Кай тавон будан дигар дар хонақаҳ, чун ёфтанд
Шишаи май дар даруни хирқаи тазвири мо?.

Баҳри панди мо мақаш, эй шайх, заҳмат, чун шудааст
Риндию расвой аз рӯзи азал тақдири мо.

Шиша дар гардан чу гардонди ба дайр, эй муҳтасиб,
Машканаш боре, ки набвад беш аз ин таъзири мо.

Оллоҳ-Оллоҳ, шарм аз имонаш надорад шайхи шаҳр,
Мекунад аз сачда пеши он санам тақфири мо.

Шабнишинонро аҷаб рӯзи сиёҳ ояд ба пеш,
Гар зи зулфи ӯ барояд нолаи шабгири мо.

Шояд, эй Фони, ба қабри Ҳофизаш созанд сабт,
Гар ба хоки Форс афтад нусхаи таҳрири мо.

Базмгаҳ сохт дигар шоҳиди гул бўстонро,
Мужда деҳ, боди сабо, булбули хушилҳонро.

Хомаи сунъ ба қасри фалак аз қавси қузаҳ,
Рангҳо паҳлӯи ҳам кард хамаи айвонро.

Рӯи хубони чаман ёфт гулобафшони,
Дод чун майл сабо ҳар тарафе боронро.

Аз паи зеби чаман булбули хушхон ҳар дам,
Фасле аз васфи гул ороост наво дostonро.

Дар чунин фасл чи хушёр нишини, бархез,
Аз паи базм биорой саробўстонро?!

Умрро як-ду замон дор ганимат, ки чу умр
На сабот аст замонро, на бақо давронро.

Бода хўр бар рухи чамъе, ки на охир эшон
Боз ёбанд туро чуста, на ту эшонро.

Ба гули умр вафое чу наёбам, чи ачаб?
Гар чу булбул бирасонам ба фалак афгонро!

Ишваи муғбачаи бодафурўшам дар дайр,
Ончунон кард, ки додам ба рухаш имонро.

Фони он кас, ки бувад толиби қонон, чи ачаб?
К-ў дар аввал қадами ишқ супорад қонро!

Дар таври Хоча

Маст нигар ба майкада муғбачагони шангро,
Чок зада бар аҳли дин хирқаи ному нангро.

Ҳамчу шафақ аён шуда аз паи офтоб май,
Аз маи асфараш нигар орази лоларангро.

Рунчасифат дилам хўрад хуну бипечад аз ҳасад,
Бар лаби ҷом чун ниҳад ёр даҳони тангро.

Дил шуда буд тира аз хилвати зўҳди хонақаҳ,
Муқили киштии қадаҳ з-ў бизудад зангро.

Лаъли лабат чу ёфтам, з-он хати сабз форигам,
Нашъаи май зи хотирам бурд хаёли бангро.

Бода зи муҳтасиб ниҳон авли, аз он ки ҳодиса
Аз кафи ў занад суви ҷоми нашот сангро.

Фони агар ба дайр шуд, буд ба ғайр ихтиёр,
Рафт зи худ, шунид чун нолаи ною чангро.

Ба дайр буд ҳавои маи муғона маро,
Валек буд хумори саҳар баҳона маро.

Маро зи хона барорад ҳавои майхона,
Чу нест май, натавон ёфтан ба хона маро.

Бичӯ ба мастиву девонагиву расвой
Ба кӯи дайр, ки ёби бад-ин нишона маро.

Зи дӯст аҳли талаб ёфтанд муждаи васл,
Фироқ кушт ба зорӣ дар он миёна маро.

Замон-замон қадаҳам деҳ, чаро ки ранҷа кунад,
Чу як замон нахӯрам май, ғами замона маро.

Ба як-ду қоми сабуҳӣ раҳонди, эй соқи,
Хароб дошт хумори маи шабона маро.

Кунанд тӯма сагон, чун бимирам, эй Фони,
Бияфкананд бар он хоки остона маро.

Татаббӯи Хоча

Соқи, биёр ҷоми маи лаълфомро,
Бехавф соз пайкари ёқутҷомро.

То даркашам, агар ҳама соғар бувад сипеҳр,
Дар соғар он чи рехта боши тамомро.

Эй дил, даруни дайри муғон дор муғтанам
Аз ҷоми лаъли муғбача айши мудомро.

Бӯи вафо зи гулшани даврон чу кас наёфт,
Аз бӯи бода дор муаттар машомро.

Оини ишқу мӯҳташамӣ қиссаест дур,
Ишқ аст муфлисони фалакиҳтишомро.

Зоҳид, мачӯй офият аз мо, ки мондаем
Андар сари суроҳию май нангу номро.

Воиз, бирав, ки нест яқин, к-аз қабулу рад
Эзид намуда қисми ману ту кадомро.

Доим зи ҷоми айш маи васл Чам наёфт,
Берун кун аз димоғ таманнои хомро.

Фони, бинӯш ҷоми фано, то намоямат
Дар кунчи дайр равзаи дор-ус-саломро.

Татаббӯи Шайх

Зи рӯи бистари шоҳи гаҳе бубин моро,
Ба зери паҳлӯ хору ба зери сар хоро.

Чу лаб ба ишва газӣ, даст агар ниҳам бар дил,
Бигӯ чи чора кунам қони ношикеборо?!

Ҳадиси васли ту гар бар забон намеорам,
Зи сар чи гуна бурун орам ин таманноро?

Зи кӯи ӯ, ки рави, эй малак, ба сӯи биҳишт,
Чаро зи даст диҳӣ инчунин тамошоро?

Нигар ба майкада рокеъ сабӯи бода ба дӯш,
Зи дӯш он ки наяндохти мусаллоро.

Чу хоҳад аз паи ҳусни ту зеб машшота,
Ба офтоб кашад заҳмат аз паи оро.

Ба Саъдияст қадам бар қадам зада Фони,
Ки паи ду фаҳм нагардад хаёли доноро.

Ихтироъ

Зи ишқ ҳаёт ба дил бор сад ҳазор маро,
Ҳанӯз шуқр бувад сад ҳазор бор маро.

Гарам бувад маи гулгун зи соқии гулрух,
Ба хуру Кавсарат, эй порсо, чи кор маро?

Ба бўсае, ки диҳию куши, манеҳ миннат,
Чи миннатам зи ту, чун кушт интизор маро.

Ба чурми ишқу май ар шаҳнаам замон талабад,
Ба пири майкадаи ишқ, гў, супор маро.

Зи май хумор бувад в-аз хумор май нўшам,
Ба даври бода тасалсул шуд ошкор маро.

Магў: «Марав ба сўи дайр», ваҳ, чу муғбачагон
Баранд мўйкашонам, чи ихтиёр маро?

Зи чурми бода чи бокам, ки дўш ҳоџифи гайб,
Зи лутфи шомили ў қард умедвор маро.

Дигар магўй, ки: «Чун маст созамат, бикушам»,
Чи суд аз ин суханат, кушт чун хумор маро?!

Ба пойбўси бутон шуд умед, эй Фони,
Чу май ба дайри муғон қард хоксор маро.

Татаббўи ёри азиз

Эй з-оташи май дар гули рўи ту асарҳо,
Дар сина аз он оташам афтода шарарҳо.

Санги лаби рўде, ки зи қатли ту равад хун,
Бошад зи тамаввуч ба канор омада сарҳо.

Дар хилъати гулгун қади раънои ту сарвест,
К-ў нашъунамо ёфта бо хуни чигарҳо.

Ҳар нахли таманно, ки ба ишқи ту нишондем,
Аз санги маломат ҳама оварда самарҳо.

Аз ишқи яке мугбача дар дайри мугонем,
Оварда паи чуръаи май рўй ба дарҳо.

Бе роҳбаре дашти фано тай натавон кард,
К-афзун-ст дар ў аз ҳаду андоза хатарҳо.

Фони буваду қоми маю ишқу харобот,
К-аз даҳр мурод ин шуду беҳуда дигарҳо.

Шабнам, ки ҳаво рехт ба гулҳову суманҳо,
Шуд обилаи орази атфоли чаманҳо.

Гулҳои чаман гар на шаҳидони фироқанд,
Чун лола чаро ғарқа ба хунанд кафанҳо?

Дар тоб агар нест аз он ҷаъди дилевез,
Дар турраи сунбул зи ҷи афтода шиканҳо?

Дар фасли чунин бодаву ёре ба каф овар,
Хӯрдан натавон ҷом чу дар майкада танҳо.

Чун ҷониби он бут нашитобам, ки зи зуннор
Дар гардани ҷон баҳри кашиш баста расанҳо?!

Дар сирри ҳақиқат ба сухан роҳ набошад,
Ҷоё нарасид, арчи басте рафт суханҳо.

Фонӣ ба раҳи фақр даро, нукта мағӯ беш!
Гар марди раҳӣ, пеш маёр ин ҳама фанҳо.

Дар Чоми Чам бирез шароби муғонаро,
Дар вай бубин ҳақиқати ин корхонаро.

Эй пири дайр, аҳли харобот маҳраманд,
3-ин роз нукта гӯю раҳо кун баҳонаро.

Безъгидоли ар кунам аз шӯри ин ҳадис,
Дар ҳалқи ман бирез маи беҳудонаро.

К-он май замон-замон барад аз лавҳи хотирам
Айши замонарову ҷафои замонаро.

Мурдан ба васл боядам, эй Хизр, мункирам
Оби ҳаёту зиндагии ҷовидонаро.

Бингар ба сақфи майкада акси фурӯғи май,
Гар 3-оташи Калим надиди забонаро.

Фони, чу нест лоиқи ин базм, эй рақиб,
Боре бимон, ки бўса занад остонаро.

Ҷавоби худ гӯяд

Зиҳи, ба хори мижа сад ҳазор зор туро,
Асири ду гули ораз ду сад ҳазор туро.

Мабод ҷаври хазон аз баҳори зебой,
Чунин ки тоза шуда гулшани узор туро.

Дило, зи нола макун даъвии шикебой,
Чу дӯст ҷилва намояд, чи ихтиёр туро?

Даво ба кулбаи хаммор ҷоми гулранг аст,
Гаҳе чу гунча кунад меҳнати хумор туро.

Чу умр мегузарад, ҷоми май зи даст манеҳ,
Ки вораҳонад аз андӯҳи рӯзгор туро.

Макаш ту доман, агар доманат кашад хоре,
Ба хоки аҳли вафо чун фитад гузор туро.

Марав ба бори худӣ, Фониё, ба водии фақр,
Ки андар ӯ ба чунин бор нест бор туро.

Татаббӯи ёри азиз

Дил, к-аз гамат ором набошад, барам ўро,
То чанд ба кўят бараму оварам ўро?

Зоғе, ки кунад гоҳи чунун майли ништастан,
Бар фарқ бувад тўма зи захми сарам ўро.

Хоҳам, ки гарони барам аз кўи ту, гарчи
Аз соя гарантар набувад пайкарам ўро.

Даврон, ки маро сўхт, азо дорадам акнун,
Чун рўз шуда тира зи хокистарам ўро.

Шуд Лайлию Маҷнун зи миён, чун написандам?
Дар ишқ ман инро, ба сафо дилбарам ўро.

Набвад ҳади онам, ки кунам даъвии побўс,
Инам на бас, эй ишқ, ки хоки дарам ўро.

Ҷисми чу хасам шуд ба саропардаи он гул,
Эй бод, наронӣ зи ҳарими ҳарам ўро.

Омад зи паи дурди сафолам саги ў, лек
Девона кунад накҳате аз соғарам ўро.

Гар шайхи риёи шумурад донаи тасбеҳ,
Ман бин, ки чу Фони ба ҷаве нашмарам уро.

Татаббӯи Мир

Ваҳ, ки дар вақти гулам з-он гули рухсор чудо,
Гул чудо оташи ман тез кунад, хор чудо.

Аз чудой ману ёр, абр зи таъсири баҳор,
Ман чудо гириякунон, абр чудо, ёр чудо.

Чи фироқ аст, ки ҷонон чу чудо гашт зи ман,
Дил зи ҷон гашт чудо, ҷон зи тани зор чудо?.

Он парипайкар аз ин хаста чудой талабад,
Ҳамчу ҷон к-ӯ шавад аз пайкари бемор чудо.

Дару девор зи ҳам гашт чудо, баски задам
Сар чудо бар дари он кӯю ба девор чудо.

Соқиё, доруи беҳушиям афкан дар май,
Ки набояд ба дилам ҳуш зи дилдор чудо.

Фониё, ҷоми фано нӯш дар ин дайр агар
Беҳуди хоҳи аз он дилбари хаммор чудо.

Татаббӯи Шайх

Ҳар гаҳ аз таб зард ёбам гулғузори хешро,
Дар хазон рӯ карда бинам навбаҳори хешро.

Дар арақ афтад, чу ҷисми нотавонаш, бингарам
Ғарқай баҳри бало ҷони низори хешро.

Аз ҳарорат чун шавад нозук танаш дар изтироб,
Кай тавонам баеҷ чашми ашкбори хешро?

Қошки табҳола аз лаълаш ба дандон барканам,
То кунам фориғ зи ранҷиш лаъли ёри хешро.

Умри ман чи-бӯад ба умри ӯ физой, эй сипеҳр,
То ҳаёту ҷон фидо созам нигори хешро.

Рӯзгорам тира шуд аз ранҷи он маҳ, кай бӯад?
То дигар бинам сафоӣ рӯзгори хешро!

Фониё, чун хуштараш ёби ба расми таҳният,
Барфишон аз ҷон ба поӣ ӯ нисори хешро.

Мухтараъ

Соқии маъваш ар диҳад ҷоми шароби нобро,
Беҳ, ки сипеҳр дорадам соғари офтобро.

Чанд шавам ба майкада бехуду ҳамдамон баранд
Маст, кашон-кашон сӯи хонаи ман харобро?!

Соқии гулӯзори ман ғар зи рухат арақ чакад,
Атри мае марост бас, бармафишон гулобро.

Гуфтамаш: эй ҳаёти ман, к-ӯ ба шитобат омадан?
Гуфт: ҳаёт мекунад вақти шудан шитобро.

Заҳри фироқ мекашам, ваҳ чи азоб бошад ин,
Дар таҳи дӯзахи ғамат чанд кашам азобро?

Пирию зӯҳду офият ҳар се ба вақти худ хушанд,
Дор ғанимат ин замон ишқу маю шабобро.

Бас, ки бибоядат кафи ҳайфу надоматат ғазид,
Фони, ағар зи каф ниҳи мавсуми гул шаробро.

Татаббӯи Хоҷа

Мекунад вақти субҳ наъра саҳоб,
Ки замони сабӯхро дарёб.

Аз гулистон кашид мург сафир,
Дар шабистон намуд нола рубоб.

3-ин фиғонҳо зи ҳар тараф як-як,
Баргирифтанд сар зи хоб аҳбоб.

Ниммахмуру ниммаст шуданд
Ҷониби базм субҳгаҳ ба шитоб,

Бо ҳарифон дӯш соқии базм,
Кард бунёд даври ҷоми шароб.

Гар намурди, ту низ бикшо чашм,
Ранҷа фармо қадам сӯи асҳоб.

Як-ду дам вақтро ганимат дон,
Бо ҳарифон бинӯш бодаи ноб.

Бош то он замон, ки дорад чарх,
Ҷоми заррини меҳр масти хароб.

Гард бедор 3-он, ки чун гарди,
Маст, бешак дигар шави дар хоб.

Хоби дуру дарозат андар пеш,
Хезу як дам зи хоб рӯй битоб.

Бикушояд зи хоб, эй Фони,
Дари чашмат «Муфаттиҳ-ул-абвоб».

Мухтараъ

Ту хубу хулқи ту хубу тақаллумат ҳам хуб,
Набуда чун ту ба хуби касе ба олам хуб.

Ба хусн беҳ зи пари, одамигарии бартар,
Нагашта мисли ту пайдо зи наели одам хуб.

Куши ба хубию қонбахши аз суҳан, ки чу ту
Набуда, Оллоҳ-Оллоҳ, Масеҳи Марям хуб.

Ба дил муҳаббати ту бештар шавад ҳар дам,
Ки бештар бинамой ба чашм ҳар дам хуб.

Анису ҳамдам агар ҳаёт хуб, хубтар аст,
Ки дар қаҳон ба кас афтад анису ҳамдам хуб.

Ба олам омада хубон басте, валеқ чу ту
Набуда бар ҳама хубон касе мусаллам хуб.

Зи хайлу маҷмаи хубон ба Фонию бедил,
Вафову меҳр бувад хубу зулму кин ҳам хуб.

Татабӯи Шайх

Эй зи рӯят моҳро сад гуна тоб,
Маҳ мағӯ, бошад сухан дар офтоб.

Файр дар кӯят азобам мекунад,
Ҳеҷ кас нашнида дар ҷаннат азоб.

То надидам хоб дар чашмам зи ашк,
Чашмро акнун намебинам ба хоб.

Дар тани хокист аз лаъли ту ҷӯш,
Ҳокро дар ҷӯш меорад шароб.

Чун хаёли дидани рӯят кунам,
Дар дил афтад заъф аз бас изтироб.

Пири дайру муғбача мастам кунанд,
Хушдилам дар майкада аз шайху шоб.

Фониё, дар қатъи водиҳои ишқ,
Аз ҷигар бояд ғизо в-аз дида об.

Татаббӯъи Мир

Чашмаи зиндагӣ омад даҳани он маҳи Нахшаб,
Баҳри сероб шудан сабзаи хат руста ба он лаб.

Тифли мактаб шуда пири хирад андар раҳи ишқ,
Шӯҳи ман ҷилвақунон, чунки хиромад сӯи мактаб.

Сари моро чи раҳи он ки ба фитрок бибанди,
Ҳамчу гӯй ин шарафаш баски расад бар суми маркаб.

Ошиқонро, ки буди шева зи девонаги ошӯб,
Зи ҳаё гарқи арақ сохта он моҳи муаддаб.

Кай ба наъли суми рахшат маҳи нав ҳаст баробар,
К-ин зи сим асту вай аз чехраи ушшоқ музаҳҳаб?.

Эй ачал, ранча шав акнун, ки зи бемории ҳичрон.
Баҳри ҷон доданам омад ҳама асбоб мураттаб.

Фониё, матлаби ту дайри фано шуд, чу дароӣ
Чуз маи софии равшан зи кафи муғбача матлаб.

Татабуъи Хоҷа Салмон⁸

Дар чаман гулро назора кардам аз рӯи ҳабиб,
Тоза шуд қонам, к-аз ў омад ба ман бӯи ҳабиб.

Гул ба рӯяш андаке монанд шуд дар рангу бӯй,
Қо, ки бар фарқаш диҳам, ҳаст он ҳам аз рӯи ҳабиб,

Сели ашқам гар зи қо бирбуд, хоҳам шуд ҳалок,
Бок набвад, гар нахоҳад бурданам сӯи ҳабиб.

Дар сари кӯяш ҳалокам, эй сабо, баҳри Худо,
К-аз паи мурдан мабар хоки ман аз кӯи ҳабиб.

Бандаи зулфи ту шуд сунбул, ғуломи сунбулам,
Бандаи онам, ки шуд ҳиндуи ҳиндуи ҳабиб.

Мурданам бошад зи тағйири мизоқи нозукаш,
Бими қатлам кай бувад аз тундии хӯи ҳабиб.

Як сари мӯяш ба мулки ҳар ду олам кай диҳад?
Гарчи Фони дар заифи нест чун мӯи ҳабиб.

Дар таври Хоҷа

Аз май тулӯъ кард чу дар соғар офтоб,
Акси ту офтоби дигар шуд дар офтоб.

Бин рӯи соқию маи равшан, ки халқро
Сӯзанд навъи дигар аз инҳо ҳар офтоб.

Шаб з-офтоби рӯи туву офтоби май,
Базмам чу рӯз шуд, чӣ кунам дигар офтоб?

Хуш оламест дайр, ки тоқаш бувад сипеҳр,
Он ҷо ба даври ламъаи май аҳмар офтоб.

Бошад даҳони хум зи маи равшан, эй ҳаким,
Дар кунҷи тира майкадаро анвар офтоб.

Зинҳор к-офтоби қадаҳро нуҳуфта дор,
То соир аст бар фалаки аҳзар офтоб.

Аз шамъи май фурӯғи шабистони базм деҳ,
Пинҳон кунад чу дар тутуқи шаб сар офтоб.

З-он сон, ки моҳ тира бувад, офтоб ҳаст
Дар базми шоҳ тира зи ҷоми зар офтоб.

Султон Ҳусайни Хисрави ғозӣ, ки бандагон-ш,
Соянд аз улувви макон сар бар офтоб.

То з-офтоб зебу фари олам аст, бод
Аз раҳши тавсани ту ба зебу фар офтоб!

Фони зи дурди ҷоми маят бод баҳраманд,
К-аз нури раъй файз расонад бар офтоб.

Дар таври Хоҷа

Баҳри умри ҷовидон шуд ҳар киро чизе сабаб,
Хизрро оби ҳаёту риндро оби инаб.

Гуфтаи, як тира шаб то рӯз ҳамдам бошамат,
Тиратар аз рӯзи ҳаҷри мо набошад ҳеҷ шаб.

Маънии маҷмуаи хуби ба хатту рӯи туст,
Дафтареро хуб дар як сафҳа карди мунтахаб.

Дар малоҳат сад чу Юсуф бандаат шуд, эй ҳабиб,
Чун туй кони намак, чун созамат Юсуф лақаб?

Боиси айшаст ҳар-ч аз дард дорад чошни,
Гиряи рӯзи висол орад ба ғамнокон тараб.

Гарчи васли дӯстро кас аз талаб қардан наёфт,
Лек он, к-ӯ ёфт, буд аз зумраи аҳли талаб.

Кай аҷаб бошад, таачҷуб аз хавоси бодаам,
Об, к-аш хосияти оташ бувад, бошад аҷаб.

Нуктаи Маҷнун қучо фаҳманд чуз аҳли чунун,
3-он ки қавли худ ба қонуни хирад дорад араб.

Расми ҷаври ёрро, Фони, сабаб аз мо мапурс,
Нест чун аҳли фаноро расм пурсидан сабаб.

Дил чу ояд аз фурӯғи барқи он ораз ба тоб,
Сӯи хуршед оварад рӯ чун ба соя з-офтоб.

Дил чу дар гулшан фитод аз кӯи ӯ, шуд музтариб,
Бар замини хушк з-он сон, к-уфтад моҳи зи об.

Аз хаёли турраи ӯ метапам дар беҳуди,
Чун касе, к-аз хоб ошuftа чаҳад ҳар дам зи хоб.

Ҷониби ҳар кас кунӣ таъчил илло сӯи ман,
Гарчи бошад умрро бо ҳар касе яксон шитоб.

Пора кун дилро, ки нақши он узор ояд бурун,
Гул кушода беҳ бувад, гар ғунча бошад дар ниқоб.

Ҳалқаҳои зулфат аз ораз ҳаметобанд сар,
Мисли аҳли куфр, к-аз имон намояд иҷтиноб.

Қатраи хай бар лабат, беш орадам дар дил тараб,
Мазчи об ори, фузун созад нишот андар шароб.

Соқӣ аз қоми лаболаб зоилам кун хуш аз он-к,
Беҳ, ки ҳам масти хароб афтам дар ин дайри хароб.

Гар ҳамехоҳӣ, ки ҳар дам маъние рӯ орадат,
Фоние, аз хоки пой аҳли маъни рӯ матоб.

Мухтараъ

Соқиё, бода чу резӣ ба қадаҳ баҳри тараб,
Кай тарабнок шавам, гар нарасони-ш ба лаб?

Ачаб он нест, ки аз лаъли ту ёбем ҳаёт,
Бе лабат ин ки бувад зиндаги, ин аст ачаб.

Зархариди ту бувад Юсуфи Мисри дар ҳусн,
Нисбати банда ба шаҳ нест ба чуз тарки адаб.

Талаби нуктаи мавҳуми даҳонат кардам,
Хирадам гуфт, ки он ҷо, ки набошад матлаб.

Арақи он зақан аст оби Хизр, к-аз лаби ў
Гашт моил ба тарашшўҳ сўи чоҳи ғабғаб.

Ақл, к-аз ишқ гурезад, чи тааччуб бошад,
Пири ақл аст бари ишқ чу тифли мактаб?.

Н-аз қаландарвашияст ин сару по барҳанаги,
Кафшу дастор ба май ҷумла гарав шуд ин шаб.

Сабаби рифъати дунон зи фалак ҷустам, гуфт:
«Сабаб ин дон, ки наёранд зи мо ҷуст сабаб».

Ринди майхора, ки дар дайр шаробаш қут аст,
Қурбаташ ҷустани Фонист зи қурби машраб.

Дар таври Хоҷа

Шукуфт чун гули рухсори соқи аз маи ноб,
Биной зӯҳди ман аз сели бода гашт хароб.

Маро, ки нақди дилу дин бирафт дар сари май,
Зи ному нанг дар ин кӯҳна дайр худ чи ҳисоб?

Бинӯш бодаву девона бош дар олам,
Ки баҳри олами девонагист базми шароб.

Чавониясту хумору баҳору оташи ишқ,
Биёр май, ки чунунро тамом шуд асбоб.

Чу амн хоҳи аз ин коргоҳи пуурошӯб,
Маё зи майкада беруну бош масти хароб.

Чу кори умр шитоб аст, агар аз ӯ як дам
Таматтӯе бувадат орзу, ба бода шитоб!

Агар хароб бувад хонаи ҷаҳон, чи аҷаб,
Ки дид хона, ки обод монд бар сари об?

Бибояд охираш андар сари қадаҳ рафтан,
Ҳавои бода ба сар ҳар киро бувад чу хубоб.

Агар фано шуданат майл ҳаст чун Фони,
Ба рӯят он чи расад аз сипеҳр, рӯй матоб.

Мухтараъ

Зи таб мабод судоъе бад-он ҷавон, ё Раб!
Ки садқаи сараш ин пири нотавон, ё Раб!

Зи ҳаҷр ё Рабу афғонам аз фалак бигзашт,
Туам халос намоя аз ин фиғон, ё Раб!

Бад-он умед, ки шояд ба моҳи ман бирасад,
Шаби фироқ расонам ба осмон, ё Раб!

Расид «ё Раб»-и ман шоми ғам ба маҷмаи дайр,
Чи бошад ар бути ман бишнавад аз он, ё Раб?!

Зи дайр мугбачаи маёт шуд бурун сӯи шаҳр,
Зи аҳли зӯҳд ба дайр эминаш расон, ё Раб!

Шудан ба кӯи риё шайхро хуш аст, мабод,
Маро ба ҷуз равиши кӯчаи муғон, ё Раб!

Чу саркашист тариқи риё, сари Фони,
Шавад ба дайри фано хоки остон, ё Раб!

Ихтироъ

Чун ба дайр омад зи баҳри хум шикастан мӯҳтасиб,
Шуд дили риндон, чу чашми шӯхи соқӣ музтариб.

Иҷтиноб афтод аҳли дайро аз ваҳшаташ,
Аҳли дин набвад аҷаб гаштан зи шайтон мучтаниб.

Офаташ афканд дар даври ҳарифон инқилоб,
К-аш ба ҷон офат расад аз даври чархи мунқалиб.

Шоми ҳичрон ҳумрати гардун чи бошад аз шафақ,
Гар нагашта оташи оҳам ба гардун мултаҳиб?!

Комгоронро накӯ дон, некувонро иртикоб,
Он чу набвад, бад бувад гаштан бадиرو муртакиб.

Ошиқию дардманди пеша кун в-ар нести,
Хешро бо аҳли дарди ишқ мекун мунтасиб.

Фониё, гар қатъи саҳрои фаноро толиби,
Боядат аз ботини пири муғон шуд муктасиб.

Ихтироъ

Зиҳи қадду узорат сар ба сар хуб,
Ба хуби бандаи хусни ту ҳар хуб.

Агар лутф аст, агар ҷавр аз ту, хуб ас
Ки ҳар корат бувад аз якдигар хуб.

Вафо аз сарвқаддон бошад он навъ,
Ки нахли хубро бошад самар хуб.

Мабин, эй наргис, он гулро, ки бош:
Назар аз мардumi соҳибназар хуб.

Агар Юсуф накӯ нанмуд пешат,
Бари хуршед нанмояд қамар хуб.

Ту хуби, не парию хур, оре
Бари мо хуб нанмояд, магар хуб.

Машав, Фони, ба ҳарфу нуктагири,
Зи килки сунъ агар зишт аст, агар ху

Дар таври Хоҷа

Маро, ки ғарқа шудам дар миёни баҳри шароб,
Халос кай бувадам чуз ба киштии маи ноб?

Румузи нашъаи май, эй, ки дарнамеёби
Кунун, ки қоми маят медиҳам ба каф, дарёб!

Даромади чу ба дайри муғон ба сачдаи бут,
Ишорат ар кунадат пири дайр, рӯй матоб!

Дилам зи сина бурун шуд, ки гӯшае гирад,
Зи абруи ту шудаш қой, гӯшаи меҳроб.

Хуш он шабе, ки ман аз сархуши ҳамесудам
Ду дида бар кафи пои ҳабибу ӯ дар хоб.

Хароб гашт зи май соқию, дилам з-ӯ маст,
Чи айби беҳудӣ аз дил, ки ҳаст масти хароб?!

Бигуфтамаш: чи шитобат ба рафтан аст, эй умр?
Бигуфт: умр чу гуфти, мағӯ, дигар машитоб!

Биё, ки махфии ду кавнат ошкор кунам,
Ба шарти он, ки нахустам диҳӣ ду қоми шароб

Ҳисоби субҳа бимон, зоҳидо, фано бигзин,
Зи тоату туву Фони, дар ин қаҳон чи ҳисоб?

Дар таври Махдумӣ нуран...

Ману зи ҳаҷри маҳе нолаву фиғон ҳар шаб,
 Фиғону нола расондан ба осмон ҳар шаб.

Зи ишқи тозаҷавоне бигӯ, чӣ гашт, расид
 Ҳазор ҷавр ба ин пири нотавон ҳар шаб?.

Паи назора ба кунче ниҳон шавам, ки равад
 Зи базми шаҳ ба сӯи хона он ҷавон ҳар шаб.

Ба кӯи ӯ ману ӯ ҳам ба кӯи дилбари хеш,
 Аз ӯ ниҳон ману ӯ ҳам зи вай ниҳон ҳар шаб.

Замон-замон фиканам хешро ба кӯяш, лек
 Сагон бурун фиканандам кашон-кашон ҳар шаб.

Ҳарифи базми ту хосон, маро бас ин, ки ниҳам
 Сари ниёз бар он хоки остон ҳар шаб.

Ба кӯи ӯ, ки ҳазорон балост, эй Фони,
 Нагуфта тарки сару ҷон, машав равон ҳар шаб.

Дар таври Махдумӣ

Ба масти дар дилам гардад хаёли рӯи ёр имшаб,
Ки созад ҳар замоне гириям беихтиёр имшаб.

Ба ҳоли шамъро гар дил бисӯзад, гӯ сари худ гир,
Ки дар ҳичрон маро то субҳидам ин аст кор имшаб.

Хаёли он пари дорад бад-он ҳолам, ки мехоҳам,
Ки рӯ бар кӯху сахро оварам девонавор имшаб.

Тамошоро шуда ҳамсоғон бар бомҳо ҳайрон,
Ки ин Маҷнун дигар аз гирия гашта беқарор имшаб.

Агар оби сиришкам ғарқа созад, носеҳо, аз панд
Забон кӯтоҳ кун, моро даме бо мо гузор имшаб.

Чунин к-аз гирия сар бар н-орам имшаб, ҳам бувад аз ҳаҷр,
Дигар з-он ҳам, ки ҳастам аз халоиқ шармсор имшаб.

Малулам аз ҳаёт, эй дил, аҷаб гар корвони умр,
Нахоҳад бар ғарибистони уқбо баст бор имшаб.

Бидеҳ қоми видоъ, эй соқии даврон, ки мехоҳад,
Ки аз қисми ҳазин фурқат гузинад, қони зор имшаб.

Ҳазорам шаб расид, эй Фони, аз ҳичрон ба рӯз, аммо
Набинад рӯи рӯз, ар худ бувад чун ман ҳазор имшаб.

Дар таври Хоҷа

Манаму майкадаву муғбачаи маёт имшаб,
Ҳар дам аз мастии ӯ дода дил аз даст имшаб.

Чун пари ҳар нафас аз ҷилваи мастонаи ӯ,
Карда чун аҳли ҷунун наъраи пайваст имшаб.

Даст чун турра гаҳе бар зақанаш карда дароз,
Гаҳ чу гесӯ шуда зери қадамаш паст имшаб.

Мумкинам нест халоси зи ду зулфаш, ки шудаст,
Дил ба ҳар ҳалқа аз он силсила побаст имшаб.

Шамъи он чеҳра чу парвона вучудамро сӯхт,
То нағӯи асар аз ҳастии ман ҳаст имшаб.

Бути тарсо маям аз майкада чандон паймуд,
Ки дили шефта аз нанги худӣ раст имшаб.

Ҳуш то рӯзи ҷазо рӯ надиҳад Фониरो,
Инчунин к-аз кафи он муғбача шуд маст имшаб.

Мухтараъ

Расид паричеҳра мастона имшаб,
Зи мастӣ маро сохт девона имшаб.

Маро кулбаи бехудию ҷунун шуд
Аз он партави рӯ парихона имшаб.

Чи шамъи таҷалли намуд он, ки мегашт,
Малоик ба давраш чу парвона имшаб?

Зи ганҷи висолаш иморат пазируфт
Маро кунҷи торики вайрона имшаб.

Зи шавқи маи васли ӯ бувад наздик,
Ки пур созадам чарх паймона имшаб.

Ба бому дарам аз паи ин тамошо,
Фурӯ рехта хешу бегона имшаб.

Ба ин нашъаи ишқу май гашт Фони,
Ҳама умр девона, танҳо на имшаб.

Дило, ба кӯи муғон ҷоми хушгвор талаб,
Зи дасти муғбачаи шӯхи гулғуздор талаб.

Ҳароратам ба дил аз лаъли оташини касест,
Паи муолиҷа ёкути обдор талаб.

Ба тира сохтани рӯзгори аҳли вафо,
Зи ҳаҷри ӯ ҳама оини рӯзгор талаб.

Гарат бувад ҳаваси кимиёву меҳригӣ,
Зи халқ ростиву аҳди устувор талаб.

Нағӯямат бинишин аз талаб, агарчи беҳ аст
Як илтифот зи матлуб аз ҳазор талаб.

Мачӯ зи оинаи бахт чеҳраи мақсуд,
Зи наъли тавсани он нозанин савор талаб.

.....¹
Чу ёфтиш, наёяд дигар ба қор талаб.

¹ қўлзмада бу сатр йўқ.

Татаббӯи баъзе аз зурафои замон

Чу шуд шабеҳи лабат лаъли ҷонфизои шароб,
Маро зиёда шавад дам ба дам ҳавои шароб.

Баҳор дилкашу гулҳои хуш бидеҳ, соқӣ,
Қадаҳ, ки фасл чунин дорад иқтисои шароб.

Чи шамъ сӯи шабистони мо барӣ, ки бас аст
Фурӯғи моҳи руҳи соқию сафои шароб.

Ба фарқ гарди мазаллат, ба каф шикаста сафол,
Ба қӯи майкада набвад чу ман гадои шароб.

Шаҳ ар диҳад силаи шеър мулки Ҷамшедам,
Зи баҳри маҷлиси риндон кунам баҳои шароб.

Макун зи айни ҳаётам қадаҳ пур, эй соқӣ,
Ки оби Хизр набошад маро ба ҷон шароб.

Марост қути ҳаёт аз шароб, эй Фони,
Чаро ки қути ҳаётам бувад барои шароб.

Мухтараъ

Ба субҳ тоибам аз меҳнати хумори шароб,
Вале ба шом дигар дорам интизори шароб.

Ҳазор тавба кунам, чун кунам, наместонад
Пиёла, чунки ба давр омад ихтиёри шароб?.

Шаробу ишқ сияҳ кард рӯзгори маро,
Ки рӯзи ишқ сияҳ боду рӯзгори шароб.

Салоҳу зӯҳд зи ман н-ояд, эй рафиқ, ки ман
Ба ҳеҷ қор наёрам шудан зи қори шароб.

На саргарон зи хуморам, ки ҳастам, эй соқӣ,
Зи шайну мастии дӯшина шармсори шароб.

Раҳонад аз ғами олам даме, аҷаб набувад,
Агар чунин шуда бошам асиру зори шароб.

Фароғ ёфт зи Фирдавсу Кавсараш Фони,
Чу шуд ба кӯи харобот ҷуръахори шароб.

Дар ҷавоби шеъри гузашта

Чунон шудаст рухат гул-гул аз баҳори шароб,
Ки дигарам ба дил афканд хор-хори шароб.

Балохӯрони хароботи ишқро дар дил
Чи фитнаҳо, ки дарояд зи раҳгузори шароб.

На аз хумор бувад саргарониям ҳар субҳ,
Хиҷил зи мастии дӯшам гаҳи хумори шароб.

Зи баҳри дафъи хиҷолат дигар чу бояд май,
Бад-ин баҳона кашам боз интизори шароб.

Ба гирди шишаи май уфтода мастон бин,
Зи санги фитна, ки мсояд аз ҳисори шароб.

Сабӯкашони маи ишқро чу уштури маст,
Ба роҳи дайр кафандоз бин зи бори шароб.

Кунад зи софдилия сад ҳазор пардадари,
Агарчи шишаи май гашт пардадори шароб.

Маро чи ори гадоии май ба кӯҳнасафол,
Ба кӯи майкада гаштам чу чуръахори шароб.

Мағӯ ба дайри муғон аз чи маст шуд Фони,
Зи дасти муғбачагонаш, чи ихтиёри шароб?!

Дар таври Хоҷа

Моҳам аз базми сабӯҳ омад бурун масти хароб
Чилвагар афтону хезон чун зи Машриқ офтоб.

Рафт аҳли анчуман ҳар сӯй чун анҷум фуру,
Чашмашон шуд субҳдам чун чашми наргис масти хоб.

Ў маро чун дид сармастона карда арбада,
Кард бо сад қаҳри лутфомез ин навъам хитоб:

«К-эй ту аз ноқобили мардуди базми хоси мо,
Балки аз бетолеъи афтода дар ҳаҷрат азоб.

Чои он дорад, ки бар фарқи ту ронам теғи қатл,
То ки аз хунат ҳама рӯи замин гардад хизоб.

Дар чунин субҳе, ки буд аҳбоб бо мо боданӯш,
Ту шуда ғоиб, магар з-ин базм будат иҷтиноб?»

Ман ниҳода бо ҳазорон ларза ораз бар замин,
Бар забонам сад суҳан, аммо киро ҳадди ҷавоб.

Дид чун ҳолам дигаргун гашту ҳол аз даст рафт,
Ханда зад в-онгаҳ зи соқӣ чуст як қоми шароб.

Гуфт: «Эй Фони, бигир ин май, зи дасти мо бинӯш!»
Чунки нӯшидам сӯи мулки адам кардам шитоб.

Татаббўи Хоҷа

Матлаъи субҳи азал талъати дарвешон аст,
Махзани нақди абад хилвати дарвешон аст.

Шамъи хуршед, ки гулзори қаҳон равшан аз ўст,
Гуле аз базмгаҳи нузҳати дарвешон аст.

Ҷоми Ҷамшед, к-аз ў кори қаҳон аст аён,
Як сафоли куҳан аз сўҳбати дарвешон аст.

Арши аъзам, ки бувад боли малак қорўбаш,
Қуббаи боргаҳи ҳашмати дарвешон аст.

Тойири қудс, ки бар Арш нишеман дорад,
Пайки пайғомдеҳи ҳазрати дарвешон аст.

Чархи атлас, ки мукалал ба дури анҷум гашт,
Пардае аз ҳарами исмати дарвешон аст.

Магаси хайли хавотир чу ба дил кард ҳуҷум,
Ронданаши з-остини раъфати дарвешон аст.

Гар қаҳад тири бало ҳар тараф аз шасти қазо.
Боз гардонданаши аз ҳиммати дарвешон аст.

Фониё, равшани вақт зи дарвешон ҷўй,
К-ин кушод аз назари раҳмати дарвешон аст.

Татаббӯи Шайх

Эй ба гаҳи чилва қомати ту қиёмат,
Он қади раъно қиёмат аст, на қомат.

Гоҳи хиромат ҳазор ҷон бадар аз тан,
Гар биравад, гӯ бирав, ту бош саломат.

Бе ту даме гар занам, ки мурдан аз он бех,
Гар дами Исост, ҳаёт ҷои надомат.

Нест гамам аз маломате, ки кунад шайх,
Гам нахӯранд аз маломат аҳли маломат.

Равза хуш аст аз барои сайру тамошо,
Гӯшаи кӯят вале зи баҳри иқомат.

Ишқ чи қотил бувад, ки куштаи ўро,
Ҳаёт ҳама ҷониби қатил гиромат.

Фони, агар тарки нангу ном бигири,
Бех, ки ҳама халқроет нанг зи номат!

Татаббӯи Мир

Хаёли муғбачагон то даруни ҷони ман аст,
Ба кӯи дайри муғон нолаву фиғони ман аст.

Каманди зулфи буге ин ки сохтам зуннор,
Даруни дайр ба ҳар базм достони ман аст.

Бубин ба софии соғар, дар ӯ ба ҳумрати май,
Ки он нишонае аз чашми хунфишони ман аст.

Ба Кӯҳқан нигару Бесутун, ки он гӯи
Дили тапандаву ин як гами гарони ман аст.

Мағӯ фитода ба май мӯе аз даҳони сабӯ,
Ки дар сиришки мижа ҷисми нотавони ман аст.

Чу ман ба нести аз бенишони афтодам,
Дар ин раҳ он ки зи худ нест шуд, нишони ман аст.

Ҳазор теги ҷафо гар кашӣ, натолам рӯй,
Мабош ранҷа, гар аз баҳри имтиҳони ман аст.

Ба лутфи бикри маони нигар дилову мапурс,
Ки аз кучост, ки гулҳои гулистони ман аст?!

Супурд нақди дилу ҷон ба маҳзанат Фони,
Дигар мағӯ, ки аз они ту ё аз они манаст.

Татаббӯи Хоҷа

Чу сархушам дигар, эй пири дайр, аз карамат,
Хуш аст, гар сари худ барнадорам аз қадамат.

Чи айб, дам ба дам ар хоки кӯи дайр шавам,
Зи нашъае, ки диҳад бодҳои дам ба дамат.

Гуноҳи оташи ишқ, эй фаришта, пур манавис,
Ки дарнагирад аз ин шӯълаи бало қаламат.

Даруни пардасароят чи гуна ёбам роҳ?
Гаҳе, ки боди сабо нест маҳрами ҳарамат.

Чи сон кашам рақами айш бар саҳифаи дил,
Ки ҷо намонд зи бас доғҳои дарду гамат?.

Бад-он шамоили матбӯъ хоҳам, эй маҳваш,
Ки сина чок занам, дар миёни ҷон кашамат.

Шуди чу қалби сипаҳ дардро, дило, чи аҷаб,
Агар зи шӯълаи ишқи бутон бувад аламат?!

Вучуди чарх адам дону хешро хуш дор,
Ки пеши ўст мусови вучуд бо адамат.

Хаёли васл бурун кун зи хотир, эй Фони,
Ки бас ҳақирию ўро зи ҳад бурун азамат.

Чафову чаври туам бар дил аст лутфу иноят,
Ба шукри ӯ натавонам адо, чи ҷои шикоят.

Паи сабӯҳ шаби тира раҳ ба майкада бурдам,
Магар, ки ҳиммати пири мугон намуд ҳидоят.

Рабуд ҳӯши диламро ба ишва мастии соқӣ,
Чи май, ки кайфияташ ночашида кард сароят.

Шароби талх басте хӯрдаам зи соғари даврон,
Валек ҷоми маи ҳаҷр мӯҳлик аст бағоят.

Зи муддати ғаму дардам зи ишқи ёр, ки оғаҳ,
Ки на бидояти он зоҳир омада, на ниҳоят.

Қадаҳ чи пур кунӣ, эй шӯҳи майфурӯш ба қасдам,
Маро, ки чуръае аз соғари ту ҳаёт, кифоят?!

Ҳуҷуми лашкари ҳастӣ чу гашт қотили Фони,
Ба чуз шароби фано ҳамдаме накард ҳимоят.

Тагаббуъи Хоҷа

Зи баски, мастии ишқам зи шарҳ берун аст,
Май аст ашки ҷигаргуни ман, мағӯ хун аст.

Шаробро бувад он гуна з-он гули рухсор,
На гунаи рухи ӯ аз шароб гулгун аст.

Камоли ишқи ману ҳусни бениҳояти ӯ,
Аз он чи халқ тасаввур кунанд, афзун аст.

Сабо, салосили он турраро мазан барҳам,
Ки он мақоми дили сад ҳазор Маҷнун аст.

Ба ваъзи шайх нахоҳам зи ишқу бода гузашт,
Чаро ки он гаҳе афсонаву гаҳ афсун аст.

Биёр бода, ки ин панҷрӯза мӯҳлати умр,
Чу бингарӣ, яке аз макрҳои гардун аст.

Даруни майкада ошӯби май ганимат дон,
Ки дар бурун ҳама ошӯби олами дун аст.

Ба чор суффаи майхона шуд гадо сокин,
Фузун ба кавкаба аз шоҳи рубъи маскун аст.

Хилофи амр ба лофи фано кунад Фони,
Тариқи бандагӣ, эй дун, магар, ки эйдун аст?!

Мухтараъ

Соқиё, май деъ, ки аз хушёриам девонагист,
Май кунад маҷнуну моро аз тихи паймонагист.

Оқибат бегонаанд ин ошноён, хуррам он,
К-аш тариқ аз ошноёни ҷаҳон бегонагист.

Мард он набвад, ки орад чор зан андар никоҳ,
К-аз зану зансиратон бастан назар мардонагист.

Эй дил, ар вайрон шуди аз ҷаври даврон, ғам махӯр,
З-он ки андар роҳи ишқ, ободӣ аз вайронагист.

Ҳаст зӯҳд офият афсонае, з-ин ҳам хушам,
Гар ба кӯи ишқ дар расвоиям афсонагист.

Аршпарвозанд риндони ҳумоюнфар зи ишқ,
Шайх дар хилват фурӯ рафта чу мурги хонагист,

Халқ равшанчашм аз он шамъи шабистони висол,
Дар гудозу сӯз моро мансаби парвонагист.

Маст дар кӯяш фитодам карда тарки хонумон,
Дар миёни роҳ хоби сағ зи бекошонагист.

Фони, ононе, ки аз олам ба ҳеҷи қонеанд,
Нест аз аҷзу забунӣ, балки аз фарзонагист.

Татаббӯи Хоҷа

Гӯшаи майхона амну мастии ёрон хуш аст,
Чун суроҳи гиряҳои талхи майхорон хуш аст.

Воизи афсурда аз ғавғо рамонад мурғи ҳол,
Аз ҳуҷуми ишқ фарёди дилафгорон хуш аст.

Ҷоми лаъли комгорон нест, он миқдор хуш,
Дар сафоли қўҳна хуноби чигархорон хуш аст.

Эй, ки дорӣ тандурустӣ, шукри сиҳҳатро гаҳе
Аз тараҳҳум пурсиши аҳволи беморон хуш аст.

Ҷоми Ҷам аҳли фано нўшанд, к-андар майкада
Нашъаи ратли гарон баҳри сабукборон хуш аст.

Чанд хоби ноз, агар бояд чу шамъат равшани,
Дон, ки шабҳо гирияи пурсӯзи бедорон хуш аст.

Фониё, чун дар харобот омадӣ аз хонақаҳ,
Зӯҳдро бигзор, к-ин ҷо расми хамморон хуш аст.

Татаббуъи Шайх

Маи оинагун софу қадаҳ оинафом аст,
 Чуз акси рухи ёр дар ў дон, ки ҳаром аст.

Чун соқии маҳваш қадаҳат ишвакунон дошт,
 Тақво чи ҳикоят буваду зӯҳд кадом аст?

Аз оби маю донаи нуқл аст ҳамоно,
 Мурғони нашотам, ки ба базм омада ром аст.

Сармастиям аз доираи ақл бурун кард,
 Гӯё ки маям то хати берунии ҷом аст.

Дар ҷилва қади чобукат афканд зи поям,
 Оллоҳ-Оллоҳ, он чи равиш, в-он чи хиром аст?!

Дар майкадаам арбада аз ҳад шуда, з-он рӯ
 Наззорагиён карда ҳучум аз дару бом аст.

Фони, чу кашӣ ҷоми фано, бод ҳалолат,
 В-ар шарбати Кавсар хӯри аз зӯҳд, ҳаром аст!

Татаббўъи Хоча

Дар дилам оташи муҳаббати ўст,
Оби чашмам зи дуди фурқати ўст.

Нест дуди дилам ба ҳайати сарв,
Аз дилам раста сарви қомати ўст.

Лаби лаълаш, ки шуд майолуда,
Чашмам олудахун зи ҳасрати ўст.

Рахшаш абри балову ламъаи наъл,
Дар ғаҳи пўя барқи офати ўст.

Гар залилам ба ишқу май, эй шайх,
Ин мазаллат ҳам аз машияти ўст.

Бандаи пири дайрам, эй зоҳид,
Ки фароғам зи дарди сўҳбати ўст.

Фонию дилбари хароботи,
Ки фано ҳосилаш зи хидмати ўст.

Татаббўи Хоҷа

Қадам ба кулбаам аз лутфи бекаронаи туст,
Ки банда бандаи ту буду хона хонаи туст.

Шабат ба қўи вай, эй дил, чиҳо фитода, ки рўз,
Ба шаҳру қў даҳани халқ пурфасонаи туст.

Гадояму ту гани, эй ҷавони бодафуруш,
Закоте аз ҳама хумҳо, ки дар хизонаи туст.

Зи хоки пой ту шуд равшанам назар, ки маро
Саводи дида чу гулмеҳи остонаи туст.

Даромади ба дилам масту теғи зулм ба даст,
Кунун ба ҳар сўи дил бингарам, нишонаи туст.

Ба дастам омадиву мункири, лабат донад,
Зи ҳарчи рафта миёни ману миёнаи туст.

Садои нағмаат, эй мутриб, уфтод ба дайр,
Ки пойкўбии риндон аз он таронаи туст.

Зи ҳар мурод, ки дуранд бедилон, эй чарх,
Чу бингаранд ба як ҳила, ё баҳонаи туст.

Ба ишқи муғбачагон то фитоди, эй Фони,
Суруди роҳи фано нағмаи муғонаи туст.

Татаббўъи Шайх

Эй, риштаи ҷон чун пай печида ба чавгонат,
Гардида сарам чун гў гирди сўми як ронат.

Тират ба дилам сўзад он беҳ, ки зани теғаш,
К-ин шўъла нагардад паст, аз қатраи пайконат.

То ҷилвағаҳи ҳуснат чашму дилам афтода,
Дил омада Маҷнунат, чашм омада ҳайронат.

Дар мардумаки дида аксат набувад эй маҳ,
К-аз гайрати дил дар вай ҷон сохта пинҳонат.

Маҷрўҳ сару поям, гирди сари кўят бин,
Ин як зи саги кўят, он аст зи дарбонат.

Ин аст туро дар ҳусн, он ки лаби ҷонбахше,
Ин гарчи кунад зинда, лекин кушадам онат.

Дар роҳи талаб, Фони, аввал зи худӣ бигсил,
Хоҳи накунад ҳастӣ з-ин азм пушаймонат.

Татаббӯи Шайх

Меравад ёр чудо з-ӯ қор бар ман мушкил аст,
Доғи ҳаҷрам бар тану неши фироқам бар дил аст,

Бода дур аз рӯи вай н-орад нашотам, эй рафиқ,
З-он ки оби зиндаги бе ӯ чу заҳри қотил аст.

Ё диламро сӯхта, ё даргирифта аз дилам,
Чои оташҳо-ш дар саҳро, ки дар ҳар манзил аст.

Ҳаст он хуршеди зебой маро умри азиз,
Кай аҷаб бошад, ба рафтан к-ӯ чунин мустаъҷил аст?.

Гар дусад сабру шикебам нақш гардад дар замир,
Дарзамон аз мавҷи селоби фироқаш зоил аст.

Менамояд саъй дур аз вай ҳалокамро аҷал,
Гӯиё аз куштани бедоди ҳаҷраш гофил аст.

Ҳаст ин ғавғои растохез андар қофила,
Аз дили чокам, на аз бонги диروي маҳмил аст.

То кадомин маҳфилаш чо гашт боре, дар гамаш
Достони ишқи ман афсонаи ҳар маҳфил аст.

Рафт қон ҳамроҳи чонон, Фони, ар мирад чи айб?
Зинда будан чунки бечонону бечон мушкил аст.

Татаббўи Хоҷа

Риндон ҳама дар кўи муғон гашта харобат,
Эй муғбачаи шўх, чи маст аст шаробат?

Лутфу карамат низ кушанда-ст, на танҳо
Арбоби вафо қон диҳад аз нозу итобат.

Ҳастии ту пари, з-он ки дарой ба дилу қон,
Дар омадани хонаи кас нест ҳичобат.

Пурсия, ки: «Чу ман ҳаёт ба хуби маҳу хуршед?»
Равшан бувад, эй моҳ, чу хуршед ҷавобат!

Дар дидаи аҳли назар он чеҳра аён аст,
Чуз тирагии ҳастии мо нест ниқобат.

Дар бодияи ишқ ба бози натавон рафт,
К-он қост бисе еадмату бисёр маҳобат.

Фони, наниҳи пой ба сарманзили мақсуд,
То ҳаёт ба қуз бодаву мастии хўру хобат.

Айзан

Дар майкада салоҳу вараъ дар шумора нест,
Он ҷо ҷуз он ки бода бинӯшанд, чора нест.

Ҳоли маоли дурдкашон гарчи шуд ниҳон.
Аҳволи аҳли савмаъа ҳам ошкора нест.

Шуд ин канори баҳри сиришкам канори ман,
В-ин турфатар, ки он тарафашро канора нест.

Гар пора сохт теғи ҷафои фалак дилам,
Ку дил, ки аз ҷафои фалак пора-пора нест?

Ҳоҳи чу қалби лашкари ушшоқро шикаст,
«Ҳу»-е бас аст, ҳоҷати таблу нақора нест.

Бар худ маҳанд ақли ҳариф, аз барои он-к,
Дар шаҳри ишқ пири хирад ҳечқора нест.

Фоня, ба як назар ба ту чашм аз ҳаёт дӯхт,
Ҳоҷат ба чашм дӯхтан андар назора нест.

Айзан

Дар дайр ҳар ки домани пири муғон гирифт,
Баҳри наҷот домани ў метавон гирифт.

Набвад дигар зи хиффати даври фалак гамаш,
Он к-ў ба кӯи майкада ратли гарон гирифт.

Дил доштам ниғаҳ зи вай, аммо ба ишвае
Донам гирифт, лек надонам чӣ сон гирифт?

Он к-ў матои ҳар ду ҷаҳон доду васл ёфт,
Гуфтан тавон, ки дурри самин ройгон гирифт!

Дар хонақоҳ гайри риё чун надид дил.
Шуд сӯи дайру мазҳаби риндон аз он гирифт.

Хуни дилам, ки рӯи заминро гирифта буд,
Набвад шафақ, ки доманаи осмон гирифт.

Фони, ба васли дӯст аз он рӯз роҳ бурд,
К-ў тарки ҳушу ақлу дилу хонумон гирифт.

Айзан

Аз тоби май дигар ба сарам шўъла даргирифт,
Май боз сўзи оташи моро зи сар гирифт.

Андар сафоли майкада буд ин, магар, ки дўш
Дар кунҷи дайр мугбачаам қоми зар гирифт.

Як қом то ба ҳашр басам буд, турфа бин,
К-аз рӯи нозу арбада қоми дигар гирифт.

Ҳар к-ӯ чунин ду қоми фано зад зи беҳуди,
Н-орад ба рӯзи ҳашр сар аз хок баргирифт.

Эй ман ғуломи ҳиммати ринде, ки баҳри май
Нақду хироҷи мулки қаҳон мухтасар гирифт.

Эй шайх, агар ту айб кунӣ бутпарастиям,
Пири муғон ба мазҳаби куфр ин ҳунар гирифт.

Эй ринди қуръанӯш, ки май пурсӣ аз риё,
Фонӣ тариқи зоҳиди худбин магар гирифт?

Айзан

Рафти агарчи аз бари ман, кай гузорамат?
То бозат оварад, ба Худо месупорамат!

Корам чу аз азал ба ту афтода то абад,
Гар сад раҳам гузориву, ман кай гузорамат?

Домони туст дасти ман, ар афкани сарам,
Мумкин мадор, ки даст зи доман барорамат.

Гӯи, ки тарки ҷон куну аз дил бурунам ор,
Дар ҷон-т ҷо диҳам, агар аз дил барорамат.

Чун гайри номуродиям аз умр умед нест,
Соқи, биёр бода, ки уммедворамат.

Бояд шабе, ки субҳи қиёмат сабоҳи ўст,
Рамҳои хеш то ба саҳаргаҳ шуморамат.

Гӯи, ки Фониё, ба дилам ор рӯзи ҳаҷр,
Кай з-ў бурун шудӣ, ки дарун боз орамат?!

Айзан

Касе, ки дил ба сари зулфи мушксои ту баест,
Умеди қон ба лаби лаъли қонфизои ту баест.

Ғариби кӯи ту шуд дил, бипурс гаҳ-гоҳаш,
Чаро ки раҳти сафар аз Ватан барои ту баест.

На гар тамавуҷи хун хост нақшбанди азал,
Чи нақшҳост, ки бар лаългун қабои ту баест,

Кушой чашми тараҳҳум ба сӯи мақтулат,
Ки дида аз чамани даҳр аз ҷафои ту баест.

Ба боғи васл бикун дилкушоияш, эй гул,
Чу ғунча ҳар ки гиреҳ дар дил аз ҳавои ту баест.

Чарост пойи ту хун, мурги номабар, гӯё
Сипеҳр номаи хунини дилам ба пойи ту баест?.

Ба шои ҳаҷр чу парвона сӯхти Фони,
Магар ки шамъи сиёҳ аз паи азои ту баест.

Татаббӯи Мавлоно Шоҳи⁹

Пеши ҷоми пурмаи рахшанда маҳро тоб нест,
Соғари хуршедро гар тоб ҳаст, ин об нест.

Меситони, воизо, Кавсар зи дасти ҳури айн,
Худ зи дасти соқии гулрух шароби ноб нест.

Ҳаст қуллоби муҳаббат аз дили ёрон кашиш,
Ҳоҷати пӯлоду оҳан баҳри ин қуллоб нест.

Дарғаҳи пири муғон аст он, ки риндон сар ниҳанд,
Гар сучуд он аст, з-ин беҳ баҳри он меҳроб нест.

Май мадеҳ, беҳуш дору деҳ маро соқӣ, ки боз
Чанд шаб шуд, к-аз гами ҳичрон ба чашмам хоб нест,

Эй муғанни чун хороши синаам, хоҳп ба лаҳн,
Каш ба рӯи тор нохун, ҳоҷати мизроб нест.

То нишастӣ, Фониё, аз ишқ бар хоки сияҳ,
Шоҳи вақти, бар бисотат ҳоҷати санҷоб нест.

Татаббӯи Хоҷа

Он кокули мушкин, ки ба рух гашт ниқобат,
Оҳаст маро кор паи рафъи ҳиҷобат.

Ганҷест туро ҳусн, к-аз ӯ даҳр шуд обод,
Лекин дили вайронаи ман гашт харобат.

Соқӣ, маи равшан, ки дили гамзада тира-ст
Аз гардиши даврону сари зулфи ба тобат.

Гар моҳ най, чун шуда аз дур гузорат?
Гар умр най, дар шудан аз чист шитобат?

Гӯи: «Зи лабам коми ту чибвад ки диҳи қон?»
Ҳам гӯи худ, эй қон, ки дар ин чист ҷавобат?

Афсонаи худ чун ба ту гӯям бас умре,
Чун бахти ман он лаҳза равад чашм ба хобат.

Фони, зи гами муғбачагон чанд ваҳу воҳ,
Шуд дар назари пири муғон вақти инобат!

Татаббӯи Махдумӣ

Ба сар алиф, ки кашам, аз ҳавои қомати туст,
Ки сарнавишти ман ин ҳарф шуд зи рӯзи нахуст.

Фидои қадди ту рӯҳу равони ман, ки маро
Ба боғи умр ниҳоле чу қомати ту наруст.

Чу бода қисмати ман шуд, бад-он хушам в-он кас
Чи хун, ки хӯрд, чу афзун зи ҳадди қисмат ҷует.

Шаби фироқ нарафт аз сипеҳр хуни шафақ,
Ки мавҷи баҳри сиришкам руҳи фалакро шуст.

Замона нақди дили аҳли дил шикает чунон,
Ки ғайри нақди лаимон намонд ҳеҷ дуруст.

Висоли каъбаи мақсуд агар ҳавас дорӣ,
Ба қатъи бодияи ў на тез бошу на суст.

Чу май ба маҷлиси риндон тамом шуд, Фони,
Паи сабӯкашӣ инак, ситода чобуку ҷует.

Айзан

Тира гаштам ҳар ки об андар шароби ноб рехт,
Чист ғайр аз тирағи, он к-ӯ ба оташ об рехт.

Ваҳ, ки мумкин нест дигар чашмо дидан ба хоб,
К-аз ҳаёли лаб намак он маҳ ба ҷои хоб рехт.

Ёр шуд меҳмони ман в-аз гиряи шоди ду чашм
Дар раҳаш ёкути руммонию лаъли ноб рехт.

Дурди ҷомаш буд коми ман, хато буд аз табиб,
Ин ки аз баҳри даво дар соғарам ҷуллоб рехт.

Сад яке з-он чашми қотил нест дар мардумкуши,
Сад ҳазорон хун, ки дар вақти кушиш қассоб рехт.

Он ҷавон, ё Раб,ки гардад пир, гарчи беҳисоб
Ханчари миҷгон кашиду хуни шайху шоб рехт.

Аз ҳаётам гар асар набвад чу Фони, дур нест,
Хуни беҳад чун зи захм ин пайкари бетоб рехт.

Айзан

Дами нақд аст маро куи муғон боғи биҳишт,
Маи Кавсар ба кафи мугбачаи хурсиришт.

Лавҳи рухсори ту омад сабақам рӯзи азал,
Килки қудрат чу саводи хати сабзи ту навишт.

Бода деҳ, з-он ки зи ҳар хона сӯи Ҳақ роҳеет,
Агар аз гӯшаи масҷид ва гар аз кунҷи каништ.

Гар фалак хоки маро хишт кунад, низ хушаст,
Шояд аз давр кунад ҷо ба сари хум он хишт.

Кор чун кишта даравдан бувад, он шуд деҳқон,
Ки дар ин мазраъа ҷуз донаи инсоф накишт.

Золи гардун ҷи кунад ҷилвагарӣ з-атласи чарх,
Хуб аз ҳуллаву аксун нашавад шоҳиди зишт.

Фониё, аз дами риндон шавадат дил равшан,
Ки зугол аз асари оташи тез аст ангишт.

Айзан

Дар шавқи лаъли ту, ки дилам хуни ноб рехт,
Шӯробаест он, ки бар оташ кабоб рехт.

Нақши саводи зулфи ту бар сафҳаи дилам
Шуд чун сиёҳие, ки ба рӯи китоб рехт.

Рустаст дар баҳори рухат лолаҳо, магар
Аз ашки хунфишони манаш абр об рехт?

Дар дайр равшанию сафо бин, ки муғбача
Ёқути ноб дар қадаҳи офтоб рехт.

Шодам ба маънии дигараш ин, ки мӯҳтасиб
Гӯянд сӯи майкада рафту шароб рехт.

Гӯ дар ҳисоби умр навис, он ки симу зар
Баҳри нашоти мутрибу май беҳисоб рехт.

Дар майкада ба кӯҳнасафоли гадоиям,
Ҳар кас, ки бода рехт, зи баҳри савоб рехт.

Гулбӯй гашт бода, магар аз хайи узор
Соқӣ даруни бодаи гулгун гулоб рехт?

Фонӣ, ба пирӣ ашк ба рух рехтан хуш аст,
Май дар қадаҳ хуш он, ки ба аҳди шабоб рехт.

Татаббӯи Хоҷа

Дар дилам тирағи аз фурқати мушкин холест,
Ки аз ӯ ҳар нафасам омада мушкил ҳолест.

Мурғи дил, к-аш набувад бол ба сӯи ту парад,
Чи аҷаб, аз ғами ин дилшуда форигболест.

Дуди андӯҳи малолат дили пурхуни маро,
Аз ғами турраи мушкин узори олест.

Аз ғами даҳр ба як ҷом ҳимоят накунӣ,
Соқие, ҷониби риндон аҷабат ихмолест.

Субҳ дар дайри муғои муғбачаи бодафурӯш,
Ҷоми май дод сабоҳам, чи ҳумоюн фолест!

Бин сӯи пиразани ишвағари даҳр, ки чун
Рустамонанд забунаш, чи аҷойиб золест?

Ҳачри он моҳи духафта кушадам, эй Фони,
«Моҳам ин ҳафта шуд аз шаҳру ба чашмам солест».

Айзан

Зиҳи аз тоби май гул-гул шукуфта боғи рухсорат,
Зи ҳар гул хор-хоре дар дили ушшоқи беморат.

Бад-он рухсору қомат гар намой чилва дар гулшан,
Қиёмат уфтад аз қоматат, офат зи рафторат.

Ба доми зулф ҳар сў донаи холат аҷаб набвад,
Агар мурғони боғи қудсро сози гирифтورات.

Бад-он сон ҳусну истиғнои хуби гар ниғаҳ дорӣ,
Ҳақи ёри умедам он ки бошад Ҳақ ниғаҳдорат.

Маро шуд ишқу май қисмат, туро зўҳд риё, эй шайх,
Ба кори ман маро бигзору ту ҳам рав паи корат.

Бурун аз даврат, эй гардун, муҳаққар кулбае хоҳам,
Ки меборад ғубори дарду ғам аз тоқи заркорат.

Дарам бикшой, пири дайр, к-инак омадам сархуш
Ба узри тавбаву тақво, ба гардан баста зуннорат.

Гадои ишқро андак тафаққуд гар кунӣ имрӯз,
Бувад, эй подшоҳи ҳусн, фардо аҷри бисёрат.

Ту, эй Фони, ки дар сар ҳар чи будат раҳни май карди,
Аҷаб набвад, ки сар монӣ, кунун чун нест дасторат.

Холи соқя мардуми чашми чаҳонбини ман аст,
Бодаи талхе, ки дорад, ҷони ширини ман аст.

Май мағӯ, хун хӯрдан аст ин, з-он ки соғар шоми ҳаҷр
Ношуда холӣ, дигар пур з-ашки рангини манааст.

Эй мусулмонон, зи куфри чашми ӯ чун вораҳам?
К-аз мижа сафҳош баҳри ғорати дини манааст.

Ин ки гоҳи қатли ушшоқаш намудам изтироб,
Ваъдаи қатле, ки кард, аз баҳри таскини манааст.

Кай тавон берун шуд аз дор-ул-амони майкада?
Чунки гардуни ситамгар дар паи кини манааст.

Нақди ҷон додан ба ҷонон кори ҳар Маҷнун мадон,
К-ин ҷалодат дар ҷунуни ишқ оини манааст.

Фониё, ҷоми фано аз даст нагзорам аз он-к,
Ин даво баҳри дили маҳзуни гамгини манааст.

Аз сари хум гар бигирад муғбача дар дайр хишт,
Равзане ёбад, ки бинад хуру Кавсар аз биҳишт.

Васфи ҷаннат бас кун, эй зоҳид, сӯи майхона ой,
Бод бин абҳаршамиму хок бин анбарсиришт.

Гар сарам аз сачдаи бут захм шуд, айбам макун,
Чунки аз килки қазо ин ҳарфам омад сарнавишт.

Хомаи қудрат чу тарҳи офариниш зад рақам,
Хуб дидан хуб бошад, зишт дидан ҳаст зишт.

Андар ин мазраъ чу деҳқон ҳар чи корад, бидравад,
Хуррам он к-ӯ ҳеҷ гаҳ чуз донаи неки нақишт.

Бо дили гофил куништ аст, ар ҳарам бошад мақом,
Дил чу бо ёр аст хуштар, аз ҳарам бошад куништ.

Дар ҳавоят аз бало ғам нест Фониरो, чу ў
Тарки сар нокарда, по дар дашти савдоят наҳишт.

Эй ки дар ин гамкада чоят сарири шоҳи аст,
Беҳ гадои майкада будан, гарат огоҳи аст.

Давлати хуби напояд чуз вафо бо аҳли ишқ,
Дон, ки з-ин пандам ғараз ойини давлатхоҳи аст.

Моҳрӯе, моҳиандоме чу дар даст оварам,
Шавкати ишқам тавон гуфтан зи маҳ то моҳи аст.

Қаъги дашти ишқ бе иршоди пири раҳ макун!
Раҳ ғалат нафтад чу бо Хизри раҳат ҳамроҳи аст.

Гарчи рахшон аст дар хиргоҳи гардун офтоб,
Дар латофат кай шабеҳи он маҳи хиргоҳиаст?

Ин ки чун қоҳам зи заъфи ишқ, гар чӯи далел,
Дар ғамат бастан миёнро чуст ранги қоҳи аст.

Ваъдаи васлаш дароз афтод эй Фони, дарег,
К-андар ин раҳ риштаи умри маро кӯтоҳи аст.

Тагаббӯи Хоҷа

Зери нӯҳ тоқи фалак гайри қаци кор кучост?
Рости дар хама ин гунбади даввор кучост?

Дилам аз хонақаҳу зӯҳди риёи бигирифт,
Роҳи майхона кучо, соқии айёр кучост?

Масҷиду шайх маро ҷониби уҷб афканданд,
Дайр ку, муғбачаи шӯхи қадаҳхор кучост?

Сирри тавҳид чу хоҳи, битаровад зи дилат
Ҷуз хароботи муғон маҳрама асрор кучост?

Қаҷию кӯтаҳии даҳр малулам доранд,
Рости хоҳаму рафъат, қади дилдор кучост?

Меҳри он рӯй зи ҳар зарра аён, ту аъмо,
Нест ҷуз ҷилваи матлуб, талабгор кучост?

Бодаи ишқ чу хӯрди, хабар аз худ маталаб,
К-андар ин майкада аз хеш хабардор кучост?

Дар сари кӯи вафо хок шуд, инак сари ман
То бар ӯ раҳши ҷафо ҷилва диҳад, ёр кучост?

Фони, он рӯ натавон бе мижаву зулфаш ёфт,
Гули бехор кучо, маҳзани бе мор кучост?

Татаббӯи Шайх

Шоми ҳиҷрони маро акси рухи ёр кучост?
Баҳри он акс маи оинакирдор кучост?

Баҳри май доштанам соқии гулораз ку?
Баҳри базми тарабам соҳати гулзор кучост?

Боиси равнақу сармояи ин базми нашот,
Муниси қони ман, он дилбари дилдор кучост?

Он ки шамъи тараби шоми висолам буди,
Дар фироқам ба чунин тирашаби тор кучост?

Субҳи васлам зи кучо ваъда диҳи, эй ҳамдам,
Шоми ҳиҷрони маро аз саҳар осор кучост?

Соқие, як-ду қадаҳ пур деҳу беҳушам соз,
3-он, ки дар ҳаҷр чу май ҳамдаму ғамхор кучост?

Фоние, дида ба ёрони риёи мафикан,
Боядат ёри ҳақиқи, ту бигӯ ёр кучост?

Татаббӯи Хоҷа

Биё, ки арсаи майхона ишратобод аст,
Зи соҳаташ ҳаси андӯҳ рафта бар бод аст.

Китобаи дари оли-ш ин рақам, к-ин дар
Ба он ки аз ду ҷаҳон рӯ натофт, накшодаст.

Зи тоқи муртафиаш ин садо расида ба гӯш,
«Биё, ки қасри амал саҳт суштунёд аст».

Ба сӯи муғбача риндон-шро хитоб, ки хез,
«Биёр бода, ки бунёди умр барбод аст».

Суруди нармагараш ин ки доди айш диҳед,
Ба нуқлу бода, ки кори замона бедод аст.

Сабӯ зи ғулғули май карда ин нидо, ки бинӯш,
Қадаҳ, ки дайри куҳанро басте чу ту ёд аст.

Ба ҷилва з-оинаи ҷом чеҳраи мақсуд,
Ки маст гашта ба ў чашми ҳар ки афтодаст.

Бидор соқӣ, аз он ҷоми май, ки шуд умре,
К-аз иштиёқи ваям кор оху фарёд аст.

Ки маст гашта, кунам тарки хеш чун Фони,
Ҳар он ки масти хароб инчунин шуд, обод аст.

Айзан

Манам, ки кунчи харобот хонақоҳи ман аст,
Маи сабӯҳ задан вирди субҳгоҳи ман аст.

Набаста тирагии куфр килла бар сари дайр,
Зи ишқи муғбача бар чарх, дуди оҳи ман аст.

Зи ишқи моҳвашон, доғҳои тоза бубин,
Саросар аз асари ахтари сиёҳи ман аст.

Ба ҷурми зиндаги аз ҳаҷри он гули раъно
Сиришки сурху рухи зард узрҳои ман аст.

Бурун зи майкада н-оям, ки аз ҳаводиси чарх
Ҳисори амну амони ману паноҳи ман аст.

Ба дайр пеши буте саҷда орзу дорам,
Хаёли зӯҳд надорам, Худо гувоҳи ман аст.

Равам ба майкада гоҳи хумор чун Фони,
Ки бода дофеъи ин ҳолати табоҳи ман аст.

Айзан

Моро ба чуз гадоии майхона кор чист?
Коре, ки қисмати азал аст, ихтиёр чист?

Чун бевафост гамкадаи даҳр, май биёр,
Будан дар ин сарой даме хушёр чист?

Оғози кори даҳр, ки донист, к-он чи буд,
То кас кунад қиёс, ки анҷоми кор чист?

Аз рӯзгор чун нарасад гайри тафриқа,
Будан асири тафриқои рӯзгор чист?

Нашкуфт чун зи гулшани дунё гули мурод,
Баргӯй булбул, ин ҳама афғону зор чист?

Гуфти, ки «бода аз кафи ёр аст мугтанам»,
Аввал бигӯ, ки бода чи чиз асту ёр чист?

Фони, манол аз ғаму бин кори аҳли фақр,
Файр аз ризо ба хостаи Кирдигор чист?

Татаббўи Шайх

Мулки офоқ ба чуз дайри муғон, ин ҳама нест,
Мояи айш ба чуз ратли гарон, ин ҳама нест.

Воизо, ин ҳама аз боғи қинон қисса мағў,
Ки ману кўи касе боғи қинон, ин ҳама нест.

Дўш гуфтаст зи бас наъраву ошўбам ёр:
«Ҳаст ў, варна алолои сагон, ин ҳама нест».

Қоҳу иқболи қаҳон ҷумла хаёл асту намуд,
Буди ин силсилаи шўъбадасон, ин ҳама нест.

Ин ҳама шефтаи шоҳиди пуришваи даҳр,
Ки шуди, эй дили шўрида, бидон, ин ҳама нест.

Ин ҳама ҳусну латофат, ки паризоди марост,
Гар сўи қинси башар бингарй, он, ин ҳама нест.

Аз замон ҳар нафасам сад ғаму бедод расад,
Варна қавру ситами аҳли замон, ин ҳама нест.

Хоки кўяш магар аз рўи малоик шуда нақш,
Варна аз чеҳраи ушшоқ нишон, ин ҳама нест.

Фониё, қон деҳу аз меҳнати ҳиҷрон вораҳ,
Ҳоҷати нолаву ошўбу фиғон, ин ҳама нест.

Татаббўи Шайх

Маро, ки чуз ба хароботи ишқ роҳе нест,
Ба ғайри дарғаҳи пири муғон паноҳе нест.

Зи баҳри сачда буге гар талаб кунам, чи аҷаб?
Ба ғайри бут чу сарамро ҳаволагоҳе нест.

Ба қатли ман чи кашад гамзаат сафи мижгон,
Зи баҳри мўркуши ҳоҷати сипоҳе нест.

Зи аҳли ҳусн халос аст мулки дил бе ту,
Сипаҳ чи кор кунад дар миён, чу шоҳе нест.

Ба сидқи даъвии ишқам талаб макун ду гувоҳ,
Ки андарин суханам чуз Худо гувоҳе нест.

Вафо зи чашми ту гар дил нахост, айб макун,
Ба кас чунин тамаъ аз турки дилсиёҳе нест.

Маҷӯ ба дашти фано сабзаву гул, эй Фони,
Чаро к-аз оташи оҳам дар ў гиёҳе нест.

Айзан

Монда дар кӯи муғон то абадам ошиқу маест,
Ки шудам шефтаи муғбачагон рӯзи аласт.

Сар ниҳам пеши қадаҳ ҳамчу суроҳи ҳар дам,
Дар хароботи муғон то шудаам бодапараст.

Рафтам аз даст зи ташвири хумор, эй соқи,
Лутф бошад ба яке чурға гарам гири даст.

Он миён ҳаест дар оғушу касе, гӯяд нест,
В-он даҳан нест ба гуфтору ту пиндори ҳаест,

Дилам, эй муғбача, машкан, ки дар ин дайри куҳан
Ҳаест бадмаст ҳар он шӯҳ, ки ӯ чом шикаест.

Қоматам ҳам шуда аз хидмати риндон дар дайр,
Пир аз бас сабуи бода, ки бар дӯшам баест.

Зоҳидо, чанд риёзат кашӣ, инак Фони,
Хӯрд як қоми фанову зи худӣ худ вораст.

Айзан

Дар майкада онро, ки ба каф ҷоми шароб аст,
Айбаш макун, ар шому саҳар масту хароб аст.

Бардоштан аз май натавонад сари худро,
Аз бода ҳаво дар сари он, к-ӯ чу ҳубоб аст.

Сарриштаи кораш кашад охир ба хароби,
Ҳар маст, ки афтода дар ин дайр, хароб аст.

Май каш, маи Кавсар зи кафи хури биҳишти,
Дар дӯзахи махмурият, эй дил, ки азоб аст.

Дар дайри фано ҷоми яқин ҷӯй, ки матлуб,
Аз пардаи пиндори ту барбаства ниқоб аст.

Эй муғбача, чун рӯи тазарв аст узорат,
3-он рӯй ки чун хуни тазарват маи ноб аст.

Ин давр ба як чашм задан гашта дигаргун,
Эй умр, ба рафтан зи бари мо чи шитоб аст?

Дар майкада гар гарқи маям тавба шикаста,
Эй шайх, зи мо даргузар, он олами об аст.

Фони, чи шави шефтаи даҳр, ки кавнайн
Дар дашти фано ҷумла намудори сароб аст.

Дар таври Хоҷа

Чун аз ин дайри фано охир бибояд бор баст,
Аввал афкан боре, эй дил, бори ҳастӣ, ҳарчи ҳаст.

Оқибат хоҳад шикаст аз марг шохи нахли умр,
Беҳ зи зӯри дасти тақво нафсро додан шикаст.

Барфикан аз рӯи даст асбоби олам пеш аз он-к,
Надҳадат суде газидан аз таҳайюр пушти даст.

Чун баландонро фитодан лозим омад, паст бош,
Нест мумкин уфтодан ҳеч гаҳ бар хоки паст.

Хсшро беҳуд кун аз чоми фано, то кай худӣ,
К-андар ин дайри куҳан бсҳ майпараст аз худпараст.

Ҷоҳи дунё ҷоҳ дон, ҷастан тавонӣ аз сараш,
Чун дарафтодӣ дар ӯ, натвон зи қабри ҷоҳ ҷаст.

Пиразан шуд даҳр, агар мардӣ, ба гирди ӯ магард,
Гарчи зан шуд, лек мард онро шумар, к-аз вай бираст.

Баҳри гулҳо хори гулзори ҷаҳон машмор сахл,
3-он ки ҳукми тир дорад, чун даруни чашм ҳаст.

Фониё, чун ҳушёрӣ нест ҷуз ранҷу малол,
Дафъи ҳушёрӣ чу дорӣ ком, шав маҷнуну маст.

Татаббўи Хоҷа

Зи баҳри чарх ба киштии умр сад халал аст,
Давош баҳри шаробу сафинаи газал аст.

Маи рақиқ чу нақди ҳаёт бемисл аст,
Бути шафиқ чу умри азиз бебадал аст.

Ба васли ў надихам роҳи эҳтимол, эй ишқ,
Агарчи пеши хирад ин нишона муҳтамал аст.

Ҳадиси ринди харобот нест чуз таслим,
Ки аҳли хонақаҳ аст он, ки сар бар сар чадал аст.

Рав, эй фақеҳ, ки бошад фано натиҷаи ишқ,
Валек ишқ ба дил нашъаи маи азал аст.

Умед қатъ кун, эй мурғи дил, зи гулшани даҳр,
Ки доми тоири қудсӣ зи риштаи амал аст.

Зи қатъи роҳи фано васл ёфти, Фони,
Вале мурод дар ин роҳ дархури амал аст.

Татаббўи Хоча

Ҳаргиз гадои майкада аз шоҳ ғам надошт,
К-аз илтифоти пири муғон ҳеч кам надошт.

Танҳо на ман ба хоки мазаллат фитодаам,
Ҳаргиз фалак бар аҳли вафо чуз ситам надошт.

Дорам сафоли кўҳнаи майхона пуршароб,
К-ин оина Сикандару ин ҷом Ҷам надошт.

Дар ҳаҷр гў: бимир, ҳар он кас, ки дар висол,
Ҷавру ҷафои дилбари худ муғтанам надошт.

Чуз қоматат, ки сўи асирон хиром кард,
Дар боғи даҳр сарви сиҳй ин қадам надошт.

Он тифли шўх мурғи дили халқ сайд кард,
Бо он ки доми турраи пурпечу ҳам надошт.

Фони, ба фикри он даҳан ар мурд, нест айб,
Кай буд, к-ў азимати мулки адам надошт?

Татаббўи Шайх

Ё Раб, он мугбачаи шух зи майхонаи кист?
Маёт дар майкада аз соғару паймонаи кист?

Сўи масҷид шудаву гайрати он мекашадам,
Пеши ман гарчи яқин аст, ки дар хонаи кист?

Ганчи хусн асту сўи аҳли муҳаббат гузараш,
Ваҳ, ки то майли дилаш ҷониби вайронаи кист?

Халқ донист, ки он рашки парӣ ёри ман аст,
Дили савдозада ногуфта, ки девонаи кист?

Шўҳрати риндиям ар нест, яқинат бинигар,
Ки ба ҳар анҷумани майкада афсонаи кист?

Гўиям: «Чашми сиёҳи ту киро қотил шуд?»
Шўҳи хунрез бубин, наргиси мастонаи кист?

Қасди мурги дили Фони агар он чашм накард,
Турраву холи ту пас доми киву донаи кист?

Дар таври Хоча

Буд обзада соҳати майдони харобот,
Базми тараб омода дар айвони харобот.

Биншаста дар ӯ пири харобот қадаҳнӯш,
Дар хидмати ӯ саф зада риндони харобот.

Чо карда бараш муғбачаи шӯх ба масти,
Дар кишвари ҳусн омада султони харобот.

Ҳар лаҳза паи бурдани дил турфа муғанни
Бо лаҳни муғона зада дастони харобот.

Аз пири харобот ба риндон шуда зоҳир
Дар ҳар қадаҳе нуктаи пинҳони харобот.

3-он нукта ҳар он к-ӯ хабаре ёфта, сармаст,
Беҳуш фитода ба шабистони харобот.

Май деҳ, ки ба сад хилъати шоҳи нафурӯшад,
Як ҷуръаи май соили урёни харобот.

Ҳар васф, ки аз Кавсару аз равза шуниди,
Андар ҳақи май омаду дар шони харобот.

Фони, ба хароботи фано даршуду vorаст,
Аз нанги худӣ гашт чу меҳмони харобот.

Татаббўи Хоҷа

Дил чу парвона зи шамъи рухи ҷонона бисўхт,
Ваҳ чи парвона, ки аз шўълаи ў хона бисўхт?

Мўи холи ту бар он шўълаи ораз аҷаб аст,
Нашавад сабз чу ҳар гаҳ ба замин дона бисўхт.

Ишқ дар синаам афтод, к-аз он сўхт дилам,
Оташ афтод ба вайрона, ки девона бисўхт.

Шавқ дар ҳаҷр нашуд дафъу ба дил оташ зад,
Шамъро шаб нанишонданду аз он хона бисўхт.

Хирқа пурмай шуду дар хилватам афтод оташ,
Шўъла дар рахт дарафтод, ки кошона бисўхт.

Мақун оташкада дар дайр, ки аз муғбачагон,
Ҳар дам он сўй дусад оқилу фарзона бисўхт.

Шўълаи шамъи рухат шонд ба хоки сияҳам,
Кирми хокист, чу болу пари парвона бисўхт.

Монда урёну залилам, ки зи чурми тавба,
Пири майхона маро хирқа ба чурмона бисўхт.

Фони, ар дурдкаши майкада шуд, нест аҷаб,
Бодаполош чу аз оташи паймона бисўхт.

Дид, он ки паи май ба хароботи фано рафт,
Сарҳо чу ҳубоб омаду бар боди ҳаво рафт.

Дар ҳаҷри ту оҳи дили ман буд, ки то субҳ
Гуфтанд халойиқ, ки магар боди сабо рафт.

Дар роҳ ба зухҳод басте арбада кардаст,
Он кофири бадмаст, ки дӯш аз бари мо рафт,

Ғоиб чу шуд аз мо дигар, аз мо-ш маҷӯед,
Ў буд парӣ, рафту надонам, ки қучо рафт.

Сарманзили ишқи ту бувад кӯи фано, з-онк,
Ҳарчанд ки шоҳ омад, аз он сӯи гадо рафт.

Рафт он маҳу гуфто, ки «биёям ба барат зуд»,
Он шӯхи бало, эй дили гамгин, чи бало рафт?

Аз сӯфии раъно чи сафо чашм тавон дошт,
К-аш умри гиромӣ ҳама дар зарқу риё рафт?!

Он рӯз, май шуд сифати мардумӣ, аз халқ
Гуё зи ҳама пештар оини вафо рафт.

Ҳар кас тарафе зад қадам аз ҳодисаи даҳр,
З-ин ҳодиса Фони ба хароботи фано рафт.

Татаббӯи Хоҷа

Ҳар дил, ки на соф аст, бар ӯ файз ҳаром аст,
Миръоти рухи дӯст, дили оинафом аст.

Дар оинаи ҷом бидидам рухи соқӣ,
Он давраи оина магар давраи ҷом аст?

Аз равзана меҳр, аз даҳани хум қадаҳи май
Бинмуд, зи ҳар як наям оғаҳ, ки кадом аст?

Аз оби ҳаёти қадаҳам, ком ба завқ аст,
Умре маи талх асту маро умр ба ком аст.

Дайр аст сипеҳре ба фарозаш маху хуршед,
То чилвағаҳи муғбачагон гӯшаи бом аст.

Кай лахлаҳаи сандали аҳмар хушам ояд,
К-аз гулғулаи зарфи маям атрмашом аст.

Аз майкадаи ишқ чу шуд бода ҳалолам,
Нонам дигар аз хонақаҳи зӯҳд ҳаром аст.

Ҳам бод ба худ омаду ҳам об зи худ рафт,
Дар гулшанат, эй сарв, суман бар чи хиром аст?

Аз хеш бурун рафтани дар дӯст расидан,
Фони, раҳи фақр арчи дароз аст, ду гом аст.

Айзан

Биё, ки ҳотифи майхона душ пинҳон гуфт,
Ба ман ҳикояте аз сирри май, ки натвон гуфт.

Чу гашт воқиф аз ин ҳол пири бодафурӯш,
Маям ба таҳния доду ба лутфу эҳсон гуфт:

«Ки, эй гадои харобот, навмед мабош,
Чаро, ки ҳотифи гайб он чи боядат, он гуфт».

Аз он замон, ки дилам нашъа ёфт аз маи ишқ,
Ба хештан ҳама душвори даҳр осон гуфт.

Ба роҳ аз сухани пири дайр афтодам,
Ки шайхи хонақаҳ ин нуктаҳо дигарсон гуфт.

Аз он ба лола дилам хун шуду дарунам сӯхт,
Ки дарди хуни дилу ранҷи доғи ҳичрон гуфт.

Ҳадиси бастани зуннору бутпарастии ман
Ба халқ оқибат он шӯхи номусулмон гуфт.

Чу дил зи зулфи вай ошгуфта буд, аз ҳолаш
Ҳар он чи пурса намудам, ҳама парешон гуфт.

Касе халос зи гирдоби ғам шуд, эй Фони,
Ки зери даври фалак тарки аҳли даврон гуфт.

Татаббўи Хоча

Ба назди пири муғон зўҳд уқбу булғачабист,
Қадаҳ чу дошт, нанўшиданаш зи бедабист,

Зи ишқи муғбачагонам умед нест халос,
Ки зоти аст маро ин бало, на муктасабист.

Манам зи қон шуда ҳиндуи турки хунрезе,
Ки бо малоҳати туркаш, фасоҳати арабист.

Ба чуз шароби сабўҳи илоҷ натвон кард,
Маро, ки субҳ зи ранчи хумор ташналабист.

Маро ҳубоби маи ноб – чашми хунполост,
Ки дар ниқоби зучоҷию пардаи инабист.

Зи мулки Чину Ҳалаб чуръае аз он май беҳ,
Ки дар суроҳии чинию шишаи ҳалабист.

Ба вай аҷаб набувад пири ақро ханда,
Чу Фони он, ки гаҳи пирияш нигори сабист.

Дар таври Хоҷа

Ману майли алифи қомати он хурсиришт,
Бар сарам чунки қазо дар азал ин ҳарф навишт.

Чашм дорам, ки диҳад пири муғон аз сари хум,
Чун ба зиндони лаҳад зери сарам бояд хишт,

Маталаб нахли вафо аз чи, ки деҳқони қазо
Ҳаргиз ин тухми аҷаб дар чамани даҳр накишт.

Манам имрӯзу маю мугбачаву дайри муғон,
Шайхи фардоталабу Кавсару ризвону биҳишт.

Натавон ёфтан аз гафлаташ андар масҷид,
Дар ҳузури талабаш ҳаст чи масҷид, чи куништ.

Хубу зиштии ту вобаста ба рад асту қабул,
Он чи махфист, чи дони, ки ки хубасту, ки зишт?

Неку бад нест чу дар дасти касе, бода биёр,
Фони, ар зиштхисол омаду гар хубсиришт.

Айзан

То Кавсару Фирдавс раҳи дуру дароз аст,
Дон айш ганимат, ки дари майкада боз аст.

Аз ноз марон рахш паи қатл, ки ҳар сў
Бар хоки раҳ афтада сари аҳли ниёз аст.

Бингар ба ҳубоби маи гулранг, ки дар давр
Чун дидаи Маҳмуд ба рухсори Аёз аст.

Зулфи ту магар ҳаёт шаби ҳаҷру раҳи ишқ.
К-он тираву ин ҷумла нишеб асту фароз аст.

Бар дўши ман он доғи сабуи маи ринди,
Бардўхта аз шуққай иқболи Тироз аст.

Гар дида бувад пок назар бар рухи шоҳид,
Аз солики раҳ айни ҳақиқат, на маҷоз аст.

Дар хонақаҳ аз нуктаи тавҳид чи гўям,
Чун ринди хароботи муғон маҳрами роз аст.

Афлок ба як садма, ки аз ишқи азал дид,
Саргашта чунин то ба абад дар таку тоз аст.

Фони, нашуда фарқа ба май бут чи парастӣ,
Дар майкада нокарда таҳорат чи намоз аст?

Наът

Зиҳи сад пири Канъони муридат,
Дусад Юсуф гуломи зархаридат.

Гулат бишкуфт андар гулшани қурб,
Насими боғи ваҳдат чун вазидат.

Шуди афлокрав, чун муждаи васл
Расонид осмонпаймо баридат.

Чи бок аз ранҷи олам пайкаратро,
Чу дил дар маъмани қурб орамидат?

Ба боми Каъба поят норасида,
Ливои қадр бар гардун расидат.

Муқаффал чун бувад дарҳои раҳмат,
Чу зулфайн омада печон калидат.

Дар он кӯ, Фониё, гӯи гадоям,
Зи хайли он сағони кӯ ки дидат?

Дар таври Махдумӣ

Аз ишқ ҳар замон ба забонам фасонаест,
Гӯё забон зи оташи ишқам забонаест.

Аз бохтан ба дайри муғон нақди дину дил
Комам зи дасти муғбача қоми муғонаест.

Халқе туро ба Каъба талабғору мо ба дайр.
Он хонае ба қӯи ту, ин низ хонаест.

Хоҳам зи кунҷи зовияву қатъи бодия,
Васли ту в-арна сайру саботам баҳонаест.

Дар сина з-оташи ғаму дар хирқа з-оби май,
Ҳар доғам аз балияти ишқат нишонаест.

З-аҳли замон ба ҳар ки супурдем нақди дил,
Бинмуд қасди қон, чӣ аҷоиб замонаест?

Фони, ба сачдаи Ҳарамам пур маҷӯй, аз он-к
Дар қӯи ошиқӣ сари мову остонаест.

Татаббўъи Хоҷа

Гуфтам: Шароби лаъли ту ёқути аҳмар аст,
Ёқуту лаъл нест, надонам чи чавҳараст?

Туби баробари қадат ар гўяд аҳли зўҳд,
Гуфтан бувад гиёҳ ба Туби баробараст.

Моем дар ҳарими хароботу қоми май,
Маҳрум он, ки толиби Фирдавсу Кавсараст.

Бингар, гадои майкада бар каф кўҳансафол,
Ҳамчун шаҳе, ки дар кафи ў соғари зараст.

Эй майфурўш, хирқа чу шуд раҳни май, кунун
Қоме дигар биёр, ки навбат ба дафтар аст.

Эй шайх, агар ба дайри фано бигзари шабе,
Чуз шайду ҳила ҳар чи ту хоҳи, муяссараст.

Қоме чу даркаши бувадат оламе дигар,
Аз ранҷи олам эй, ки замират мукаддараст.

Мурғе, ки ҳаст тоири бўстони ломакон,
Кай қабзу басташ аз асари чарху ахтараст?

Аз худ гузашт Фонию ишқи буге гузид,
3-он рў, ки бутпараст накўтар зи худпараст.

Айзан

3-он лаъли майолуд шудам масти харобат,
Эй муғбачаи шӯх, чи маест аст шаробат!?

Эй ишқ, ҳавоят чи баҳор аст, ки бодо
Бар хирмани мо тирадилон барқи саҳобат.

Бо орази насринваш агар бода бинӯши,
Бар чеҳра чи гулҳо шукуфонанд маи нобат!

Дар нуру сафо чунки зи хуршед фузунӣ,
Ҳаргиз нашавад ҳойили рухсори ниқобат.

3-он хилъати ту ҳуллаи гулгун шуда, эй сарв,
К-аз хуни дилу дида ҳама дода шуд обат.

Эй муғбача, бас тавба шикастию гунаҳ буд,
Гар тавбаи моро шикани, ҳаест савобат.

Фони чу гариб омада дар баҳри маони,
Набвад аҷаб андар суханаш ранги гаробат.

Мухтараъ

Лаъли ту наботу суханат оби ҳаёт аст,
Табхола бар он гӯшаи лаб ҳабби набот аст.

Аз дайр сӯи масҷид аз онам ҳаракат нест,
К-он муғбача дар майкада ширинҳаракот аст.

Аз савмаа худро ба харобот фикандам,
К-ин ҷо зи худӣ, бештарам рӯи начот аст.

Он ҳури паризод, ки дар ҷумла сифоташ
Омад малакишева, надонам, ки чи зот аст!

Ҳиндуи ду зулфи ту чи ҳиндуст, ки дар фол
Сад бор муборактарам аз Қадру Барот аст.

Он кас бибарад гавҳари мақсуд, ки чун кӯҳ
Аз соиқаи ҳодисааш расми сабот аст.

Шахроҳ суви ҷаннати Фирдавс, ки ҷўянд,
Фони, ба яқин дон, ки хиёбони Ҳирот аст.

Татаббўи Хоҷа

Зоҳидо, дар равза май гар аз кафи дилдор нест,
Равзае хуштар маро аз кулбаи хаммор нест.

Ошиқонро ҳеч ҷаннат нест, чун гулзори васл,
Кавсару Тўби мисоли лаълу қадди ёр нест.

Дил пур аз хори ҷафоят гашт ҳамчун хорпушт,
Нест ҷояш з-он ки берун карда сар з-ў хор нест.

Бар танам дар ҳар буни мў баски неши ҳаҷри туст,
Як сари мў нест ҷое, к-он дар ў афгор нест.

Чашми шўхат кай назар бар ҳоли зорам афканад,
Турфат-ул-айне зи хоби ноз чун бедор нест?.

Дар муҳаббат аз ғами ҷонон бувад миннат ба ҷон,
Бар дили аҳбоб аз ҷаври ҳабиб озор нест.

Эй, ки гўи з-ў ба дил бисёр-бисёрат ҷафост,
Андак-андак чун намуд, аз вай ба дил бисёр нест.

Соқиё, ратли гаронам деҳ, ки дар ҳиҷрони ёр
Гар аҷал ояд гаронам, лек он миқдор нест.

Фониё, дар ошиқӣ ҳар ғам, ки ояд, шод бош,
З-онки аҳли ишқро аз ранчу хорӣ ор нест.

Дилро фурӯ гирифта зи ҳаҷрам малолат аст,
Соқӣ, бидор май, ки ба дил саъб ҳолат аст.

Тавба зи баҳри Тӯбиву ҳурам, ки даст дод,
Аз пири дайру муғбачаам сад хиҷолат аст.

Субҳам ба чашм соғари хуршед қилва кард,
Кардам шугун, ба бодаи софам далолат аст.

Соқӣ агар ппёлаи адл афканад ба давр,
Бар ташнагон зиёда зи айни адолат аст.

Афлок разлпарвару дар панчрӯза умр,
Гаштан забуни ӯ зи камоли разолат аст.

Ҷустам зи пири майкада оини файзи май,
Гуфт: «Ин ба лутфи соқии маҳваш ҳаволат аст».

Навмеди аз хумори шабам соқӣё, чи бок,
К-аз ваъдаи сабӯҳ садам истиҳолат аст.

Доман аз тардоманони даҳр чидан хуштар аст,
Рӯяшон чун дидаи гирён надидан хуштар аст.

Чун ба зарпоши сафо мумкин набошадшон чу хок,
Меҳрсон 3-ин тирагон дури гузидан хуштар аст.

Аз тариқи мардуми бошанд чун деви рамон,
Чун парӣ аз одами 3-эшон рамидан хуштар аст.

По кашад аз мардуми, чун сар ниҳи бар пояшон,
Аз чунин номардумон доман кашидан хуштар аст.

Ҳар вафоро сад ҷафо доранд, пас аҳли вафо,
3-ин ҷафокорон ба як кунҷе хазидан хуштар аст.

Ҳирсашон кор аст чун анқо муяссар гар шавад,
Куллаи Қофи қаноатро газидан хуштар аст.

Фониё, роҳи фано бояд чу охир қатъ кард,
Ҳам зи аввал он биёбонро буридан хуштар аст.

Айзан

То гадоии дари майкада оини ман аст,
Рахнаҳо аз мижаи мугбача дар дини ман аст.

3-он дам аз ёрии май мезанам, эй шайх, ки ў
Ҳамдами файзрасони дили гамгини ман аст.

То ки дар дайр шудам чуръакаши пири муғон,
Дар ҳарам тантанай ҳашмату тамкини ман аст.

Андўхам бе ту чунон аст, ки суде накунад,
Гар ҳама ҷаннату ҳур аз паи таскини ман аст.

Як дами хуш ба висоли ту задам, гардиши чарх
Ваҳ, ки сад теғи бало охта дар кини ман аст.

То ки дар майкада васфи лаби лаълат кардам,
Вирди риндони ҷаҳон нуктаи ширини ман аст.

3-ону 3-ин бигзару дар роҳ қадам неҳ, Фони,
Нест оини фано, они ман аст, ини ман аст.

Мухтараъ

Ҳусне, ки дида дид, дил он сўй моил аст,
Фарёди дил зи дидаву оҳи ман аз дил аст.

Хоҳам, ки оташ афтад аз он чеҳра дар ниқоб,
Гў аз чи рў ба чашмам аз он рўй ҳоил аст?

Дар зулмати фироқ чу нўшам зулоли Хизр,
Оби ҳаёт нест, ки он заҳри қотил аст.

Ҳарчанд дилфурўз бувад офтоби май,
Он ҳам ба зеби гулшани ҳусни ту дохил аст.

Оби Хизир чи чўяму анфоси Исави,
Он лаб ба дастам ар фитад, ин ҳарду ҳосил аст.

Лаълат зи қону ғунчаат аз дил диҳад нишон,
Гўё ки хилқати ту на аз обу аз гил аст.

Фоня, ба кўи ишқи бутон чун даромади,
Ғофил мабош з-он, ки хатарнок манзил аст.

Мухтараъ

Боз дил тафриқа дар тавбаву томот андохт,
Соғари май заду худро ба харобот андохт.

Ин тараф ғулгула дар хайли харобот афканд,
Он тараф дағдага дар аҳли муноҷот андохт.

Ҳодияш ҳиммати риндон шуд, агар не худро,
Ки тавонад бадар аз он ҳама офот андохт.

Сар, ки андохт бари пири хароботи муғон,
На ба таклиф, ки аз фахру мубоҳот андохт.

Шукри мастии маи ишқу ҳарифе, ки нагуфт,
Давр аз ранҷи хумораш ба мукофот андохт.

Бандаи муғбачаи бодафурӯшам, ки назар
Тарафи дурдкашон баҳри мурут андохт.

Пири дайру карамаш дид чу Фони, дигар
Дида кай бар равиши шайху каромот андохт?

Айзан

Кофири ишқаму савдои бутон дини ман аст.
Хоки бутхона шудан шеваю оини ман аст.

Асари наъли суми рахши туву пой сагат,
Дар шаби тираи ҳичрон Маху Парвини ман аст.

Чун зи майхона бурун ояму хушёр шавам,
Чарх аз васвасаи ақл чу дар кини ман аст.

Булбули лол мағӯ, фасли дай аз фурқати гул
Дур аз рӯи ту мурғи дили гамгини ман аст.

Чустай ошиқи девонаи расво паи қатл,
Ин сифатҳо, ки намуди, паи таъйини ман аст.

Сачдаи пири муғои пеши бугу қоми сабӯҳ,
Дар мақомоти тариқат ҳама талқини ман аст.

Раст Фони зи худу рафт ба сахрои фано,
Ин ки мебинамаш аз дидаи худбини ман аст.

Татаббӯи Махдум

Ман дурди захри ҳичрон дармекашам ба ёдат,
Ту софи айш даркаш, к-оби ҳаёт бодат.

Мо аз хумор мурдем дар кунчи номуроди,
Соғар тихӣ мабодат аз бодаи муродат.

Эй, к-аз риё ғамат буд в-аз бода шод ғашти,
Рамгин мабод, ё Раб, ҳаргиз даруни шодат.

Гар хонақоҳи тақво дар баста шуд, чи бок аст,
Дайри фано кушодаст, рав то расад кушодат.

Аз хирқай майолуд ғам нест дар харобот,
Гар дар тариқи ринди пок аст эътиқодат.

Дар ҳарчи қисмати туст, роҳи ризо напӯй,
Дар ҳайратам, ки оё бо кист ин инодат?

Фони, иродаатро хоҳи иродаи дӯст,
Бояд ки сар дарори дар ҳалқай иродат.

Эй дил, асрори Худо солики фонИ донист,
Гар ту фонИ шави, ин роз тавонИ донист.

Махрами кишвари дил бош, ки Чамшед зи чом,
Рози олам ҳама пайдову ниҳонИ донист.

Раҳ ба маъни талаби, чашм зи сурат дарпӯш!
К-аз сувар гашт бари он ки маонИ донист.

Нафканад мурғи чаман чашм ба гулҳои баҳор,
Ки зи тороқи дай осеби хазонИ донист.

Нақди вақт ор ба каф, з-он ки парешонии вақт,
Пири раҳ ҷумла зи омолу амонИ донист.

Лаби чонбахшу рухи рӯҳфизои соқист,
Ки дили зори ман осоиши чонИ донист.

Ман шудам пир зи исён, кунун зӯҳд чи суд?
Эй, хуш он, к-ӯ раҳи тоат ба ҷавонИ донист.

Хизру сарчашмаи ҳайвон, ки дили зиндадилон
Умри боқӣ зи лаби лаъли фалонИ донист.

ФонИ он рӯз сӯи давлати боқӣ раҳ бурд,
Ки фаношевагии олами ФонИ донист.

Татаббўи Хоча

Агарчи пири муғонам пиёла дод ба даст,
Ба ишва муғбачаам кард масту бодапараст.

Зи шайху хонақаҳу ҳуру равзаам фориғ,
Маро, ки пиру ҷавонӣ чунин муяссар ҳаст.

Бубин баландии чархи барину пастии хок,
Нигун шудан чу нахоҳӣ, бисоз худро паст.

Хушам зи мастии ҷоми фано, ба шукри ҳамин,
Ки нестам зи маи уҷбу худпарастӣ маст.

Ба ҳар шикает, ки дар зулфи саркаш афканди,
Ҳазор дил, ки дар ў баста буд, ёфт шикает.

Дило, дар оташи май сўз нақди ҳастии хеш,
Ки ҳар касе, ки накард ин амал, зи хеш нараст.

Мадеҳ ба ринди хароботи аҳди май, эй шайх,
Ки қисматаш ин шуда аз соқиёни аҳди аласт.

Биёр бодаи беихтиёри, эй соқи,
Ки ихтиёр дар ин коргоҳ ба дил нанишаст.

Висол боядат, аз хеш бигсил, эй Фони,
Ки ҳар ки ў зи худӣ шуд ҷудо, ба ў пайваст.

Мухтараъ

Омад баҳори дилкашу гулҳои тар шукуфт,
Дилҳо аз он нашот зи гул бештар шукуфт.

Дил аз сабоҳати рухи хубат кушода шуд,
Монанди ғунчае, ки ба вақти саҳар шукуфт.

Меояд аз гули чамани ишқ бӯи хун,
Гӯё, ки ғунчаҳо-ш зи хуни ҷигар шукуфт.

Гар ханда зад зи ғиряи чашмам, аҷаб мадон.
Чун абр ашк реҳт гули тоза баршукуфт.

Соқӣ, баҳор шуд, қадаҳам рез лаб ба лаб,
Хоса, ки аз шукуфа чаман сар ба сар шукуфт.

З-он нахли ноз ханда ба ушшоқу васл не,
Ҳамчун гуле, ки аз шаҷари бесамар шукуфт.

Фони, аҷаб мадон агар он гул шукуфтааст,
Аз ашки абрсони ту бишкуфт, агар шукуфт.

Татаббўи шайх

Маҳи сипеҳри ҷафо наъли раҳши моҳи ман аст,
Дар ў чу доғи руҳи маҳ нишони оҳи ман аст.

Висоли ту ба дуо хоҳам аз Худо ҳар шаб,
Ба гайр фош накардам, Худо гувоҳи ман аст.

Ба кини васл ҷи заҳмат кашӣ ту, эй гардун,
Ки сад баробари ту ҳаҷр кинаҳоҳи ман аст.

Саҳар зи ҷониби машриқ мабин саводи саҳоб,
Ки баста киллаи дуд оҳи субҳгоҳи ман аст.

Ба рӯзи ҳашр сияҳтар зи шомӣ фурқати ман,
Агар назора кунам, номаи сиёҳи ман аст.

Шаби фироқ фалакро сиришк аз анҷум,
Ба гоҳи воқеа аз ҳолати табоҳи ман аст.

Ба шомӣ ҳаҷр маӣ равшанам деҳ, эй Фони,
Ки дар саводи шаб ин шўъла шамъи роҳи ман аст.

Татаббӯи шайх

Нест як дил, к-аз ҷафои чашми ӯ бемор нест,
Ёки чашме, к-аз ғами дил то саҳар бедор нест.

Гарчи ноҳамвории гардун бурун аз ғоят аст,
Дар ҷафо чун он маҳи бемеҳр ноҳамвор нест.

Васл хосонро бувад, кунҷи ғаму мурги дилам,
То бувад вайрон мақома, чуғз дар гулзор нест.

Набвад андар ишқ бо Фарҳоду Маҷнун нисбатам,
З-он ки бо аҳли хирад девонагонро кор нест.

Гар шабе аз шиддати ҳичрон зи ишқ оям ба танг,
Боз то вақти саҳар қорам чуз истиғфор нест.

Тори идборам ба гардан, зӯҳду дин аз ман маҷӯй,
Эй муқими дайр, дон, к-ин риштаи зуннор нест.

Нест шуд Фони дар он кӯ аз ҷафояш, эй рақиб,
Даст кӯтаҳ кун ту ҳам, ӯро ҳамон пиндор нест.

Татаббўи баъзе ёрон

Танам аз ранҷ дар бечораги сўхт,
Дилам аз ишқ дар овораги сўхт.

Диламро пора-пора сўхти, ишқ
Вале ҳаҷр омаду якбораги сўхт.

Зи наъли рахшаш оташ ҷаст, гўё
Зи оҳам наъли сумми бораги сўхт.

Агар сўзам ба май хўрдан аҷаб нест,
Самандар ҳам аз оташхораги сўхт.

Назар кун, к-аз рухаш як ламъа афтод,
Ҳазорон ҳар тараф наззораги сўхт.

Бидеҳ з-он оби оташранг, соқӣ,
Ки моро чарх дар маккораги сўхт.

Чу Фони чора дар ишқат надонист,
Бубин бечора, дар бечораги сўхт.

Айзан

Гоҳи хандидан лабат оби ҳаёту қанд рехт,
Нутқи ширину равонат ҳам бад-он монанд рехт.

Расми мурдан шояд ар аз рӯи олам барфитад,
Ҷони ширин баски з-он лабҳои шаққарханд рехт.

То шунидам бастай бо муддаи пайванду аҳд,
З-ин сухан якборағи пайвандам аз пайванд рехт.

Дар ғами Юсуфрухе чун ғияи ман худ набуд,
Ғарчи ашки хунфишон Яъқуб ҳам якчанд рехт.

Баҳри маъни бодаи васлат яке дар ғӯш нест,
Қимати дурӯҳо, ки шайхи нуктадон аз панд рехт.

Ғарчи аз теғи фироқат ғашт сад пар канд дил.
Қатраҳои оби пайконат зи ҳар парканд рехт.

Раст Фони аз хумор, умеди Кавсар бошадаш,
Ҳар ки ҷоме баҳри он махмури ҳоҷатманд рехт.

Татаббӯи Махдум

Боз дар дайри муғон арбадаи мастон аст,
Сухан аз ганҷфишонии тиждастон аст.

Мутриб аз ҳиммати Ҳотам чи суруд орояд?
Ки фалак пастгарин манзили сармастон аст.

Додани ҷону ситондан зи лаби соқя пурс,
То шабонгоҳ бад-ин сон бидеҳу бистон аст.

Сарв агарчанд баланд аст, зи ашқори чаман, .
Пеши нахли қади раънои ту аз пастон аст.

Водии Каъбаи ислом чи пӯям, эй шайх,
Ки бути кофири ман ҷониби Туркистон аст.

Мастию риндиям ар чарх ба дастонҳо гуфт,
Чи кунам баҳри ман ин навъ садаш дастон аст.

Фони ар нестият ҳаст, ба матлуб раси,
Ки ба васлаш сабабе нест, агар ҳаст он аст.

Айзан

Хат бар фарози лаъли ту аз мушки ноб чист?
Бар оби зиндаги-т зи зулмат ниқоб чист?

Эй дил, чу мурғи васл ба сўят намуд майл,
Як дам қарор пеша кун, ин изтироб чист?

Ҳар шомаш ар на ранҷи хумор аст аз сабўҳ,
Ларзон ба хок дар шудани офтоб чист?

Коре бурун зи амри қазо нест, гар туро
Ранҷе расад, ба анҷуму гардун итоб чист?

Сўфи, агар на муғбачагонаш заданд роҳ,
Афтоданаш ба майкада маету хароб чист?

Гар акси рўи шоҳиди мақсуд боядат,
Чуз ҷоми бода оинаи беҳиқоб чист?

Фони, мағў гузаштаам аз хобу аз хаёл,
К-ин нақши кавн гайри хаёлеву хоб чист?

Татаббўи Шайх

Бошадам хурраи аз ҳарчи дар ин олам аз ўст,
Аз ғамаш низ дилам шод бувад, к-ин ҳам аз ўст.

Набувад ҳеҷ тафовут зи нашоту ғами даҳр,
Ба висолам чу нашоту ба фироқам ғам аз ўст.

Заҳми ҳаҷраш ба дилу марҳами васлаш бар вай,
Хушам ояд, ки маро заҳм аз ў, марҳам аз ўст.

Бад набошад, ки расад ҳар дам аз ў бими фироқ,
Низ уммеди висолам чу ба дил ҳар дам уз ўст.

Ҷон ағар рафт, ғами дўст ба қояш бинишаст,
Аз чи хушҳол набошам, мағар инам кам аз ўст?

Нестам одаи, ар шод набошам зи ғамаш,
Чун ғаму шодии анвои бани Одам аз ўст.

Аз ғами ёр малулам, ағарам бода диҳад,
На зи май хурраиам дон, ки дилам хуррам аз ўст.

Ёри паймоншиканам ҷавр писандад бар дил,
3-онки сарриштаи оини вафо маҳкам аз ўст.

Фониё, мотаму сурам ҳама яксон-ст аз он-к,
Сур дар васлам аз ў, ҳаҷр чу шуд, мотам аз ўст.

Дар таври Хоча

Соқии маст софи май андар пиёла рехт,
 Ё худ саҳоб рашҳаи борон ба лола рехт.

Дар мавсими баҳор чунин тоза кард рӯҳ,
 Он, к-ӯ чу абру лола май андар пиёла рехт.

Ояд шамими мушк зи хокам аз он ки буд,
 Май мушкбӯю он бути мушкин кулола рехт.

Гардад ҷавони тоза куҳан пири солхӯрд,
 К-ӯ бодаи куҳан ба ғами дерсола рехт.

Болои хатту рӯи ту он холи зери чашм,
 Мушкест, к-аш ба сабзаю гул он гизола рехт.

Дар лаъли лаб нигар, дури дандони нозукаш
 Бар барги гул саҳоб кай ин навъ жола рехт?

Соқи ба дайр чархи қадаҳ сохт Фониё,
 Ин ҷоми адл хӯр, ки ба дор-ул-адола рехт.

Татаббӯи махдум дар таври Хоча

Биё, ки пири муғон дар сабӯ шароб андохт,
Ҳавои муғбача дилҳо дар изтироб андохт.

На соқи аз хайи рухсори худ чаконд ба ҷом,
Паи нашоти дили ман ба май гулоб андохт.

Бичуст аҳли тарабро паи нашоти сабӯҳ,
Вале чу дид маро, хешро ба хоб андохт.

Зи чарх кор ба ҷуз печу тоб нест, хуш он,
Ки пайкарашро гирдоби май ба тоб андохт.

Гаҳи фиғон, ки кунад абр ларза, дон ба яқин,
Ки оҳи сарди ман он ларза дар саҳоб андохт.

Агар на ринд зи ҷаллоди ғам гурехта буд.
Чаро ба майкада худро ба сад шитоб андохт.

Чи ғам зи хоки мазаллат чу хешро Фони,
Ба хоки даргаҳи шоҳи фалакҷаноб андохт.

Мухтараъ

Агар зи айни ҷафо чашми ӯ дилам бишкаст,
Чи мардуми мутаваққсъ бувад зи кофири маст?

Маро, ки мурғи дил аз қайди дом фориг буд,
Ба ҳалқамӯи якс турра шуд дигар побаст.

Чу нахли қадди ту дар боғи сина биншондам,
Ба сина тири ту чун нахли дигарам биншаст.

Худи фурӯхта риндон маи муғона харанд,
На худпараст чу шайх аст ринди бодапараст.

Зи авчи майкада н-оям ба боми чарх фуруд,
Ки ҳимматам накунад майл сӯи манзили паст.

Зи дасти муғбача май нӯш созам, эй зоҳид,
Ки ҳаст Кавсару хур, ин ду дар ҷаҳон гар ҳаст.

Ба бода ҳастии худро бишӯй, эй Фони,
Ки аз ҳазор бало раст, он ки аз худ раст.

Дар таври Хоча

Биё, ки пири муғон чом пур зи саҳбо сохт,
Зи баҳри дурдкашон базми май муҳайё сохт.

Маро ба маҷмаъи риндон расид саффи ниёъл,
Вале ба муғбача дар рӯ ба рӯи ман чо сохт.

Сабӯкашонро ҳам соф бода қисмат кард,
Зи баҳри садришинон қадаҳ мусаффо сохт.

Сабӯ мукаррару дар пеш чанд чому тағор,
Ҳама пур аз маю ори зи бодаполо сохт.

Зи хайли муғбачагон низ чандро соқи,
Зи баҳри хотири риндон бодапаймо сохт.

Муғанниёни хушилхон ба вақти рақсу суруд,
Ба нақди дини ҳарифон зи баҳри яғмо сохт.

Чу гашт муғбача соқию давргардон шуд,
Маро ҳанӯз қадаҳ норасида расво сохт.

Ба бурдани дилу дин маҷмаъе бад-ин оин,
Наёфтам, зи кучо пири дайр пайдо сохт?

Аз ин шароб касе ком ёфт, эй Фони,
Ки расми хеш фано сохт, балки афно сохт.

Дар таври Хоҷа

Субҳ соқя баҳри риндон соғари гулфом рехт,
Чунки дар гул шабнаму майро ба гулгун ҷом рехт.

Ёфт ороми дилам, к-охир дилороме чунин,
Май паи оромиши дилҳои беором рехт.

Субҳи давлат шуд аён аз матлаъи иқболи ӯ,
К-офтоби май чу субҳи содиқ андар ком рехт.

Соф май дар Ҷоми Ҷам шаҳро, ки дар дайрам бас аст
Дар сафоли кӯҳна он чи-ш ринди дурдошом рехт.

Шому субҳаш фарруху фархунда бошад, ҳар ки ӯ
Бодаи ишрат зи субҳ андар қадаҳ то шом рехт.

Мурдаму коми дилам барномад аз теғи ҷафо-ш,
Хуни мардумро чунин к-он қотили худком рехт.

Пеши риндон сурхрӯ шуд Фони аз як ҷоми май,
Гарчи дар майхона обрӯи нангу ном рехт.

Дар таври Хоҷа

Ба мастиям, ки сабӯҳи муғона шуд боис,
Паи сабӯҳ хумори шабона шуд боис.

Кашид мурғи саҳар нола дӯш аз ғами гул,
Маро ба ҷоми сабӯҳ он тарона шуд боис.

Ба дил нишонаи тираш намудам он маҳро,
Ба тирҳои диғар он нишона шуд боис.

Дилам зи холу руҳи ӯ ба доми зулф афтод,
Ба мубталоии мурғ обу дона шуд боис.

Замон-замон сӯи майхона беш майлафро,
Ҷафои аҳли замону замона шуд боис.

Чиҳат ба мастию мачнуниям чи мепурся,
Ҳама таҳайюри ин корхона шуд боис.

Ба сад баҳона зи худ раст Фонию ӯро,
Ба азми дашти фано ин баҳона шуд боис.

Шаҳ хироч аз мулк агар хоҳад ба гоҳи эҳтиёч,
Беҳ зи май чи-б-вад, ки аз кӯи муғон гирад хироч.

Шоҳ фориг аз хироч он шуд, ки доим бошадаш
Тахт – хоки майкада, гарди фано бар фарқи тоҷ.

Баҳри қувват шарбате мумкин набошад мисли май,
Аз риёзат гар шудат, эй порсо, заъфи мизоҷ,

Бодаи сирфам деҳ, эй соқӣ, ки хоҳад куштанам,
Май агар ёбад ба оби зиндагонӣ имтизоҷ.

Пири дайр ороост базми айшу хуш бошад агар,
Базми риндон аз ҷамоли муғбача ёбад ривоҷ.

Эй, ки аз зӯҳди риёи пешат омад сад мараз,
Ҷоми май даркаш, ки бошад сад маразро як илоҷ.

Тавбаи Фони, агар хоҳад шикастан пири дайр,
Як ишорат бас бувад, набвад ба таклиф эҳтиёҷ.

Мухтараъ

Сим хуш бошад, ки сози бо ҳарифи сода харҷ,
Лек гайри он ки хоҳад шуд ба нуқлу бода харҷ.

Қалби рӯйандуди ман харҷи сағони ёр шуд,
Ваҳ, чи созад ин дам ин зори дил аз каф дода харҷ.

Мову урёниву сар бар хок мондан, эй ҳариф,
Баҳри май чун гашт ваҷҳи хирқаву сачқода харҷ.

Шайх сими вақфро бо май надод, аммо харид
Кафшу дастору асо, будаст марди лода харҷ.

Як қадам неҳ гарчи риндон муфлисанд, эй муғбача,
Ҳасташон лекин зи нақди дину дил омода харҷ.

Нақди қон шуд як дирам вобастағони симро,
Нест як қав ганҷи Қорун, гар кунад озода харҷ.

Чавҳари қон харҷ шуд, Фони, чу меҳмон гашт ёр,
Он чи дорад мекунад дарвеши корафтода харҷ.

Татаббўи Хоҷа

Касе ки мулки дилаш кард хайли ғам тороҷ,
Паи иморати он ғайри бода нест илоҷ.

Чунуну ишқи бутон боисам ба расвоист,
Кучоств май, ки муҳайё шудаств моюҳтоҷ.

Ба кӯи ишқ миёни гадову шаҳ фарқ аст,
Ки пеши ёри худ он як сар афканад, ин тоҷ.

Хавотири дилат аз фикрҳои фосид шуд,
Чу рӯи баҳр, ки аз бод хезадаш амвоҷ.

Иваз ба ҳоми маи лаъл чист мулки дилам,
Чи қавҳар аст, ки ҳасташ баҳо ба мулки хироҷ?

Биё ба майкада, зоҳид ки май муолич шуд
Туро ба хабти димоғу маро ба заъфи мизоҷ.

Чу Фони омада муҳтоҷу ту ба ҳусн ғани,
Закотро бисупораш, набошад ў муҳтоҷ.

Мухтараъ

Насими субҳ намуд аз тагори саҳбо мавҷ,
Чу боди шурта, ки орад зи рӯи дарё мавҷ.

Ба бода заврақи майро гар афкани, бошад
Чу киштие, ки ба дарё раво(н) бувад бо мавҷ.

Паи ҳалоки ҳарифон зи ҳила духтари раз
Намуда ҳар тараф аз лола ранги хоро мавҷ.

Шабе, ки буд бараш ғайр, мурдам аз гайрат,
Аз он сабаб, ки фикандам ба баҳри савдо мавҷ.

Зи чини абрӯву чоҳи зақан фурӯ кашадам,
Чаро ки ҳаст зи гирдоб фарқҳо то мавҷ.

Магар барорадам аз баҳри бода мавҷи карам,
Ки ғарқаро набарад бар канор илло мавҷ.

Нигар ба баҳри фано, шарҳи ҳоли Фони хон,
Аз он хутут, ки созад зи лучча пайдо мавҷ.

Чист, дони нолаи мурғи саҳар ҳангоми субҳ?
 Бо ҳарифони сабуҳи медиҳад пайгоми субҳ.

Яъне авло май чу бигрифтанд шӯхони чаман,
 Лола аз ёкуту наргис низ аз зар қоми субҳ.

Бодаи гулрангро дар қоми чун хуршед нӯш!
 Шуста шуд аз чашмаи хур чун рухи гулфоми субҳ.

Чун нахандад ҳамчу гунча субҳ, к-инак дам ба дам
 Гунчаосо заъфарон ояд бурун аз қоми субҳ?.

Субҳ ҳам қоми сабуҳи зад, ки ҷайбаш гашт чок,
 Варна чун чоки гиребон аз чи шуд андоми субҳ?

Аз чаман акнун сӯи майхона бояд зад алам,
 Гашт чун зоҳир зи рӯи кӯҳсор аъломи субҳ.

Як саҳар он гул сабуҳи кард бо ман з-он нафас
 Пираҳан чун гул дарам, ҳар кас, ки гирад номи субҳ.

Бо ҳарифон як саҳар то шом шав маету хароб,
 Чун ба шомат оқибат хоҳад кашид анқоми субҳ.

Субҳ чун Фони сафои вақт аз тоат наёфт,
 Бори аввал он ки май надҳад зи каф ҳангоми субҳ.

Тагаббӯи Хоҷа

Ҳаст дар дайри муғон муғбачаи шӯх, фасеҳ,
К-аз дамаш тоза шавад рӯҳи дусад ҳамчу Масеҳ.

Шуд мусалло ба ду ҷомам гарав, эй бодафурӯш,
Ҷоми дигар, ки равад пеши мусалло тасбеҳ.

Оби ҳайвон на ба кас умр физоят, на нашот, .
Май кунад ҳар ду, бар ӯ бас бувад инро тарҷеҳ.

Боғбон гуфт, ки сарвам чу қади гулрухи туст,
Рост монанд намуд, арчи дурӯғест сареҳ.

Шайх, к-аз майкада бурданд ба бозораш маст,
Даъвии зӯҳд шудаш боиси чандин тафзеҳ.

Шаҳд чун шуд намаколуда, намондаш мазае,
Ҳаёт беҳад мазанок он лаби ширини малеҳ.

Сайри кӯят сабаби сиҳҳати Фони омад,
Дар сафар муждаи сиҳҳат чи ҳадисест саҳеҳ.

Татаббӯи Хоча

Чун хубобосост равшан рӯзгорам аз қадаҳ,
То дами охир кунун сар барнадорам аз қадаҳ.

Ман, ки гарқи май шудам, бояд сарам додан ба бод,
Чун хубоб аз сархуши гар сар барорам аз қадаҳ.

Чунки ёкути муфарреҳ хушк месозад димоғ,
Бод қути рӯҳ лаъли обдорам аз қадаҳ.

Бурд соқи чун қадаҳ бар лаб гар аз дарёи май,
Пур бувад як қатра боқи кай гузорам аз қадаҳ?

Чунки ҳастам дар қадаҳ беихтиёр аз ошиқи,
Ҳамчунон дар ошиқи беихтиёрам аз қадаҳ.

Не зулоли Қавсарам бояд, на оби зиндаги,
Бахшад ар як чуръа шухи бодахорам аз қадаҳ.

Ҳамчу Фони дар ҳавои дидани он муғбача,
Бар сари кӯи муғон девонаворам аз қадаҳ.

Мухтараъ

Чи сон ба кӯи ту оям мани гадо густох?
Дар он чаман чу наёрад шудан сабо густох.

Ба ҷон ҳаме кунад он тифл қасдам аз шӯҳи,
Сазои он ки кунад тифли шӯхро густох.

Ба ҳар қадам сари риндон шудаест хок ба дайр
Ба зӯҳд кай шавад он ҷо ниҳод по густох?

Чи сон шикояти зулмаш кунам ба густохи?
Шаҳе, ки менатавон карданаш дуо густох.

Гуломи ринди хароботиям, ки лол омад,
Чу хост таъни маяш кард порсо густох.

Ниҳояташ ҳама расвоияст, агарчи кунанд
Бар аҳли фақр сухан зумраи риё густох.

Ба роҳи аҳли фано хок агар шави Фони,
Қадам ниҳод тавон дар раҳи фано густох.

Мухтараъ

Ба хуби шуд чунон он симбар шўх,
Ки дар хубон чу ў набвад дигар шўх.

Чи сон хушам баҳо монад, ки ҳастанд
Ду чашми мастат аз ҳам бештар шўх?.

Туро шўхи чунон бошад, ки бошад
Батамкинтар касе пеши ту ҳар шўх.

Нагирад дил ба он золим зи бедод,
Зи шўхи монда гаштан нест бар шўх.

Чи таскин ёбад аз панди падарвор,
Ки беҳад ҳаст он зебописар шўх.

Ба ҳар сураат маро девона доранд,
Парирўён батамкинанд, агар шўх.

Бувад Фони, ҳалоки ҷони пирон,
Агар афтод тифли симбар шўх.

Мухтараъ

Бувад гарчи қоми маи лолагун талх,
Вале қоми ҳаҷр аст аз вай фузун талх.

Гар ин ҳар ду талх аст, лекин ба агёр
Бувад ёр маи хўрдан аз ҳад бурун талх.

Зи ҳиҷрон бад-он гуна талх аст умрам,
Ки ояд бурун гар зани захм хун талх.

Аз он талхкомам гаҳи бода хўрдан,
Ки резад маи аз қом чархи нигун талх.

Дар он бин, ки чун шарбати ҳаҷр талх аст
Мағў, соғари ишратат гашт чун талх!

Агар айши ман талх шуд, айб набвад,
Кунад айши аҳли вафо чархи дун талх.

Ба Фони набуд талхкоми, чу шуд ёр,
Яқин дон, ки шуд коми айшаш қунун талх.

Дар таври Хоҷа

Субҳ чун роят ба фарқи хусрави ховар кашид,
Бода хуш бошад зи ҷоми хусравони даркашид.

Гӯ кулаҳ қач неҳ ба масти, ҳарки дар вақти сабӯҳ,
Лоласон дар ҷоми ёқути майи аҳмар кашид.

Зебадаш дар боғ раъноӣ намудан, ҳар гаҳ ӯ
Чун гули раъно май гулгун зи ҷоми зар кашид.

То баҳори дигараш бас ҳар ки як субҳи баҳор,
Ҷоми гулранг аз кафи соқии насринбар кашид.

Дар шабистони фалак афтода ҳамчун соя бош,
З-он ки тарки сар кунад чун шамъ, он к-ӯ сар кашид.

Сар фурӯ н-орад ки нӯшад оби Хизр аз Ҷоми Ҷам,
Дурднуше, к-аз сафоли майкада соғар кашид.

Сар ба зери санг ҷует, он к-ӯ мурассаъ қард тоҷ,
Ё зи баҳри сарфарозӣ миннати афсар кашид.

Даст дар домони пири дайр натвонам расонд,
З-он ки зайли рифъат аз нӯҳ чарх болотар кашид.

Шуд сӯи дайри муғон, Фони зи кунҷи хонақоҳ,
Рахт аз ин олам ба сӯи олами дигар кашид.

Татаббўи мир

Ба сайр гармравоне, ки пок пайванданд,
Чу меҳр соя бар ин хокдон бияфканданд.

Агарчи чархрави карда ҷамъ бизгаштанд,
Валек нуру сафо бар замин пароканданд.

Ба гардашон нарасиданд аз гаронбори,
Ҷавону пир, ки дар банди молу фарзанданд.

Агарчи ақлу бузургист лофашон, лекин
На оқиланд, ки тифлони нохирадманданд.

Чу тифл бехиради гар нагашт шеваашон,
Чи бо сароча бозича гашта хурсанданд.

Агар на тифланд, аз айши маънави зи чи рӯй
Кунанд гиряву аз коми зоҳирӣ ханданд?

Муваффақ онон, ки аз тариқи тифлию шаън
Гусаста, тобеи пирони покпайванданд.

Равандагон, ки надоранд роҳбари пире,
Ба қатъи ин раҳи пурхавф тифлмонанданд.

Туро чу роҳнамое набошад, эй Фони,
Қадам ба раҳзани аҳли тариқ напсанданд.

Татаббўъи Хоҷа

Сирри ваҳдат, ки дар ў хилватиён ҳайронанд,
Гар зи риндони харобот бипурси, донанд.

Дафтари хирқаи мо ваҷҳи хумори на бас аст,
Гарчи бар ҳар тарафи майкада мегардонанд.

Бо ҳама беҳабари дурдкашони маи ишқ,
Рози гардун зи хати даври қадаҳ мехонанд.

Булаҷаб муғбачагонанд, ки дар дайри муғон,
Нақди ҳар дин зи паи чуръаи май настонанд.

Оқизанд аҳли назар, з-онки ба ҷавр аз рухи ёр,
Чашм гўянд, ки пўшем, вале натвонанд.

Талаби ганҷи саодат зи дили онҳо кун,
Ки дар ин дашт зи селоби фано вайронанд.

Дар дилат ишқ зи ақл аст ҳадисат Фони,
Нест монанди ту девонаи оқилмонанд!

Татаббўъи Хоҷа

Ҳар ки дар кӯи муғон рафт, гирифтор бимонд,
Пой дар лои маяш бар дари хаммор бимонд.

Дил бишуд, то хабар аз ҷониби дилдор орад,
Беҳабар гуфт, ки зуд ояму бисёр бимонд.

Омаданд аҳли тамошо зи сӯи муғбачагон,
Дили мо буд, ки дар дайри муғон зор бимонд.

Заҳми ушшоқ ҳама рӯй баровард зи васл,
Дили маҳҷури ман шефтаафкор бимонд.

Аз хумор ар сару тан барҳанаам, айб макун,
3-онки дар майкада не хирқа, на дастор бимонд.

Бути ман рафт, вале дар дили ман нақш бубин,
Ки дар ин буткада чун сурати девор бимонд.

Шояд ар дафъи таҳайюр кунадаш даври қадах,
Ҳар ки дар ҳайрати ин гунбади даввор бимонд.

Роқими ҳайати нӯҳ доираи миной,
Чи тилисмот, ки дар гардиши паргор бимонд?!

Хост Фони, ки ба васли ту нависад варақе,
Рӯй бинмудию дасту дилаш аз кор бимонд.

Татаббӯи Хоҷа

Бод аз турраи дилдор ба ҳар тор чӣ кард?
Зери ҳар тор ба дилҳои гирифтор чӣ кард?

Сураташ кард чу ораста машшотаи сунъ,
Ваҳ, ки дар гунаи он оразу рухсор чӣ кард!?

Бо ҳама сангдили раҳм кунӣ, гар дони,
Ки шаби ҳаҷри ту бо рӯзи мани зор чӣ кард?

Рӯҳбахш аст лабат хозини ҳикмат, ё Раб,
Дурҷи дур ҷавҳари он лаъли шакарбор чӣ кард?

Аксе аз ламъаи лаъли лаби Ширин чу ба кӯҳ,
Партав афканд, ба Фарҳоди чигархор чӣ кард?

Манъ аз он зулф макун, шайх, ки дар гардани ҷон,
Пири дайрам ба ҷуз он ҳалқаи зуннор чӣ кард?

Ақл дар вазъи фалак пай набарад, бин, ки ҳақим
Ҳалли ин нукта ба андешаи бисёр чӣ кард?

Ҳама завқ асту сафо, таъбия меъмори қазо,
Ваҳ, ки дар чор ҳади кулбаи хаммор чӣ кард?

Фони омад ба сӯи майкада чун аҳли салоҳ,
Гар нашуд раҳн ба май, хирқаву дастор чӣ кард?

Татаббўи Мир

Бўи шароби ишқи ту беҳуши оварад,
Рангаш зи ранги ақл фаромўши оварад.

Вошад такаллуми ту забонбанди аҳли ишқ,
К-аш истимоъ мояи хомўши оварад.

Лаълаш аҷаб маест, ки кайфияташ ба дил
Беҳолие физояду мадҳуши оварад.

Пири муғон, ки файзи кафаш мустадом бод,
Ҳарчанд соғари карамаш нўши оварад.

Шўхе, ки вақти қатл қаландарваши намуд,
Вой он замон, ки расми қабопўши оварад.

Чун ҳар сафоли майкада ҷоми ҷаҳоннамоист,
Ҷамшед аз он-ш рўй ба човуши оварад.

Фони чу дид ганҷи бақо дар фано, чи айб
Ҳар рўй дар тариқи фанокуши оварад.

Татаббўи Хоҷа

Хуш он, ки соқии шўхаш рафику мунис шуд,
Ба хилвате, ки дар ў бода шамғи маҷлис шуд.

Гадои майкада аз ҳиммати баланд ғанист,
Зи шуғли муғбачаву бода ғарчи муфлис шуд.

Дилам зи шавқи лаби лаълу чашми масти касе
Ба боғ волаи гулбаргу зори наргис шуд.

Ба чоки пираҳан он шўҳи масти лояъқил,
Ба сад хаёли аҷаб ақдро мувасвис шуд.

Ба сўи мадрасаву хонақоҳ мает гузашт,
Ҳалоки шайх намуд, офати мударрис шуд.

Чи лаъбҳои аҷаб то намуди аз ғамза,
Ки пири ақл чу тифл он тараф муҳаввис шуд.

Ба кўи майкада то бешуур шуд Фони,
На раҳнамо-ш хирад не, мумидди ў ҳис шуд.

Татаббӯи Хоҷа

Маро дил аз хароботи муғон берун нахоҳад шуд,
Чи сӯи хонақоҳаш раҳ намоям, чун нахоҳад шуд.

Ба тавфи гулшану гул ринди ошиқро куҷо чӯи,
Ки чуз бо рӯи гулрангу маи гулгун нахоҳад шуд.

Ба сахрои чунун ҳар к-ӯ қадам зад, чун маро бинад
Паи таълими савдо, ҷониби Маҷнун нахоҳад шуд.

Зи ҷоми васлаш аз як қатра бӯе ҳам нахоҳам ёфт,
Дилам то дар ҳавояш қатра-қатра хун нахоҳад шуд.

Таҳи ҳар васлае аз хирқаам гар як дирам бошад,
Ба чуз ваҷҳи шаробу шоҳиди мавзун нахоҳад шуд.

Чи сӯи кӯҳна авроқи улум орам назар з-он рӯ,
Ки молият надорад, бодаро марҳун нахоҳад шуд.

Ман он ринди хароботам, ки пеши ҳимматам дар дайр
Иваз як ҷуръа майро ганҷи Афридун нахоҳад шуд.

Чу пири дайрро шаън аз нӯҳум гардун баланд омад,
Зи қабзу бастии гардун шод ё маҳзун нахоҳад шуд.

Бари комил ҷаҳону аҳли ўро вазни хас набвад,
Ғамину хушдил аз аҳволи дун чуз дун нахоҳад шуд

Чунон ранҷур карди аз балои ҳаҷр Фониरो,
Ки чуз васли ту аз умри абад мамнун нахоҳад шуд.

Татаббўи Хоҷа

Биё, ки лашкари дай хайли сабза ғорат кард,
Ба сўи бода зи яхшўшаҳо ишорат кард.

Зи бода чўй ҳарорат, ки рафт он оташ-к
Ба гармрўии худ даъвии ҳарорат кард.

Барем дафтару сачқода баҳри май сўи дайр,
«Ки суд кард ҳар он кас, ки ин тиҷорат кард».

Хуш он касе, ки дар ин фасл тавба гар бишкаст,
Гуноҳи худ ба шикасти худИ кафорат кард.

Шароб гашт ба мо бойси харобиҳо,
Худош хайр диҳад, арчи пуршарорат кард.

Ҳавои майкада ишратфизост, бодафурўш
Магар ба оби май ин хонаро иморат кард?

Зи лавси зўҳди риёи муошире шуд пок,
Ки баҳри сачда ба ибриқи май таҳорат кард.

Чи сар ба кўху биёбон ниҳи, диле дарёб,
Ки ёфт Ҳаччи қабул он, ки ин зиёрат кард.

Зи лафз бигзару маъни талаб кун, эй Фони,
Ки аҳли маъни ибо з-офати иборат кард.

Татаббўи Хоҷа

Хуш он касе ки ба дайри муғон гузар дорад,
Ниҳон ба муғбачаи моҳваш назар дорад.

Дили ҳазини маро, носеҳо, макун мучрим,
Ба айби ишқ, ки ў худ ҳамин ҳунар дорад.

Масоз нисбати Кавсар ба бодаи лаби ёр,
Ки ин ҳаловату кайфияти дигар дорад.

Ба кӯи ў чигаролуда ашки ман ҳар дам,
Ки сад балост равад з-он, ки ў чигар дорад.

Сипеҳру анҷум аз оҳи ман аст, к-оташи ишқ,
Басе аз ин сон ҳам дуду ҳам шарар дорад.

Тавон ба пой фано роҳи ишқ шуд, к-ин дашт
Ба ҷои хор ҳама раста нештар дорад.

Сарам фитода ба дайри муғон, ки муғбачае
Магар ба як қадаҳ ўро зи хок бардорад.

Дилам, ки сўхт чунин, з-он лаби майолудафт,
Чаро ки бодаи ишқ инчунин асар дорад.

Ба ҳуш васл маҷӯ, Фониё, чаро ки зи дўст,
Хабар надорад он, к-ў зи худ хабар дорад.

Татаббўи Хоча

Душ дар майхона қонон ҳамдами ушшоқ буд,
То саҳар ғавғои риндонро ба қон муштоқ буд.

Зўҳраро оварда буд овози сармастон ба рақс,
К-он садо андар хама ин гунбади нўҳтоқ буд.

Гарчи з-ў сад нозу аз мо буд сад чандон ниёз,
Дар тариқи ҳусну ишқ аз рӯи истехқоқ буд.

Аз сафою нури маҷлис гар ниҳон буд офтоб,
Беҳтар аз вай ламъаи қоми маи барроқ буд.

Мастии риндон зи май ҳам буд, лекин бештар
Аз навозишҳои он моҳи накўахлоқ буд.

З-аҳли он ҳангома ман беҳуштар будам аз он-к,
Бо манаш аз қумла риндон бештар ашфоқ буд.

Андар он шаб ҳар киро як чуръа з-он май шуд насиб,
То қиёмат дар қаҳон ринди алал-итлоқ буд.

Маёт шав, гар махласат бояд, ки ҳаргиз вонараст,
Аз қафои аҳли офоқ он ки дар офоқ буд.

Фони, андар сайри атвори тариқат ҳар чи дид,
Буд некў, лекинаш зўҳди риёи шоқ буд.

Дар таври Шайх Камол¹⁰

Муламмаъ хирқаам аз васлаҳои бодаполо шуд,
Бад-он ҳайат, ки гӯё доғҳои бода ҳар ҷо шуд.

В-аз онҳо пораи дигар ба сони ҷомаи Қаъба,
Бубин, к-аш дӯхта бар рӯи меҳроби Мусалло шуд.

Чи оли рутба шуд дайри муғон, к-аз боми ӯ маете,
Агар як поя боло ҷаст, бар боми Масеҳо шуд.

Маро з-он мугбача зоҳид, ки тарки ишқ фармуди
Чу дидаш, субҳаву сачҷода зуннору чалипо шуд.

Ҷавоне дил зи дастам бурду ишқаш май ба дастам дод,
Маро пиронасар асбоби расвой муҳайё шуд.

Ба оини салоҳу тақвиям орошт шайх, оваҳ,
Ҳама бар бод рафт, аз дур чун он шӯх пайдо шуд.

Чи пурся дар хароботам, ки нақди сабру хушат ку?
Ҳам аввал рӯз з-ошӯби маю шоҳид ба яғмо шуд.

Маро дар хонақаҳ зӯҳд хирад бас тира медоранд,
Хуш он ринде, ки дар дайри муғон сармасту шайдо шуд.

Набуда водии ишқу муҳаббатро карон, эй дил,
Ки шуд оворатар Фони дар ин дашти бало то шуд.

Дар таври Хоҷа

Зи тавфи он сари кўям даҳону рӯи ту бояд,
Зи гунчаю гули боғам чи бандаду чи кушояд.

Нахуст бода деҳ, ар пурсиям зи сирри ҳақиқат,
Ки то дар оинаи соғарам чи рӯй намояд.

Ба дида равшани орад, ба дил нишот расонад,
Насими файз, ки аз хоки кӯи майкада ояд.

Зи хонақоҳ чу равад ринд шаб ба майкада муфлис,
Ба вачҳи май чи аҷаб гар ридои шайх рабояд?

Чи сон баҳори май аз каф тавон ниҳод, ки булбул,
Ҳама суруди видоъи гулу шукуфа сарояд.

Кунӣ чу сачдаи бут, дил зи нақши ғайр фурӯ шӯӣ,
Ки бе таҳорати ботин намози ишқ нашояд.

Ба ғайри боқии мутлақ маҷӯӣ Фони, аз он рӯ,
Ки баҳри бастағии дил нашояд, он чи напояд.

Мухтараъ

Он қаландарваш, ки сўяш дил ба поки мекашад,
Покбозонро ба кўи дардноки мекашад.

Ҳар алиф, к-ў мекашад бар сина аз мастии хусн,
Ростонро дил ба сўи синачоки мекашад.

3-ин сабаб шодам ки шояд теғи ў бар ман расад,
Чун бурйиш бар ҳар кас аз беваҳму боки мекашад.

Чун табиби ишқ хонад номи беморони ҳаҷр,
3-ин мараз бар номи ман хатти ҳалоки мекашад.

Ҳар чи аз давронат ояд, шукр беҳтар, 3-он ки чарх
Чумла теғи зулм бар дилҳои шоки мекашад.

Бода хўр то зиндаи, к-аз баъди мурдан рўзгор
Хомаи нисён ба маҳчурони хоки мекашад.

Фони, он касро фано бошад мусаллам, к-ў ба даҳр
Дарду доғи ишқбозиро ба поки мекашад.

Татаббӯи Хоҷа Салмон

Ҳар киро дил мубталои чун ту ҷононе бувад,
Ҳам фидо созад ғараш ҳар мӯ ба тан ҷоне бувад.

Чун хаёл орам кашидан он тани нозук ба бар,
Ман, ки ҳар сӯ қарда сар аз сина пайконе бувад.

Эй мусулмонон, чи хонедам ба масҷид, чун ба дайр
Раҳна дар динам фиканда номусулмоне бувад.

Кай мани маҷнун тавонам дид рӯи он пари,
К-аш ба дидан ақли кулл мадҳушу ҳайроне бувад.

Ашки хун пайдо ба рӯям ронаду к-андар дилаш,
Аз фироқи лоларӯе доғи пинҳоне бувад.

З-ӯ чудо ғаштам, надонистам, ки аз бетоқати
Оху ашқам дар ғамаш ҳар лаҳза тӯфоне бувад.

Манъи Фони қард носеҳ, аз ҷунуну ошиқи,
Кай бувад бовар, ки ӯ ин навъ нодоне бувад.

Татаббӯи Хоҷа

Даврон нишон зи бахти ҷавонам намедиҳад,
Ҷоме зи дасти пири муғонам намедиҳад.

Аз ҳар ки нӯшдоруи ҷон мекунам талаб,
Ҷуз аз шаробхона нишонам намедиҳад.

Дар ҳаҷри ӯ, ки гирия шуда дар гулӯ гиреҳ,
Фарёд аз ӯ, ки роҳи фиғонам намедиҳад.

Умрам сабукхиром шудааст, эй ҳариф, аз он-к,
Соқии давр ратли гаронам намедиҳад.

Дор-ул-амони майкада мебоядам, ки чарх,
Ҷои дигар зи ғусса амонам намедиҳад.

Як қатра обро ба лабам чарх то зи чашм,
Сад қатра хуни дил начаконам, намедиҳад.

Фони, зи кому айш, ки гардун диҳад ба халқ,
Ҳеҷам чу менаёбад, аз онам намедиҳад.

Айзан

Зи сирри оби ҳаётам май оғаҳи овард,
Ба кӯи майкада Хизрам ба ҳамраҳи овард.

Чунон, ки киштии сойил сипеҳр бин зи ҳилол,
Ба базми дурдкашон соғари тиҳи овард.

Маи сабӯҳкашон чон ба бод хоҳам дод,
Ки бӯи дӯст насими саҳарғаҳи овард.

Чи майкада-ст, ки дурди сафоли ў дар сар,
Гадойро ҳаваси афсари шаҳи овард.

Хуш он мае, ки талаб доштам зи муғбача дӯш
Чу бода хуни дилам хӯрд в-он гаҳе овард.

Ба раҳни хирқа агар оқили, биё, май нӯш,
Ки шайх ҷониби дайраш зи аблаҳи овард.

Чу хӯрд бода ба хиргоҳ моҳи ман, Ноҳид
Зи баҳри базми вай оҳанги хирғаҳи овард.

Каманди зулфи ту ушшоқро ба силсила баст,
Ба як гиреҳ сӯи мо рӯ ба кӯтаҳи овард.

Балои ишқ зи мардум гурехт, эй Фони,
Валек рӯй ба вайронаи раҳи овард.

Дар таври Хоча

Он бевафо чи шавад, ки назар сӯи мо кунад,
Ваъда кунад вафову ба ваъда вафо кунад?!

Он к-ӯ зи ҷаври мугбачагон дар шикоят аст,
Бояд ба пири дайри муғон илтиҷо кунад.

Шӯхе ки илтифот ба сӯи шаҳон накард,
Бо ман, ки масту ринду гадоям кучо кунад?

Соқи, ки баъди умре агар дорадам шароб,
Ман ноғирифта ҷом, вай аз каф раҳо кунад.

Ҳар ч-оядат ба пеш, чу бе ихтиёри туст,
Дарвеш бо ки шиква зи чуну чаро кунад?

Ушшоқро зи баҳри дили хеш раҳм кард,
Шояд бад-ин ғариб зи баҳри Худо кунад.

Май деҳ, ки ҷурми мо ба дусад зорию ниёз,
3-он зӯҳд беҳ, ки шайх ба учбу риё кунад.

Рӯҳам ба кӯи дӯст шуду несташ илоҷ,
Мурғе ки сӯи гулшани асли ҳаво кунад.

Фони, ки хост мулки бақо, фатҳ гардадаш,
Набвад аҷаб, ки майл ба дашти фано кунад.

Мухтараъ

Лабат, ки барги гули тар ба бода омезад,
Дигар ачаб, ки Масеҳо зи бода парҳезад.

Ба ишва наргиси шўхат ба турфат-ул-айне,
Ҳазор фитна зи ҳар гўшае барангезад.

Дилам заифу маи тундваш, магар соқӣ,
Ғулобе аз хайи рухсор бар қадаҳ резад.

Дил аз хаёли миёни ту ҳар замон худро,
Чу лўлиёна мулоъиб зи ришта овезад.

Сафо зи бодаи даврон мачў чунин, ки сипеҳр
Ғубори фитна зи парвезани бало безад.

Ачаб, ки Зўҳра паси кори хеш биншинад,
Ба ноз шоҳиди мо чун ба рақс бархезад.

Наистад хиради ҳилагар ба кишвари ишқ,
Чу шер шуд яла, рўбах зи рахна бигрезад.

Дилам зи касрати шугли сўроҳии май сўхт,
Ба нури шамъ чу парвонае, ки бистезад.

Ҳар он, ки муғбачаву бода хост чун Фони,
Ба хоки дайри муғон хуни дил баромезад.

Татаббўи Хоҷа

Риндон, ки азми сайр ба қўи муғон кунанд,
Дин баҳри май чу муғбача қўяд, чунон кунанд.

Имон чу бохтанд ба зуннори зулфи ў,
Он гаҳ сабук нашот ба ратли гарон кунанд.

Сархуш чу баҳри айш кулаҳгўша бишканд,
Нуқли тараб зи анҷуми ҳафт осмон кунанд.

Май аз сафоли дайр чу мастона даркашанд,
Хуршеди зарнигори сипеҳраш гумон кунанд.

Дарёкаш ар шаванд, бувад чарх қомашон,
Дар рехтан канори уфуқро нишон кунанд.

Гоҳи сахо вучуди гадоёни дайрро,
Бо як пиёла мунъими дарёву кон кунанд.

Бадмасти ар ба чархи ситамгар бино ниҳанд,
Бо хоки раҳ баробару камтар аз он кунанд.

Чун акси рўи дўст ба май гашт қилвасоз,
Нўшанду расми бехуди он гаҳ аён кунанд.

Фони, зи худ нараста наёби нишони дўст,
Зухҳод шому субҳ магар з-ин фиғон кунанд.

Татаббӯи Хоҷа

Дар дасти пири майкада гулранг бода буд,
Ё акси рӯи муғбача дар май фитода буд?

Рафтам ба дайру шавкати риндон ба соҳаташ
Аз ҳарчи дар хаёл дарояд, зиёда буд.

Пири муғон нишаста ба сад ҳашмату ҷалол,
Гардун ба қадди хам ба дараш сар ниҳода буд.

Риндони мает ҳар яке аз рутбаи рафеъ,
Бо аҳли Арш чашми ҳақорат кушода буд.

Ҳар сӯ зи ҳусни муғбачаи шӯҳи содарӯ,
Нақши дусад хаёл ба дилҳои сода буд.

Пири муғон ишорати ҷоми маям намуд,
Аз ҳосили ҳаёт худ инам ирода буд.

Фонисифат ба муғбача ҷон сохтам фидо,
Пиндоштам, ки модари даҳрам назода буд

Татаббӯи Хоҷа

Гуле, ки шарҳи ғамам пеши ӯ сабо бикунад,
Уш аст як ба якаш, гар чу ман адо бикунад.

Зи ғамзаи ту наёяд тарнқи дилчӯи,
Чуз ин ки қасди дили зори мубтало бикунад.

Ба тундхӯии он маст бин, ки ронад теғ,
Ғаҳи хиром асире гараш дуо бикунад.

Ба куштаи гами ҳаҷри ту, чуз висол чи суд,
Ҳазор бор Масеҳо гараш даво бикунад?!

Зи шайхи шаҳр тариқи фано наёфт, дилам,
Магар ба пири харобот илтиҷо бикунад.

Биёр бода, ки дар даври чархи зангори,
Бад-ин тарона касе занги дил ҷило бикунад.

Ҳарими васл на пайдост Фониё, солик
Магар, ки рӯй ба сарманзили фано бикунад?

Тагаббӯи Хоҷа

Ҳама париваши он моҳи ховари донад,
Ҳазор навъи дигар одамигарӣ донад.

Чу бишканад ба такаббур кулоҳгӯшаи хусн,
Ба маҳвашони ҷаҳон расми сарвари донад.

Вагар ба кишвари дилҳо кашад сипоҳи бало,
Ба қатлу кин ҳама таври ситамгарӣ донад.

Вагар ба базми тараб Ҷоми Ҷам ниҳад бар каф,
Румузи чарх ба фархундаахтари донад.

Вагар фитад ҳаваси мулки Санҷараш дар сар,
Ба фарқ зулфи сияҳ чатри санҷари донад.

Вагар ба дайри мугон афтадаш гузар сармаст,
Ҳалоки худ ҳама бутҳои озари донад.

Бало нигар, ки бад-ин тоҷу рифъати шоҳӣ,
Тариқи дилбарӣю бандапарварӣ донад.

Ҳалол бод маи лаълфом риндеро,
Ки ҷавҳари қадаҳ аз покгавҳари донад.

Гадои майкада дорои баҳру бар шуд, аз он-к,
Ба нури оинаи дил Сикандарӣ донад.

Чи бок агар ба хуми бода уфтад бати май,
Ки бат миёнаи дарё шиноварӣ донад.

Расад чу мастии Фони ба Ҳофизи Шероз,
Зи Ҷоми Ҷомию аз бодаи Ҳари донад.

Татаббӯи мавлоно Соҳиби Балхӣ¹¹

Ишқ аҷзои вучудамро ба роҳат хок кард,
Санги бедодат аз он хокам бурун овард гард.

Гарму сарди гар надида будам андар роҳи ишқ,
Кард аз он айбам мубарро ашки гарму оҳи сард.

Чанд таъвизам нависӣ аз паи дафъи чунун,
Зоҳид ин афсонаҳои печ-печат дарнавард.

Носеҳи бедард аз дарди дили мо ғофил аст,
З-он ки набвад воқиф аз дарди касе, чуз аҳли дард.

Дар хаёлат кори дил беҳушию гам хӯрдан аст,
Вой беморе, к-аш ин бошад, ба олам хобу х(в)ард.

Рӯи зардамро агарчи сурх созад хуни ашк,
Хун шавад зардоб аз таъсири ранги рӯи зард

Гар ҳавои васли он хуршед дори, чун Масеҳ,
Фониё, аз мардуми даврон муҷаррад бошу фард.

Дар таври Махдум

Боз теги зулм бар каф тундхӯи ман расид,
Рехт ҳар сӯе дусад хун, то ба сӯи ман расид.

Ҳарчи аз тӯфони ашки ман расид андар гамаш,
Бар ҳама рӯи замин аввал ба рӯи ман расид.

Сангборони фалак сад ҷо сарамро ҳам шикаст,
Санги бедодаш на танҳо бар сабӯи ман расид.

Гарчи ман дидам малолатҳо зи гуфтугӯи халқ,
Халқро ҳам бас малол аз гуфтугӯи ман расид.

Ин ки бар ҳар тори мӯи ман зади сад теги зулм,
Он ҳама бар пайкари чун тори мӯи ман расид.

Ҳукми куштан ҳар киро фармуд он султони ҳусн,
Шаҳнаи ишқ аз барои ҷустуҷӯи ман расид.

Фониё, дар заъфи ҳичрон теги он бебок буд,
Қатраи обе, ки ногаҳ бар гулӯи ман расид.

Татаббӯи Хоҷа

Аз рухат акс магар дар маи гулфом афтод,
Ё гул аз гӯшаи дастори ту дар ҷом афтод?

Чун гули хушк бувад баста ба гулдастаи тар,
Шакли доғи ту, ки бар ҷисми гуландом афтод.

Гар на он муғбача аз дайр бурун омад мает,
Чист ин офату яғмо, ки дар ислом афтод?

Фарқҳо ҳаёт ба расвоии ишқ, эй зоҳид,
К-аз ту номи накӯ афтоду зи мо ном афтод.

Сари фитна-ст дар айёми ту хубонро, лек
Чашми фаттони ту сарфитнаи айём афтод.

Пардадор аст шабу пардадари шеваи рӯз,
3-ин сабаб айши ниҳонӣ тарафи шом афтод.

Дили Фони, зи гули рӯи ту шуд бастаи зулф,
Мурғе аз гулшани қудс омаду дар дом афтод.

Татаббӯи Махдум

Қадаҳ ба хилвати ёрам баҳонае бошад,
Муродам аз ду саро кунҷи хонае бошад.

Зи тири ишқи ту захме ба сина меҳоҳам,
Ки ҳар кучо равам, аз ту нишонае бошад.

Ғараз аз ин, ки ба ҳар остона молам рӯй,
Ба чашм равшани аз остонае бошад.

Зи моҳи рӯи ту он хол шуд муроди дилам,
Зи хирмане ғарази мӯр донае бошад.

Шарори шӯълаи ишқат на барқ бошаду бас,
Ки аз вай оташи дӯзах забонае бошад.

Ғаҳи хироми самандат, ки так занам дар пеш,
Ба фарқам орзуи тозиёнае бошад.

Муроди Фони, аз ин ранҷи бекаронаи халқ
Ҳамин ки аз ҳама мардум каронае бошад.

Мухтараъ

Аз фироқат ранчи беандоза бар қонам расид,
Бар дилам дард он чи қард он шарҳ, натвонам расид.

Ваҳ, ки натвон дӯхт чоки пираҳан бар қисми зор,
З-он ки сад бор аз гиребон то ба домонам расид.

Пайкарам гашта гулистони чунун аз хуну захм,
Санғо, к-аз кӯдакон бар қисми урёнам расид.

З-оҳу ашкам не замин, балк осмон ҳам шуд зи ҷой,
Офаринишро чиҳо бингар зи тӯфонам расид.

Эй мусулмонон, яке гуфтан наёрам аз ҳазор,
Он чи бар ислому дин з-он номусулмонам расид.

Аз малоҳатҳои хуснаш буд ларзон қону дил,
Бар дилу қон он чи з-ӯ буди хатар, онам расид.

Ҷоми даврам, соқие, пуртар зи дигар ошиқон,
З-онки ранчи пур зи ишқу аҳли давронам расид.

Ҳар гаҳ андар водии ҳаҷрат нашот омад ба дил,
Қорвони ғам паёпай з-он биёбонам расид.

Дам мазан аз васл, Фони, шукрҳо овар ба ҷой,
К-аз хаёли дӯст мақсуди дилат донам расид.

Татаббӯи Хоҷа

Чу шоҳи занг чатри санҷари бар кӯҳсорон зад,
Ба ҳафтум қалъа кайвон кӯси аббосишиорон зад.

Шуд аз хуни шафақ рӯи уфуқ гулгун ба сӯғи меҳр,
Ки гардун нохуни анчум ба рух чун сӯғворон зад.

Ба холи тираи ушшоқ абри тира ҳар соат,
Ба рӯи даҳри дун обе зи чашми ашкборон зад.

Ман аз навмедии васлаш ба рӯи халқ дар баста,
Ки ёр аз марҳамат ногаҳ дари уммедворон зад.

Дари дайри муғон бикшодаму омад бурун сармаст,
Ки шамъи оразаш оташ ба ҷони беқаророн зад.

Чунон ғавғо ба дайр афтод, к-аз ошӯби сармасти,
Фалак сад таъни хомӯши ба кӯси шаҳриёрон зад.

Зи мижгонаш ҳазорон неши заҳролуд ҳар соат
Кашид, аммо ҳама болои реши дилфигорон зад.

Зи чини турра сад маргули мушкинро гиреҳ бикшод,
Вале бар риштаҳои субҳаи шабзиндадорон зад.

Чу акси ҷоми лаъли оташинаш ҳар тараф афтод,
Ҳазорон барқи расвой ба ҷони тавбагорон зад.

Зи хуни халқ агарчи лолазор ангехт дар олам,
Ба ёри як-ду ҷоми лолагун, лекин ба ёрон зад.

Ҳамон ҷоми фано, к-он шаб гадои кард аз ӯ Фони,
Дамодам аз маи боқӣ сало бар комгорон зад.

Татаббӯи баъзе азизон

Дари майхона, к-аз ў ақл парешон омад,
Ҳалқааш ҳалқаи ҷамъияти риндон омад.

Нахиромад сӯи боғи назарам сарви қдаш,
Ки гулаш хуни дилу хор зи мижгон омад.

Бандаи пири муғонам, ки гадоёни дараш
Ҳар як аз вусъати дил қайсару хоқон омад.

Аз маи давр манозу зи хумораш махурӯш,
Кори даврон чу ба ҳар лаҳза дигарсон омад.

Боз дар шаҳр чи гавгост, ҳамоно ки дигар
Маёт он кофири бебок ба майдон омад.

Ринду расво шаву он гаҳ сӯи риндон бихиром,
Ки ба тақво тарафи майкада натвон омад.

Ҷониби аҳли риё савмааро тавф макун,
3-он ки ҳар кас, ки шуд он сӯй, пушаймон омад.

Бадар ой аз худу эҳроми Ҳарам банд аз он-к,
Натавон ҷониби ин бодия осон омад.

Фониё, дайри фано ҷои аҷаб дон, ки дар ў
Кофири ишқ шуд он кас, ки мусулмон омад.

Татаббӯи Хоҷа

Ёд бод он, ки маро дайри муғон маъво буд,
Хотирам волаи он муғбачаи зебо буд.

Шаб дари дайр чу барбаста шуди то дами субҳ,
Базми риндони харобот биҳиштосо буд.

Ҳар куҳанхонае аз дайри муғон қасри биҳишт,
Ҳури ӯ муғбачаву Кавсари ӯ саҳбо буд.

Пири дайр омада бар садри хароботи муғон,
Ки зи масти зи нӯҳум торамаш истиғно буд:

Дар кафаш ҷоми ҳилоли ба шафақгун бода,
Гирдболиш ба таҳи зонуи ӯ байзо буд.

Дурднӯшон ҳама дар бандагияш баста камар,
Ҳар як он навъ, ки нисбат ба фалак ҷавзо буд.

Он ки андар назари ҳиммати риндон буди,
Камтар аз хоки сияҳ дуню мофиҳо буд.

Цилваи ҳуснкунон муғбачаи бодафурӯш,
Ки аз он кор дили шефта вовайло буд.

Ҳар замон мутриби хушлаҳча намуди дар сайр
Нағма, ҷое ки аз он ҳушу хирад бечо буд.

Кори мастон ҳама бо нолаи чангу дафу най,
Дар хароботи муғон то ба саҳар ғавго буд.

Дар чунин базмгаҳе роҳ наёби ҳаргиз,
Фониё, то нашавад буди ту яқсар нобуд.

Мухтараъ

Сӯи гулшан рафтаму сарви хиромонам набуд,
Гиря зӯр овард, к-он гулбарги хандонам набуд,

Абрсон худро ҳавой ёфтам ҳар сӯ ба боғ,
З-он ки ғайр аз гиряву ошубу афғонам набуд.

Хостам дилро ба сарҳадди шикебой кашам,
Лек аз андӯҳи ҳичрон тоқати онам набуд.

З-изтироби дил агар қорам ба расвой кашид,
Қуввати онам, ки қардан сабр битвонам, набуд.

Сӯи маскан омадан боист беошӯб, лек
Ин таҳаммул дар дили бесабру сомонам набуд.

Бо ниғаҳбонони қотил сирри ишқам шуд аён,
З-он ки аз бадҳолия он соат ғами ҷонам набуд.

Фониё, дар ҳачри он рашки парӣ маъзур дор,
К-инчунин девонагӣ нокардан имконам набуд.

Мухтараъ

Сӯи майхона ба риндон хабарам боз ояд,
Гар сӯи хона маҳи навсафарам боз ояд,

Он ҷигаргӯша агар боз наёяд, чи аҷаб,
Пораҳо гар сӯи чашм аз ҷигарам боз ояд.

Партави меҳр фитад бар сараму сояи сарв,
Агар он нахли хиромон ба сарам боз ояд.

Вораҳонад зи хуморам ба дари дайр, агар
Май ба каф муғбачаи ишвагарам боз ояд.

Мухтасиб омаду дар савмаа мастам донист,
Рахт бар дайри муғон гар набарам, боз ояд.

Ман, ки дар чашм кашам хоки хароботи фано,
Нақди кавнайн кучо дар назарам боз ояд?

Ба ғазаб гар бишуд он маҳ зи барат, эй Фони,
Бод боқӣ, агар аз роҳи карам боз ояд.

Татаббўъи Шайх

Зи хоки куи ту буи абир меояд,
Ки сўи дилшудагон дилпазир меояд.

Шаҳе, ки мулки ҷаҳонро ба зулм карда асир,
Ҳанўз ношуда сўят асир, меояд.

Зи дашти ҳаҷр аз он обиранд пиру ҷавон,
Ки чун ҷавон равад он сўй, пир меояд.

Ҳалол гашт ба чашми ту хуни ман, гарчи
Ҳанўз аз даҳанат бўи шир меояд.

Ба кўи ишқ ҳамоно, ки қатли ушшоқ аст,
Ки он тараф зи асирон нафир меояд.

Ҳамепарад зи тараб чашмам, эй фалак, хуш дор
Магар ки шоҳ ба сўи фақир меояд?

Чи рўзгори некў буд васл, эй Фони,
Ки гаҳ-гаҳам ба хаёлу замир меояд.

Татаббўъи Хоҷа

Майли сарвам зи ҳавои қади дилҷўи ту буд,
Буданам волаи гулбарг ҳам аз рўи ту буд.

Дар хамаи тоқи фалак ҳайати қавсии ҳилол,
Аз паи зеби камон хонаи абрўи ту буд.

Мурдам аз рашку дигар зинда шудам, лек зи шавқ,
Ки саҳар накҳати гулро ба чаман бўи ту буд.

Дар хароботи муғон дўш алоло то субҳ
Аз маи лаъли туву силсилаи мўи ту буд.

Каъбаву дайр тафовут накунад чун ҳама ҷо,
Дида бар рўи туву майли дилам сўи ту буд.

Буд дар роҳи талаб равшани дидею дил,
Тўтиёранг ҳар он гард, ки аз кўи ту буд.

Файзи қудсия расад аз нуктаи Фони ҳар дам,
Ки ҳадисаш сифати лаъли суҳангўи ту буд.

Татаббӯи Хоҷа

Банди гесӯи ту аз даст раҳо натвон кард,
Гар чудо созияш аз банд, чудо натвон кард.

Дам ниғаҳ дор Масеҳо, ки ба ҷуз нӯши висол,
Дард муҳлик чу шуд аз ҳаҷр, даво натвон кард.

Чун хиромӣ сӯи мо, гар на ҳақираш бини,
Ҷон ҷи бошад, ки ба пой ту фидо натвон кард!

Қимати лаъли ту кардан натавон ҷавҳари рӯҳ,
Ҷавҳари рӯҳ бале, хокбаҳо натвон кард.

Мастам он навъ, ки дарди дили худро бар ёр
Он ҷи дар дил гузарад, нек адо натвон кард.

Сачда дар пеши бутон фавт намудан натавон,
Зоҳидо, ин на намоз аст, қазо натвон кард.

Бодаи ишқу бахили набувад рост, валек
Ҷуз ба риндони харобот сало натвон кард.

Эй дил, ар нури яқин металаби, сурмаи чашм,
Ба ҷуз аз хоки дари майкадаҳо натвон кард.

Талаби васли ҳарам ҳар ки кунад чун Фони,
Рӯи дил ҷуз ба биёбони фано натвон кард.

Татаббўъи Хоча

Ҳар ки дар дайри муғон ҷоми шаробе дорад,
Расадаш гар ба фалак нозу итобе дорад.

Он ки дар майкада бигрифт ба каф ратли гарон,
Чарх бар рӯи маяш ҳукми хубобе дорад.

Равзаву ҳур ба Кавсар чи кунад ёд, он к-ў
Шоҳиду манзили амну маи нобе дорад?!

Дар гадоёни харобот наёмад ба ҳисоб,
Ҳар ки аз салтанати даҳр ҳисобе дорад.

Оташин рӯи арақноки ту чун чашмаи меҳр,
Боз дар ҳусн аҷаб обию тобе дорад.

Савти булбул зи чи маъни набувад файзрасон,
Ки зи авроқи гули тоза китобе дорад.

Кишвари ҳусни вай обод, зи осеби завол,
К-аз вафо пурсиши аҳволи харобе дорад.

Маю маъшуқ расон, ё Рабам, аз лутф ба он,
К-аз хумор андӯху аз ҳаҷр азобе дорад.

Фонӣ аз чарху нучум аз чи бинолад, ки ба даҳр
Шоҳи хуршедваши аршҷанобе дорад.

Татаббӯи Хоҷа

Шаб, ки омад маст он маҳ, тавбақоронро чи шуд?
Ман агар мурдам, бигӯ, шабзиндадоронро чи шуд?

Чун бурун омад, на дил бигзошт, не ақлу на дин,
Гар ба риндон зад бало, парҳезқоронро чи шуд?

Чун ба майдон тохт, растохез дар майдон фитод,
Шаҳсаворонро чи омад, шаҳриёронро чи шуд?

Мурдам аз махмурию қоми шаробам кас надод,
Зоҳид ар маъзур бошад, майгусоронро чи шуд?

Ман, ки душманкомам андар ошиқӣ, эй дӯстон,
Душманонро гар хуш омад, дӯстдоронро чи шуд?

Зулмати ҳаҷрам аҷаб тира-ст дар дашти фироқ,
Ламъаҳои барқи васли кӯҳсоронро чи шуд?

Як гули хандон, ки имсолам зи боғи дил наруст,
Гиря бар ҳолам накард, абри баҳоронро чи шуд?

Шӯълае нафтод дар дилҳои мо – афсурдагон,
Сайҳаи мастирасони хушёронро чи шуд?

Фониё, аз ҷаври ёрони замон гамгин мабош,
Ёр худ кай будат, ар гӯи ки ёронро чи шуд?

Татаббўъи Хоҷа

Ишқу ҷавониву май чу ҷилвагар ояд,
Тавба накў бошад, ар зи даст барояд.

Ошиқи шўхе шудам, ки ҷон диҳам аз рашк.
Гар зи дил ояд бурун, ба дида дарояд.

Сабзаву об аст баҳри ишратам аз вай,
Наштару теғе, ки бар дилу ҷигар ояд.

Нахли умедам гули фиروق баровард,
То чи аз ў бар хўрам, чу дар самар ояд.

Ларза фитад дар дилу зи пой дарафтам,
Ҳар гаҳам он шўхи фитна дар назар ояд.

Аҳд намудам, ки маету беҳабар афтам,
Ҳар гаҳ аз он ёри гоибам хабар ояд.

Дам ба дам аз ҷоми бода нест гузирам,
К-аз фалакам ҳар замон ғаме дигар ояд.

Дар талаби васл пеши ҳиммати ошиқ,
Даҳру дар ў ҳар чи ҳаст, мухтасар ояд.

Фони, аз он майли боғ қард, ки он ҷо
Булбули масташ суруди ишқ сарояд.

Татаббӯи Хоҷа

Ҳар ки сарҳалқаи риндони ҷаҳон хоҳад буд,
Маёт дар кунҷи хароботи муғон хоҳад буд.

Манигар саҳл ба риндон, ки агар дарнигари,
Оламе дар таҳи ҳар хирқа ниҳон хоҳад буд.

Халқ пурсанд, ки то кай бувадат мастии ишқ?
«То зи майхонаву май ному нишон хоҳад буд».

3-ин ҳадисам натавонанд пушаймон кардан,
«Бар ҳамонем, ки будему ҳамон хоҳад буд».

Эй хуш он шаб, ки фиғони мани Мачнун чу шунид
Он пари гуфт ба ёрон, ки фалон хоҳад буд!

Ҳоли дилро набувад шарҳ намудан ҳоҷат,
Чунки донам, ки бари дӯст аён хоҳад буд.

Аз май ар умри абад касб шавад риндонро,
То абад бар дари майхона макон хоҳад буд.

Пираму шефта в-ин нақди ҳаётам ба нисор.
Баҳри хоки раҳи он турфа ҷавон хоҳад буд.

Гуфта Фони, ки асир аст, магар ошиқи мост,
Ҳарчи фармудай, эй дӯст, чунон хоҳад буд!

Татаббўи Хоҷа

Мае ки майли дили мо сўи фано бибарад,
Зи зўҳд беҳ, ки ба сарманзили риё бибарад.

Чу бурд ёр дилатро, кунун ту фориг бош,
Аз ўст дил, бигузорах ба ҳар кучо бибарад.

Зи заъфам омаду шуд нест суи дўст, магар
Насим орад аз он манзилам, сабо бибарад.

Ҳавои сарви қадаш бошадам ҳанўз ба сар,
Чу бод кард вучудам, сўи ҳаво бибарад.

Хаёли васл муҳол аст пеши он бадахд,
Чу ҳеч кас натавонад, ки номи мо бибарад.

Набоядам ду саро, лек дар гадои дайр,
Хаёли муғбачагонам ба ҳар саро бибарад.

Ҳаёти нақд бувад муғтанам, ки чарх ба лаъб
Фитода то зи ту нақди ҳаётро бибарад.

Тамаъ мадор зи хубон вафо, ки Эзиди пок
Ба ҳар ки дод ҷамол, аз дилаш вафо бибарад.

Ба ранчдидаи даврон чи чора, эй Фони,
Ќуз он ки ҷониби майхона илтиҷо бибарад.

Айзан

Як нукта ҳар ки аз лаби ҷонони мо шунид,
Дар гӯши ӯ каломи Масеҳост ношунид.

Гар хори бевафоиям он гул ба сина хает,
Аз гулситони даҳр ки бӯи вафо шунид?

Ошuftаги ба муғбачагонам ниҳон набуд,
«Сад бор пири майкада ин моҷаро шунид».

Дил захми бӯгирифтаи худро ба кас нагуфт,
Он гул агар шунид, зи боди сабо шунид.

Дӯшам набурда хоб зи май буд, ё хумор,
Ё нолаҳои зори мани мубтало шунид.

Дар тоқи дайр арбадаи мо садо фиканд,
3-он сон, ки аҳли тоқи сипеҳр он садо шунид.

Дар базми ишқ шарти адаб нест эътироз,
Гар нуктаи савоб шунид, ар хато шунид.

Дилро ба ишқ аз сухани душманон мапурс,
Аз дӯстон нигар, ки дар ин раҳ чиҳо шунид.

Дил дар ниёзи субҳғаҳ аз ҳоғифи саҳар,
Дишаб ба кунҷи дайри муғон ин нидо шунид:

«К-оини аҳли дайр чу беихтиёри аст,
Осуда он, ки ҳар чӣ шунид, аз ризо шунид».

Фони агар бақо талаби, боядат нахуст
Бӯи гули тааб зи насими фано шунид

Татаббўи Хоҷа

Зи дайр муғбача ҳар гаҳ ба каф пиёла барояд,
Ба даҳр тафриқа афтад, зи халқ нола барояд.

Зи рўю чашми маҳи хеш ёдам ояду гилям,
Ба лолазор чу бозикунон гизола барояд.

Дилам кашад, ки бимолам ба ҳарду чашму бибўям,
Чу бўи дилкаши он анбаринкулола барояд.

Маро, ки ком маи лоларангу орази соқист,
Кучо муроди дил аз арғувону лола барояд?

Чи сон тахайюли бўса кунам зи гулшани ҳуснаш,
Ба гирди моҳи рух аз хат кунун, ки ҳола барояд.

Чаро ба зўҳд чиҳил сол хун хўрам паи Кавсар?
Маро, ки-коми дил аз бодаи дусола барояд!

Зи ишқ дам назади, Фониё, чи суд пас аз марг
Зи ҳучраат гар аз ин илм сад рисола барояд.

Айзан

Эй хуш онон, ки саҳар домани ёре гиранд,
Қадаҳи бода паи дафъи хуморе гиранд.

Рафъати пири муғон бин, ки фалакро ба нучум,
3-оташи гайрати ў дуду шароре гиранд.

Хоки он шоҳ ва шонам, ки гаҳи қуштани халқ,
Тарки сад хун зи фиғони дили зоре гиранд.

Мо ба ринди чу алам бар дари майхона задем,
Беҳ, ки арбоби насиҳат паи коре гиранд.

Авли он аст, ки риндони қаҳон домани хеш
Дарнаварданд, вале домани ёре гиранд.

Гуфтамаш қон зи паи бўсае гиранд бутон,
Зери лаб хандазанон гуфт, ки оре гиранд.

Халқ зери фалак он рӯз бигиранд қарор,
Фониё, к-аз равиш афлок қароре гиранд.

Татаббӯи Мир

Ҳусни рӯи ҳури ҷаннатро малак изҳор кард,
Чун рухи хуби ту дид, аз гуфта истигфор кард.

Ваҳ, чи кофир буд он, к-аз дайр мает омад бурун,
Баҳри қайдам риштаи тасбеҳро зуннор кард?.

Боғбон то кард ташбеҳи даҳонаш гунчаро,
Дар дилам аз захми пайконе фузунтар кор кард.

Килки қудрат ҳалли он дар гардиши соғар ниҳод,
Мушкилотеро, ки дар нӯҳ давраи паргор кард.

Риндияш бодо ҳалол, он к-ӯ ба ишқи муғбача
Хирқаву саҷҷода раҳни кулбаи хаммор кард.

Лаъли ҷонбахшаш зи мардум ҷон ба осони гирифт,
Сахтҷониҳои ман ин қиссаро душвор кард.

Бар сари бозори ҳуснаш худфурӯширо гузошт,
Юсуфу пеши рухаш бар бандагӣ иқрор кард.

Дӯш чун мемурдам аз ҳичрон, суроҳи хун гирифт,
Шамъ низ аз сӯзи дардам худкушӣ бисёр кард.

Маету ошиқ, Фони, аз дайри муғон омад бурун,
Ҳар ду собит шуд ба ӯ, гарчи басе инкор кард.

Татаббўи Хоҷа

Тариқи шеваи ринди касе ба чо овард,
Ки рӯи дил сӯи майхонаи фано овард.

Надошт нуру сафо, шомии ҳаҷри мо, он маҳ
Зи чеҳра нур расониду май сафо овард.

Ҳаётбахши дилам шав, чу омади, эй умр,
Даме марав, ки туро ин тараф Худо овард.

Балои ишқ маро бар сар омад аз раҳи чашм,
Надид рӯзи хуш, ар бар сарам бало овард.

Даруни майкада дар базмгоҳи риндон рехт,
Зи сайри кӯи муғон ҳарчи ин гадо овард.

Қазо нашуд мутагаййир, хуш он, ки дод ризо
Ба ҳар чи бар сари баргаштааш қазо овард.

Накӯ буд ин, ки сӯи Фони омад он маҳ, лек
Ба худ рақиби сияҳрӯйро чаро овард?

Татаббӯи Хоҷа

Чи аҷаб гар хайи он чеҳра дили мо бибарад,
Кӯҳро сел чунин гар расад, аз ҷо бибарад.

Ба тамошои чаман рафтани он сарв хуш аст,
Нест ин хуш, ки рақибаш ба тамошо бибарад.

Дили Маҷнуншуда чун сайди гизоли Лайлист,
Суд набвад арабаш гарчи зи саҳро бибарад.

Дил, ки бе ошиқӣ афсурда намояд, эй кош,
Ки самумаш дар ин дашт ба яғмо бибарад.

Андар он кӯй мағӯ номи ту шайдо чун шуд,
Пеши ӯ кист, ки номи мани шайдо бибарад?

Ёр меҳмону маро заъф, ки оё паи май,
Тарафи майкада тасбеҳу мусалло бибарад.

Фониё, кушта зи дайраш магар оранд бурун,
Дили онро, ки маю соқии тарсо бибарад.

Дар таври Шайх

Ду зулф, к-он маҳи номехрубон зи тоб афканд,
Ниқоб бар маху бурқаъ бар офтоб афканд.

Ба тарфи мусҳафи ораз намуд ҳалқаи зулф,
Нишонро пари товус дар китоб афканд.

Муоширонро бедор кард баҳри сабӯҳ,
Маро чу дид равон хешро ба хоб афканд,

Ба даст қоми муродаш ҳамеша пурмай бод,
Маро ба дайри муғон он ки дар шароб афканд!

Ба оби Хизр магар кард захро мамзуч,
Касе ки оби хазар дар шароби ноб афканд.

Дигар ба лаъли майолуд соқии сармаст,
Ба қонам оташу дар қисмам изтироб афканд.

Зи ишқ бо чигари сӯхта бувад, Фони
Чу муфлисе, ки дар оташ чигаркабоб афканд.

Татаббӯи ҳазрати Шайх

Чашмам чу бар он рӯи чу рашки қамар афтод,
Аз чашм давид анҷуму дар рӯй дарафтод.

Аз хай ба шафақ ахтари дурри ба шафақ нест,
К-аз шабнами Фирдавс ба гулбарги тар афтод.

Хуни дилам аз дида зи бас кард ғамам фош,
Ҳарчанд ҷигаргӯша намуд, аз назар афтод.

Шомам, ки зи ҳичрони ту шуд рӯзи қиёмат,
Чун рӯз шуд, он ваъда ба рӯзи дигар афтод.

Аз нолаи ман то ба саҳар хоб набурдаш,
В-ин тўҳмат дар гардани мурги саҳар афтод.

Дар ҳасрати бӯсе, ки ба ҷонам зи лабат буд,
З-он лаъл чи хунҳо ки маро дар ҷигар афтод?!

Фони, ба раҳи Саъди агар зад қадаме чанд,
Бо ў суханаш бин, ки чу ширу шакар афтод.

Не-не, чи ҳади он ки дарояд ба муқобил,
К-аз партави иксири вай ин хок зар афтод.

Татаббӯи Хоча

Ҳавои май ба сари ҳар ки чун ҳубоб равад,
Аҷаб набошад агар дар сари шароб равад.

Чу бахти хуфта сӯи мо ба сад ҳиял ояд,
Вале чу умри гиромӣ ба сад шитоб равад.

Зи бедилон ҳама шаб бишнавад фасонаи дил.
Чу навбати мани бедил расад, ба хоб равад.

Назар фиканда ба агёр лаб магаз пинҳон,
Раво мадор, ки бар қони ман азоб равад.

Чу ринди майкада равшандарун бувад чи аҷаб,
Ки дар дарун-ш маи ҳамчу офтоб равад?.

Хуш он ки субҳ ба дайри муғон зи махмури
Хароб ояду шом аз қадаҳ хароб равад.

Хумор дар дилаш афканда изтироб чи айб,
Агар ба майкада Фони ба изтироб равад?!

Татаббӯи Хоҷа

Гадои дайр зи шоҳи замон чӣ ғам дорад,
Ки аз сафоли харобот Ҷоми Ҷам дорад?

Ба боғи даҳр хуш он дидавар, ки чун наргис
Баҳои бодаву дар сар пиёла ҳам дорад.

Манаш ба тӯҳмати ринди ҷазо диҳам бараке,
Ба зӯҳдам он ки дар ин дайр муттаҳам дорад.

Ридои сурх зи май бар сари асо бандам,
Гадо, ки ғарқа ба май шуд, чунин алам дорад.

Назар ба Қаъбаи мақсуд бошадам аз дайр,
Чаро ки равзанае ҷониби Ҳарам дорад.

Биё ба майкадаву гамгусори аз май бин,
Агар дилат зи ҷафои замона ғам дорад.

Нишоне аз даҳанат ёбад он, ки чун Фони
Ҳавои нестӣ андар раҳи адам дорад.

Татаббўи Хоча

Алассабоҳ, муғон, қуфли дайр боз кунед,
Ду ҷом боиси гуфтори аҳли роз кунед.

Гар аҳли зўҳду риё бигзарад, маозаллоҳ,
Ба вақти нукта зи номаҳрамии эҳтироз кунед.

Ниёзи мо зи шумо куштан аст, эй хубон,
Зи гамза хоҳ шумо қатлу хоҳ ноз кунед.

Ба абрўи бути худ сачда карда ҷон додам,
Агар бароядатон инчунин намоз кунед.

Чу чилвагар шавад, эй аҳли равза, Тўбиро
Фидои қомати он сарви сарфароз кунед.

Хароби асту бас, эй чобукон, агар сад раҳ
Ба кишвари дили ушшоқ турктоз кунед!

Чу ошиқ омада Фони, ба гоҳи куштани халқ,
Миёни мучриму бечурм имтиёз кунед.

Татаббӯи Хоҷа

Риндон, ки майли бода ба дайри фано кунанд,
Оё бувад, ки ҷоме ишорат ба мо кунанд?

Ранчи хумор гарчи бувад муҳлик, эй ҳаким,
Бояд ки ҳам ба ҷоми шаробаш даво кунанд.

Моему хоки дайр ҳиҷобаш кунанд рафъ,
Онон, ки чашм равшан аз ин тутиё кунанд.

Надҳанд нимаҷони маро май ба майкада,
Чун қатрааш ба ҷони гиромӣ баҳо кунанд.

Аз килки сунъ он чӣ рақам шуд, савоб дон,
Фикри хато бувад, ки хаёли хато кунанд.

Риндон, ки тираанд зи бадмастиям ба дайр,
Як шиша май барам барашон то сафо кунанд.

Зухҳод агар кушод надиданд дар вараъ,
Фонисифат азимати дайри фано кунанд.

Дар таври Махдумӣ

Аз ғами як шаб, ки дар ҳаҷраш дилам зори кашид,
Бо касе монам, ки ӯ як сол беморӣ кашид.

Солҳо андӯҳи шоми фурқатам донад касе,
К-аз ғами ҳичрон шабе то рӯз бедорӣ кашид.

Ишқ баҳри васл чустам, пешам омад ҳаҷр, вой,
К-ончи ман осон гумон бурдам, ба душворӣ кашид.

Дор, гӯ, маъзур дар девонагию мастиям,
Он, ки дар даврон балои ақлу ҳушёрӣ кашид.

Чид он кас аз гулистони ҳаёти худ гуле,
К-аз кафи соқии гулруҳ ҳоми гулнорӣ кашид.

Ман, ки мемурам ба ғайр аз илтифоти андакаш,
Кай бимонам зинда чун акнун ба бисёрӣ кашид?!

Соқие, занги дилам биз(у)дой аз як даври ҳом,
3-он ки заҳри ғам басте аз чархи зангорӣ кашид.

Ҷонам, эй ёрон, фидои ончунон ёре, ки ӯ
Меҳнату андӯҳи ёре аз сари ёрӣ кашид.

Фард шав, Фони, ки ин бори гарон санги худӣ,
Мард ё афканд, ё худ аз сабукборӣ кашид.

Мухтараъ

Соқии мо, ки ба ғардиш маи гулфом афканд,
Эй, басо фитна, ки дар ғардиши айём афканд.

Ҳуши риндон бишуд аз қоми маи ў, гўё
Доруи беҳуши омехта дар қом афканд.

Оташин май, ки ба ман дошт, вале дод ба ғайр,
Оташам дар дили бетоқату ором афканд.

Сўхт мурғи чаманам вақти сабўҳ аз афгон,
Чун назар қониби он сарви гуландом афканд.

Нест бар оби шамар, мавҷ зи таҳрики насим,
Ки аҷал аз паи мургони талаб дом афканд.

Мағар он муғбачаи маст бурун рафт аз дайр,
К-ин ҳама тафриқа дар кишвари ислом афканд.

Шайх шуд мает ба дайру бари бут мусҳаф сўхт,
Тўҳматаш бар мани девонаи бадном афканд.

Шояд ар хубии анҷом расад з-оғозаш,
Ҳар ки з-оғоз назар қониби анҷом афканд.

Чорае нест ба чуз додани дин Фониरो,
Чунки дил дар кафи он кофири худком афканд.

Татаббӯи Мир дар таври Хоҷа

Хуш он ринде, ки баҳри бода дар дайри муғон афтад,
Зи шӯри мастияш ҳар лаҳза «Ху»-е дар ҷаҳон афтад.

Чу дорад мугбача ҷоми маю пири муғон нуқлаш,
Гаҳ инро гирди сар гардад, гаҳе дар пои он афтад.

Аз ин дайри кӯҳан ронам сухан, к-афзоядаш ҳайрат,
Масеҳ ар паҳлӯям дар маҷлисе ҳамдостон афтад.

Зи истигно зи хоки роҳ камтар бинамаш сад раҳ
Фалакро кор агар бо ин заифи нотавон афтад.

Зи заъфам гар куши, эй мугбача, ҳам бар сари кӯят,
Мабодо ҷуз сағони дайро ин устухон афтад.

Зи сирри ваҳдатам дар дайр ҷӯ рамзе, на дар масҷид
Намехоҳам, ки ин рози ниҳон дар ҳар забон афтад.

Шафақгун бодаамро гар ба хун гардун мубаддал кард,
Шафақсон шӯълаи оҳе кашам, к-оташ дар он афтад.

Ман аз соқии гулруҳ бодае чун аргувон хоҳам,
Куҷо дар бог чашмам, ё ба гул, ё аргувон афтад.

Нашуд ҳосил чу дар зӯҳд вараъ мақсуд Фониरो,
Аҷаб набвад, ки дар дашти фано бехонумон афтад.

Дар таври Хоча

Кас нахли ноз чун қадат, эй симбар, надид,
Чун лаъли майпарастии ту гулбарги тар надид.

Чон аз лаби ту ронд сухан, лек аз он даҳан
Зоҳир накард ҳеч такаллум, магар надид.

Бо ҳусну дилбарии чу ту фарзанди нозанин,
Модар ба маҳди ноз назоду падар надид.

Эй мўззин аз барои Худо бас кун ин фиғон,
К-аз шом номуродии моро саҳар надид.

Дар ҳусн ҳолатест, к-аз он нутқ оқиз аст,
К-онро ба ғайри мардуми соҳибназар надид.

Соқӣ, хумор мекушадам, қоми май биёр,
Чун кас халос бе май аз ин дарди сар надид.

Фони, тариқи риндии моро мадор айб,
3-он рӯ, ки кас ба мо ба чуз ин худ ҳунар надид.

Татаббӯи Шайх Камол

Гаҳи хумор чу бар ҷоми бодаам назар афтад,
Дилам ба ларза дарояд, танам зи пой дарафтад.

Чи оламест хароботи ишқ з-он, ки кас он ҷо
Чу даркашад қадаҳи май, ба олами дигар афтад.

Зи раҳни хирқаву сачқодаам чи кор кушояд?
Маро, ки соғари афлок даркашам, чу дарафтад.

Агар бувад дусадам сар, фидо кунам ба раҳи дайр,
Давои мугбачагонам чу ҳар замон ба сар афтад.

Зи хори меҳнату заҳри ҷафои ӯ зи чи нолам,
Ки коми ҷони маро он ба таъми гулшакар афтад?.

Ба таъни риндиям ар шайх рад кунад, чи аҷаб, з-онк,
Ба айби аҳли ҳунар кӯшад он, ки бехунар афтад.

Маро ҷигар чу зи сӯзи ақиқи лаъли ту хун шуд,
Бар ҳарчи дида кушоям, нишонаи ҷигар афтад.

Зи шайхи савмаа чун мушкилоти ишқ нашуд ҳал,
Ба пири майкада ин мочарои мо магар афтад?!

Суубати раҳи Фониву ошиқӣ-ш бидони,
Ба мулки ишқ зи роҳи фано гарат гузар афтад.

Мағұ, ки дил ба парипайкаре диҳи шояд,
Чи ихтиёр маро, то чунун чи фармояд?!

Ба роҳи ишқ, ки дар ҳар қадам ҳазор балост,
Қадам задам ба ҳавои ту, то чи пеш ояд!

Дилам, ки несташ осудағи зи меҳнати даҳр,
Магар, ки як-ду қадаҳ даркашад, ки осояд.

Надида ҳеҷ касе теги ишқро рангин,
Чуз он, ки дар дами куштан ба хунам олояд.

Дақику ширин будан такаллумаш чи аҷаб,
Гуле, ки аз даҳани гунчасон шакар хояд?.

Ҳазор лашкари ишрат расад ба кишвари дил,
Ба гайри хайли ғамат дар дилам фуру н-ояд.

Бу ҷавру лутф аз ў бош қонеъ, эй Фони,
Чунон ки ояд, не ончунон ки мебояд.

Татаббӯи Мир

Шаб ки шуд, хуршеди ман аз дида пинҳон мешавад,
Ваҳ, надонам то киро шамъи шабистон мешавад?

Мизбонии хаёлаш кори ман шабҳо ба дил,
То киро, он сангдил, то субҳ меҳмон мешавад.

Эй мусулмонон, кунедам чора аз баҳри Худо,
Ин, ки динам дар сари як номусулмон мешавад.

Баъди умре, к-оварад андешаи раҳме ба дил,
Дарзамон аз айни бераҳми пушаймон мешавад.

Чӣ гиребону чӣ домон ҷомаи сабри маро,
К-аз гиребон чок ҳар дам то ба домон мешавад.

Аз парешонҳолии он гул мазан дам, эй сабо,
К-аз хаёли он дили зорам парешон мешавад.

Соқие, беҳуши омад, ин суубатро илоҷ
Гар надори ҷоми май, қорам зи сомон мешавад.

Чун дар ин вайрона бояд хок шуд з-аввал, хуш аст,
Хок агар болину манзил кунҷи вайрон мешавад.

Фоние, гар дар фано кӯши, бас аст ин фоида,
Сад якат гар аз худӣ душворат осон мешавад.

Дар шикояти аҳли замон

Хуш он касе, ки ду чашми худ аз замон пӯшид,
Ки бори аҳли замонро бад-ин баҳона надид.

Замона мухталифу аҳли ӯ мухолиф ҳам,
Зи истиқомати табъ аст, ҳар ки з-ӯ бирамид.

Ҳазор гиря бувад абрсон зи дунболаш,
Чу барқ ҳар ки дар ӯ бо ҳавои дил хандид.

Бувад ба қатли туву мотами ту, пас зи чи рӯ
Фалак ба рӯз кабуду ба шаб сияҳ пӯшид?

Диҳад зи сунбулаат ваъдаи дусад хирман
Фиреби ўро оқил ба нимҷав нахарид.

Дар ин сароча зи ошўби фитна он кас раст,
Ки рахту бори иқомат ба кӯи фақр кашид.

Зи фақр салтанати мулки ҷовидони ёфт,
Дигар фалак натавонист гирди ӯ гардид.

Фанои туст фалакро ниҳояти мақсад,
Ту чун фано бигузиди, бақо зи пай бирасид.

Фанои хеш ганимат шумор, эй Фони,
Ки боқист ҳар он, к-ӯ фанои хеш гузид.

Алами дайр, ки дар маъбади тарсош баранд,
Бехтар он аст, ки бар олами болош баранд.

Токи риндони хароботи муғон наъразанон,
Ба дусад гулгула бар боми Масеҳош баранд.

Маҳчаашро зи зари холиси хуршед кунанд,
Шуққа аз атласи ин гунбади хазрош баранд.

Баъд аз он Исии Марям шуда саркардаи қавм,
То фазои ҳарами Арши муаллош баранд.

Шуққаву маҳча яке баҳри чулу он дигар
Аз паи наъли Буроқи шаҳи Батҳош баранд.

Шаҳриёре, ки ҳазорон чу Масеҳу хуршед,
Рӯзи бозор шараф аз шаби Исрош баранд.

Сар ба сар хайли малак сурмаи чашми равшан,
Чун Буроқаш бихиромад, зи таҳи пош баранд.

Аршиён дилхуши аз меҳри ҷабинаш ёбанд,
Ҳуриён саркаши аз зулфи сумансош баранд.

Рӯҳи худ Фонии дилхаста бад-он қавм диҳад,
То фишонанд ба хоки раҳи ў, кош баранд.

Шаҳи иқлими хуби чобукону шаҳсуворонанд,
Гадои кӯи ишқ афтодагону ҷонсупоронанд.

Саманди ноз чун чавлон диҳи, ҳар сӯ назар афкан,
Ки ҷон бар каф зи баҳри як назар уммедворонанд.

Ба гулшан дар санавбар илтифоте кун, ба гулбун ҳам,
К-аз он қадду даҳан афтода ҳар сӯ дилфигоронанд.

Чу теғи зулм рони, пеши рахшат бин, ки ҳар ҷониб
Кулоҳ аз фарқу фарқ аз тан фитода тоҷдоронанд.

Ба базмат сӯи риндони сабӯкаш бингар аз ибрат,
Ки дар даврат чунин расво шуда парҳезгоронанд.

Ба кӯят хок гашта ошиқонат, рӯҳашон лекин
Даруни хок он к-ӯ ҷо гирифта хоксоронанд.

Гадоёни заиф афтода дар роҳаш чи мепурси,
Зи ҳар мулке асири ишқ гашта, шаҳриёронанд.

Ту шаб дар хоби нозу дар дуо то рӯз дар кӯят,
Ба «ё Раб, ё Раб!» аз ҳар гӯша шабзиндадоронанд.

Чу дар дашти фано Фарҳоду Маҷнунрову Фониरो,
Баҳам бини мувофиқ дон, ки ошиқпеша ёронанд.

Мухтараъ

Асири ишқ киёнанд? Нотавоне чанд,
Кашида пўст ба болои устухоне чанд.

Ҳадиси Вомиқу Фарҳод аз миён гум шуд,
Зи ҳоли ман чу шуниданд достоне чанд.

Бутони шамъи шабистон зи рух забоназанон,
Асири ишқ чу парвона безабоне чанд.

Чи хуш буди, ки зи аҳли замон наёзурди,
Ҳар он, ки ҳаёт дар ин базмгаҳ замоне чанд.

Бидон, ки он паи гумгаштагони фурқати туст
Ба дашти ишқ агар бингарӣ нишоне чанд.

Муоширон зи чи хуш нестанд, чун ҳастанд
Ба базми даҳр ду-се рӯза меҳмоне чанд.

Татаббуъи Мавлоно Шоҳя

Фасли баҳору ҳар касе бо сарви гулрухсори худ,
Ман бо дили чун ғунча хун дар фурқати дилдори худ.

Гул бо ҷамоли дилкушо, булбул ба ў дostonсаро,
Қумри ба лаҳни ҷонфизо, ман бо фиғони зори худ.

Гулшан ҷамол ороста, сарв аз тараб бархоста,
Ман ҳамчу булбул коста, аз нолаи бисёри худ.

Шуд ғунча ҳар сў ҷилвагар, ишвақунон гулбарги тар,
Сад хори ҳаҷрам дар ҷигар бе гулбуни гулбори худ.

Корам ба сина тухми ғам, борам зи чашм оби надам,
Дар ишқ бошам дам ба дам ҳайрони кору бори худ.

Бар тан ҳарошам то ба кай, соқӣ гуворад ҷоми май,
Марҳам ниҳам аз лои вай, бар синаи афғори худ?!

Гирён ба пешаш ҷон диҳад в-аз меҳнати ҷон вораҳад,
Рузе, ки Фони сар ниҳад бар хоки пой ёри худ.

Ба чашми дилбари ман захме аз рамад марасод,
Ба мардумони накӯчашм захми бад марасод.

Бад-он ду наргиси раънои гулшани хуби,
Губори ҳодиса з-ин сон, ки мерасад, марасод.

Бас аст мастии он турки шӯҳ қатламро
Зи тирагиву парешониаш мадад марасод.

Чу чашм баста, ҷаҳонам ба чашм торик аст,
Зарар ба наргиси он шӯҳи сарвқад марасод.

Ба рӯям ончи зи ошӯби он ду чашм расид,
Ба кофирони сияҳдил яке зи сад марасод.

Агарчи офати он чашм аз ҳад афзун шуд,
Газанд аз офати даҳраш фузун зи ҳад марасод.

Агарчи ҳуш ба як чашмзад зи Фони бурд,
Ба ӯ губори рамад нимчашмзад марасод.

Айзан

Дўш дар базми тараб, к-он маҳи меҳроин шуд,
Пеши ў шамъ бияфканд сару мискин шуд.

Бода гулранг зи акси руҳи гулгуни ту гашт,
На ки аз нашъаи май барги гулат рангин шуд.

Талхкоми-ш ҳамон рўз шуд аз заҳри фиروق,
Ҷони Фарҳод, ки машъуфи лаби Ширин шуд.

Пири майхона ҳакимест, ки чун дод қадаҳ,
3-оби май оташи савдои маро таскин шуд.

Хай, ки аз орази гулранги ту дар гулшан рехт,
Гунаи рўи гулу оби руҳи насрин шуд.

Ишқ чун қатли шаҳидони гамат кард рақам,
Қотили ҳаҷр паи куштани мо таъйин шуд.

Кас наёвард зи кайфияти ҳолаш хабаре,
Фониё, мисли ту дар роҳи фано чандин шуд.

Татаббӯи Мир дар таври Хоҷа

Чу акси соқии хуршедваш дар соғарам афтад,
Шароб аз соғари хуршед хӯрдан дар сарам афтад,

Чу ақди духтари раз хостам ҳар шаб ба хоби хуш,
Арӯси офтоб аз осмон дар бистарам афтад.

Даруни меҳр сад гул аз кавокиб бишкуфад ҳар гаҳ,
Зи май гулҳо ба рӯи соқии маҳпайкарам афтад.

Маро ҷон бурд сад раҳ аз барои ваъдаи бўсе,
Зи мастию ҷунун дигар чу гӯяд боварам афтад.

Зи лаъли оташинаш сӯхтам, шояд ки борад хун,
Чу гардад абр аз он боде, ки дар хокистарам афтад.

Зи боми дайр аз масти мадеҳ бимам зи афтодан,
Чи бок он мастро, к-аз боми дайр андар ҳарам афтад?

Расам аз дашти ҳирмон ҷониби мақсуд чун Фони,
Дар он сахро агар Хизри ҳидоят раҳбарам афтад.

Мухтараъ

Чон бахшад, ар соқӣ маи гулранг дар ҷом афканад,
Лекин кушад чун ҷилва дар рухсори гулфом афканад.

Гул дар назар хор оядаш, аз сарв сад ор оядаш,
Ҳар к-ӯ назар бар ҳусни он сарви гуландом афканад.

Чун ошиқонро боиси орому сабри дил шавад,
Сад изтиробам дар дили бесабру ором афканад.

Ҳар шаб ману дайри муғон, то рӯз ошӯбу фиғон,
Он муғбача ин ҳолатам аз ҷилва ҳар шом афканад.

Солим намонад дин маро, к-ин шӯҳи куфроин маро,
Сад раҳна аз миҷғони худ ҳар дам дар ислом афканад.

Чашм ар шавад равшан, вале сӯзи дилу ҷон сар ба сар,
Соқӣ чу акси оташин рухсора дар ҷом афканад.

Фони чу аз зӯҳди риё дар дӯст натвонад расид,
Беҳ бошад ар мардона дар роҳи фано гом афканад.

Дар таври Мир

Маҳи оташпарастам оташ андар ҷони гамкаш зад,
Дар оташгоҳи расвой ба хонумонам оташ зад.

Аҷаб набвад агар ғаш карда то машҳар фитад, он к-ӯ
Зи дасти соқии маҳваш ду ҷоми софи бегаш зад.

Гар аз луди чунун шуд рӯзгорам тира, набвад айб,
Ки ин оташ ба мани савдой он шӯхи париваш зад.

Чу маркаб тохт он чобуксавори маст дар майдон,
Ба халқи даҳр оташ аз шарори наъли абраш зад.

Диҳад оби маяш таскину лутфи хандаи соғар,
Асиреро, ки даврон шӯъла дар ҷони мушавваш зад.

Хуш он ринде, ки дар дайри муғон, гар соғари гардун
Зи дасти мугбача дар дасти ӯ афтод, яккаш зад.

Хуши он ёфт, эй Фони, ки даврон ҳар маи нохуш,
Ки додаш, ӯ ба фоли фарруху андешаи х(в)аш зад.

Татаббӯи Мир Хусрав

Ёрон, ки як-як аз мани бекас чудо шуданд,
Касро вуқуф нест, ки ҳар як кучо шуданд?

Бегонаги чу буда дар охир тариқашон,
Аввал чаро ба ҳаҷрашон ошно шуданд?

Эй кош, хоки водияшон будаме чу гард,
Аз боди марг чунки фарози ҳаво шуданд.

Сад ҳайф дон зи кӯҳвиқорони хокваш,
К-аз тунбоди ҳодиса ҳар сӯ ҳабо шуданд.

Ором рафт аз дили ман то зи боғи даҳр
Ором ноғирифта ба сони сабо шуданд.

Гул чун гиё намоядам аз гулшани қаҳон,
З-андӯҳи ин ки он ҳама гулҳо гиё шуданд.

Буданд аз вафо ҳама чун умр бас азиз,
Умри азизвор ҳама бевафо шуданд.

Ғойиб зи дидаанду ба дил ҷумла дар ҳузур,
Аз дил нарафтаанд, гар аз чашми мо шуданд.

Ғони аз он тариқи фано кард ихтиёр,
К-он ҳамраҳон шуданду ба роҳи фано шуданд.

Татаббўи Хоҷа

Ҳар ки дар кӯи харобот зи ринди дам зад,
Бояд аввал қадами худ ба сари олам зад.

Назди риндони харобот, ки сад ҷон ба ҷавест,
Натавон беш зи анфоси Масеҳо дам зад.

Носеҳ ар марҳами пандам ба дили реш ниҳод,
Ваҳ, ки бар захм дусад нешам аз он марҳам зад.

Баҳри бетобии мо буд, ки машшотаи сунъ
Тобҳо дар сари он турраи ҳам дар ҳам зад.

Сарсари ишқ чу бар мазраи офоқ гузашт,
Хирмани сабру шикебоии мо барҳам зад.

Бар дари майкадаи ишқ малак роҳ наёфт,
Ҳоҷибаш даст чу бар синаи номаҳрам зад,

Фониё, бори ҳуди з-он бификандам аз дӯш,
Ки ба он бор дар ин роҳ қадам н-орам зад.

Татаббўи Хоҷа

Ҳар солике, ки касб тариқи фано кунад,
Бояд ба пири дайри муғон илтиҷо кунад,

Он кас ба рӯи муғбача донад назар фиканд,
Қ-аз хоки дайр дидаи ҷонро ҷило кунад.

Ҳар к-ӯ сараш ба хоки харобот шуд баланд,
Бо нӯҳ сипеҳр нисбати рифъат кучо кунад!?

Поям зи банди ишқ нахоҳад шудан ҷудо,
Гар теги чарх банд зи бандам ҷудо кунад.

Чашмам ба сурмае, ки зи хоки раҳаш расад,
То чанд хокбӯси насими сабо кунад!?

Дар умр ҳар намоз, ки он фавт шуд маро,
Хоҳад дилам ба сачдаи он бут қазо кунад.

Бегона кард гарчи зи хушу хирад маро,
Шодам агар касе ба манаш ошно кунад.

Кай мубталоиям ба хаёл оядаш, магар
Ишқаш ба доғи лоларухе мубтало кунад?!

Фони, ту сар матоб дигар аз ризои дӯст,
Гар ў ҷафо намояд, агар худ вафо кунад.

Татаббӯи Хоҷа

Воизон то чанд манъи ҷому соғар мекунанд?
Чун димоғи хешро ҳам гаҳ-гаҳе тар мекунанд.

Аз қадаҳ онон, ки гоҳи нашъа меёбанд файз,
3-ин шараф чун манъи маҳрумони дигар мекунанд.

Чун сафо аз тавба аҳли зӯҳдро зоҳир нашуд,
Чун бад-ин таклиф риндонро муқаддар мекунанд?

Майфурӯшон бодаро рӯзе, ки месозанд соф,
Мичмари рӯҳониён 3-он бӯ муаттар мекунанд.

Аз пай наззораи булбул хуш аст авроқи гул,
Боду борон он саҳоиф аз чи абтар мекунанд?

Ҷуръаи пири муғонам деҳ ба даст, эй муғбача,
Рағми ононе, ки васфи ҳуру Кавсар мекунанд.

Содадил воиз, ки гӯяд, ҳар чи ояд бар забон-ш,
Содатар онон, ки он афсона бовар мекунанд.

Он чи чашмонанд, к-аз мижгон ду саф ораста,
Оламе дар турфат-ул-айне мусаххар мекунанд.

Хозинони равза аз ашъори Фони лаълу дур
Бурда бар рухсору гӯши ҳур зевар мекунанд.

Татаббўи Хоҷа

Ҳавои муғбачагон ҳар киро зи сар наравад,
Гараш кашанд зи дайри муғон ба дар наравад.

Касе, ки покназар шуд, ҳамин муродаш бас,
Ки рӯи поки туаш ҳаргиз аз назар наравад.

Ба роҳи ишқ касе по ниҳад, ки гар ба сараш
Ҳазор теғ расад, ҷониби дигар наравад.

Касе, ки шуд ба сари кӯи ёри ман, чун дид,
Ки бегунаҳ кушадам, беҳ ки пештар наравад.

Чӣ сон зи дайри муғон шайх ҳушёр ояд,
Зи саҳву гафлати худ, он тараф магар наравад?!

Хабар зи гарқои баҳри фано наёмад боз,
Ба гӯр кас паи овардани хабар наравад.

Ба қатъи дашти фано бо худӣ марав Фони,
Зи худ нарафта бурун кас, бад-ин сафар наравад.

Татаббуъи Хоҷа

Агар ба майкадаам як шаб анҷуман бошад,
Чароғи анҷуман он беҳ, ки моҳи ман бошад.

Чи майли боғ кунам бо вучуди қадду рухаш,
Ки сад фароғатам аз сарву ёсуман бошад?!

Зи зулфи пуршиканаш сайди дил чи сон бираҳад,
Ки сад каманди бало зери ҳар шикан бошад?.

Шаҳиди ишқи ту аз хок чун барорад сар,
Чу лола ғарқи маю доғ бар кафан бошад.

Зи равза дайри муғон орзу кунам дар ҳашр,
Ғарибро дили маҳзун сӯи ватан бошад.

Кучост май, ки бишӯяд зи лавҳи хотир пок,
Ғарат зи меҳнати даврон дусад сухан бошад.

Агар ба дашти фано хоки раҳ шавад Фони,
Ба бод сӯи туаш майли омадан бошад!

Татаббўи Хоҷа

Субҳ тоби маҳ, к-аз он оли равоқ афтода буд,
Бо маҳи хешам сабўҳи иттифоқ афтода буд.

Ваҳ чи бошад ҳар, киро ҳарғиз чунин субҳе дамид,
К-офтобам дар сабўҳи ҳамвисоқ афтода буд.

Гоҳ чашмам бар рухаш аз айни ҳайрат монда боз,
Гаҳ сарам бар пояш аз рӯи вифоқ афтода буд.

Аз нашоги инчунин васле, ки моро дод даст,
Дар ҳарифон ҳой-ҳую тумтуроқ афтода буд.

Не, ғалат гуфтам, хаёл аст ин, ки дидаст ин мурод,
Чун фалак бо номуродон дар нифоқ афтода буд?.

Ғар дили сўзонам аз фурқат ҳамеша тира монд,
Кай сиёҳи ҳарғиз аз доғи фироқ афтода буд?

Ҳамчу доғи тоза Фониरो аз он хуршедрўй,
Кавкаби иқболаш андар эҳтироқ афтода буд.

Татаббӯи Хоҷа

Гадои кӯи харобот тоҷдоронанд,
Хароби чоми маи ишқ хушёронанд,

Қароргоҳи дил он турраро чи сон созам,
Дар он салосили мушкин чу беқароронанд?!

Ба гулшани рухаш аз булбуле чу ман чи ҳисоб,
Ки беҳисобтар аз ман дар ӯ ҳазоронанд?!

Ба ҳусни лоларухони шабоб бин, эй чашм,
Ки панҷрӯза чу гулҳои навбаҳоронанд.

Ба дайр муғбачаи масти ман ҷилва кунад,
Зи хайли ҷон ба таҳи по-ш хоксоронанд.

Саманди ноз чу ронӣ назора кун ҳар сӯ,
Ки ҷонфишон ба сари роҳ дилфигоронанд.

Бурун наёям аз он ҷо чу Фони аз масти,
Муоширон гарам аз маҷлиси фано ронанд.

Татаббўи Хоҷа

Дўшам аз сўзи фано бо қади хам ёд омад,
Шамъ дар гирия шуду чанг ба фарёд омад.

Бо ҳама тангдили раҳм куни, гар дони,
К-аз гами ҳаҷри туам дўш чи бедод омад?

Расми тороқи хазоне чу бидид абри баҳор,
Гиряш нолакунон бар гулу шамшод омад.

Аз хазон рехт ҷавонони чаман, сарв нигар,
К-аз чунон тафриқа аз рости озод омад.

Аҷал аз ҳаҷри ту мехост, ки қатл омӯзад,
Аз пай касби ҳунар ҷониби устод омад.

Дўш рафтам ба хароботу ба ҷоме шуд дафъ,
Он чи аз ҷаври замон бар дили ношод омад.

Фониё, қатъи биёбони худи душвор аст,
Магар он кас, ки ба тавфиқи худодод омад.

Татаббўъи Хоҷа

Иқбол раҳ ба кӯи муғонам намедиҳад,
Идбор он чи толиби онам, намедиҳад.

Гўё наёфтаст зи матлуб кас хабар,
3-он кас ба чустучўй нишонам намедиҳад.

Аз нақди ҷон гарон аст баҳош, аҷаб мадон,
Гар майфурўш ратли гаронам намедиҳад.

Як бўсаам аз он кафи по ваъда аст, лек
Бар пош, то ки ҷон нафишонам, намедиҳад.

Дор-ул-амони майкада бо ман нишон диҳед,
К-аз ранчу ғусса давр амонам намедиҳад.

Аз васли ў муроди дилам ваъда қард чарх,
Дорам умед, агарчи ки донам, намедиҳад.

Оини ишқ нотиқаро лол будан аст,
Фони, аз он маҷоли баёнам намедиҳад.

Татаббуъи Хоҷа

Субҳгаҳ муғбачаам ҷоми маи рангин дод,
В-он гаҳам мужда паи бурдани ақлу дин дод.

Даркашидам маи рангин чу зи дасташ, филҳол
Ғайри ишқаш ба ҳама ранҷи дилам таскин дод.

Ҷон фишондам, ки диҳад ҷоми дигар, ҷон-ш фидо,
Ки садам ҷон зи маи лаъли лаби ширин дод.

Кӯси шоҳи ҷи аҷаб, гар занам андар кавнайн
3-ин ду ҷомам, ки чунин ҳури париоин дод.

Фориғ аз ҷилваи ҳусни гулу насринам кард
Он, ки рухсори туро ранги гулу насрин дод.

Маи гулранг хуш ояд ба рухи ҳамчу баҳор,
«Хоса акнун, ки сабо муждаи Фарвардин дод».

Додҳо хост зи ҳиҷрон дили Фони, ҷи балост?
Шоҳи золим, ки ба гӯшаш нарасад, чандин дод!

Татаббӯи Хоҷа

Субҳ риндони сабӯҳи дари майхона заданд,
Дар хароботи муғон соғари мастона заданд.

Маи рангин ба хуми ишқ, ки буд молломол,
Давр карда қадаҳу ҷом ба паймона заданд.

Розҳое, ки шунидан натавонист малак,
Май зи паймона ба он нуктаву афсона заданд.

Чунки ман дер расидам, ба лабам як чуръа
Рехта дам ба дамам таънаи ҷурмона заданд.

Шукри Бори, ки аз он бода намондам маҳрум,
Ки дар он анҷуман он зумраи фарзона заданд.

З-оташи шамъ на танҳо дили парвона бисӯхт,
К-оташи шамъ ҳам аз шӯълаи парвона заданд.

Дили ушшоқ фитоданд ба хоки раҳи дайр,
Турраи муғбачагонро зи чи рӯ шона заданд?

Хушам аз шодии тифлони париваш, гарчи
Санги бедоду ситам бар мани девона заданд.

Фониё, беш макун нола зи вайрони, аз он-к,
Ганҷи маъниталабон хайма ба вайрона заданд.

Татаббӯи Хоҷа

Гизоли зар зи фалак дар мақоми мо афтад,
Ки чун ту оҳуи ваҳши ба доми мо афтад.

Ба рӯзи васли ту Чамшед нӯшад оби Хизр,
Агар ба соғараш аз дурди ҷоми мо афтад.

Муроди чарх шавад фавт, агар паси умре
Зи давр ҷоми муроде ба коми мо афтад.

Зи рӯзи ҳаҷр батар тира шуд ба мо шаби ғам,
Чи шуд, ки партави он маҳ ба шоми мо афтад.

Хироми он маҳ аз авчи рифъат аст, чи сон
Ба даст доманаш аз эҳтимоми мо афтад?

Зи бодае, ки хури, мо ҳаёту ҷон ёбем,
Чу бӯи он қадаҳ андар машоми мо афтад.

Чу ном рафт зи мо, Фониё, чи суд акнун
Аз он, ки қуръаи давлат ба номи мо афтад?!

Татаббуъи Мавлоно Котиби

То хирқаву сачқодаам арзад дираме чанд,
 Хоҳам тарафи майкада рафтан қадаме чанд.

Даркаш қадаҳе чанду фалакро адам ангор,
 Дар хотират аз давр чу бини аламе чанд!

Дар гулшани даврон ҳама дар даври қадах кун,
 Чун нарғиси озода чу ёби дираме чанд.

Парвонаву булбул ба кучоянд, ки гўянд
 Аз фурқати он шамъи гуландом ғаме чанд.

Ҳамдам ба чуз аз бода масозед ҳарифон,
 Аз умри гаронмоя чу боқист даме чанд.

Ҳоли дили ушшоқи чигархора чи пурси,
 Дар майкада бо ишқу қунун муттаҳаме чанд.

Эй пири муғон, Фонии муфлис чу барат шуд,
 Диди камии чанду намуди караме чанд.

Дар таври Хоча

Хуш он ринде, ки аз даврон дилаш чун занги ғам гирад,
Сафоли майкада бар каф ба ҷои Ҷоми Ҷам гирад.

Чу соқӣ аз паи соғар газак ҳам лаб ба лаб бахшад,
Мани девона меҳоҳам, ки соғар дам ба дам гирад.

Шавад чун ошику май нӯшад, аз ман хортар бинӣ,
Касе, к-ӯ дар ҳарими зӯҳд худро мӯҳтарам гирад.

Чу дорам симу зар маҷмӯъ, ҳаққи майфурӯш аст он,
Вагар он сарф шуд, бояд гаравро хирқа ҳам гирад.

Набошад дар Аҷам в-андар Араб чун моҳи ман шоҳе,
Ки чун моҳи Араб толеъ шавад, мулки Аҷам гирад.

Бад-он монад, ки Юсуфро ба сими қалб созад байъ,
Касе к-ӯ гавҳари маънӣ диҳад в-он гаҳ дирам гирад.

Чу Фони, ҳар ки хоҳад давлати боқӣ, магар он кас
Вучуди хеш карда муртафеъ роҳи адам гирад.

Татаббӯи Хоча

Чу рафт хирқаву авроқи зӯҳду илм ба бод,
Кунун ману қадаҳи бода, ҳар чӣ бодо бод!

Маи муғона ганимат шумар зи муғбачагон,
Биё, ки мекунадат пири дайр ин иршод.

Бинӯш бода, ки бар умр эътимоде нест,
Чунон ки нест бинои замонаро бунёд.

Чу нест гайри хароби аз ин чаҳони хароб,
Даме ба оби қадаҳ соз қасри айш обод.

Бисоз хоки раҳи дайр кӯҳли биной,
Ки то назар шавадат равшан аз ҷамоли мурод.

Бидеҳ ба дурдкашон ҷоми адл, эй соқи,
Ки ҳаст дар сари як қатра мочарову инод.

Ба оби Замзаму Кавсар агар бишӯям пой,
Ҳанӯз менатавонам ба хоки дайр ниҳод.

Зи ҷаври дай ба раёҳин магар ки ёфт хабар,
Ки кори абри баҳорист гиряву фарёд.

Дар ин сарочаи ғам, Фониё, макун тақсир,
Даме агар битавон дошт хештанро шод.

Мухтараъ

На аз май лаъли он маҳпайкар олуд,
К-аз оби Хизр гулбарги тар олуд.

Маҳ андар осмон аз шавқи рӯяш
Бувад девонаи хокистаролуд.

Набошад лолазор андар баҳорои,
К-аз ашки хуниам дашту дар олуд.

Шафақ набвад, ки аз хунин сиришкам
Ҳама домони чархи ахзар олуд.

Ҳазорам ҷон фидои қотиле бод,
Ки дар куштан ба хунам ханҷар олуд.

Нам аз рӯи замин аз сели ашкам,
Гузашт он сон, ки рӯи дигар олуд.

Касе, к-аҳволи Фони хонд зи авроқ,
Ба хуни дида рӯи дафтар олуд.

Татаббӯи Мир

Аз шаҳд нағӯям лаби он симбар олуд,
Аз шираи ҷон аст, ки гулбарги тар олуд.

Аз хуни дилам буд рух олудаву мижгон
Чун хостам аз ашк бишӯям ба таролуд.

Аз ҳачри лабат хун, ки ҳамерафт зи чашмам,
З-он захм ҳаеоядам ин дам ҷигаролуд.

Шаб сачдакунон будаам андар сари кӯяш,
Бинанд саҳар сар ба сар он хок заролуд.

Ҳар чуръа, ки з-ӯ навъи дигар гашт маро з-он-к,
Ҳар бор лаб аз бода ба навъи дигар олуд.

Зоҳид ба Самад сачда накарду ба санам кард,
Дар дайр ба май хирқои зӯҳдаш магар олуд?

Фонӣ, тарафи дашти фано лоласитон нест,
К-он дашт зи хуни дили мо сар ба сар олуд.

Татаббӯи Хоҷа

Дигар зи маи кӯҳна хаёлам ба сар афтод,
Хоҷам зи сари нав ба харобот дарафтод.

Олуда шуд он лаб зи маи лаъл чигаргун,
3-ин рашк чи хунҳо, ки маро дар чигар афтод?!

Он нахл, ки ҳар лаҳза ба ман санги ҷафо зад,
Монанди дарахтест, ки аз вай самар афтод.

Бо кӯҳнасафоли дари майхонаи масти
Қўтаҳназар он чашм, ки бар ҷоми зар афтод.

Аз ишқи ту бар ҳар тарафе барқи бало ҷаст,
Аз оташи сўзанда ба ҳар сў шарар афтод.

Дар ҳолаи хат рӯи ту рангин чу шуд аз май,
3-он рӯ чи балоҳо, ки ба даври қамар афтод.

Фони, зи биёбони фано сӯи адам рафт,
Савдои даҳонат ба хаёлаш магар афтод?

Татаббӯи Хоҷа

Зи дарсу илм забонам чи нукта бикшоёд?
Ки гайри мутрибу май дар дилам намеояд!

Ба гайри хусни вафоят, ки нест дар хуби,
Ба хусну хубии ту ҳеҷ дарнамеояд.

Зи ҷоми май, ки Худованд қисматам фармуд,
Агар ба ком расам, зоҳидам чи фармояд?

Ба ҷои хол чи бошад, ки мардуми чашмам
Ниҳад рухашро машшотае, ки орояд?

Зи хусни моҳчабинон дар изтироб афтам,
Надида рӯи туро хотирам наёсояд.

Зи базми дурдкашон бозгард, эй зоҳид,
Мабод домани покат зи бода олояд!

Ҷаримаи ту на ҳадди башар бувад, Фони,
Магар ки ҳам карами Эзидат бибахшояд.

Татаббӯи Хоҷа

Бар рухи ҳар ки дари дайри фано бикшоянд,
Чашмаш аз шаъшаъаи ҷоми сафо бикшоянд.

3-он гадоям ба дари дайри муғон, к-он дарро
Гар бибанданд ба шоҳон, ба гадо бикшоянд.

Шоҳидон чун гиреҳ аз турра кушоянд ба рақс,
«Гиреҳ аз кори фурубасти мо бикшоянд».

Дилбарон чунки ба пурсидани ушшоқ оянд,
Ҳуққаи лаъл магар баҳри даво бикшоянд?

Чашм онон, ки ба шоҳон накушоянд ба ноз,
Сӯи ушшоқи гадошева кучо бикшоянд?

Азми сар бохтанам шуд, ҷи шавад, гар паи фол
Маҳвашон мусҳафи рӯ баҳри Худо бикшоянд.

Ба сабо гуфтам, к-он парда аз он рух бикшой,
Гуфт: он рух магар аз боди ҳаво бикшоянд.

Булбулон вақти саҳар аз паи наззораи гул,
Пардаи гунча ба сад баргу наво бикшоянд.

Ҳамчу Фони магар онҳо сӯи матлуб расанд,
Ки қадам бар тарафи дашти фано бикшоянд.

Татаббӯи Хоҷа

Дар сарам завқи маи ишқ ҳамон аст, ки буд,
Сар ҳамон хоки раҳи дайри муғон аст, ки буд.

Чи нишон пурсиям аз дил, ки ба саҳрои фано,
Ба ҳамон қоида беному нишон аст, ки буд?

Дили девона бувад шод, ки он рашки пари
Ҳамчунон аз назари ғайр ниҳон аст, ки буд.

Ғамам аз ҳад мутаҷовиз шуда аз махмури,
Ки ба ин ғамзада соқӣ на чунон аст, ки буд.

Кай тавонад дилам аз дайри муғон берун шуд,
Ки ҳамон муғбачаеро нигарон аст, ки буд?

Даст дар домани пирони тариқат чи занам,
Ки дилам волаи он турфа ҷавон аст, ки буд?!

Фонияш ҷуст ба майхонаву гуфтанд, ки нест,
Лекинаш дар дили девона гумон аст, ки буд.

Татаббўи Хоҷа

Рўзи азал, ки дайри муғонам ҳавола буд,
Қисмат зи дасти муғбачагонам пиёла буд.

Дидам ба хоби хуш гулу сунбул, ки вақти хоб
Андар хаёлам он маҳи мушкинкулола буд.

Доғи дилам, ки сўхт, вучудам аҷаб мадон,
Доғи фироқ буд, на ин доғи лола буд.

Булбул зи ишқ нукта ҳамеронд дар чаман.,
З-авроқи гул чу дар назари ў рисола буд.

Маълум гашт ин ки зи хори ҷафои гул,
Бар ҳоли зори хештанаш оҳу нола буд.

Гар солҳо бурун накунам сар зи майкада,
З-он дон, ки дар дилам алами дерсола буд.

Фонӣ, зи зулми ҳаҷр талаб кард дод, аз он-к
Султони додшева ба дор-ул-адола буд.

Дар таври Хоҷа

Суфи зи маям воқифи асрори ниҳон кард,
Ман низ чу нӯшам, бикунам, он чи тавон кард.

Човид сарафроз шуд он кас, ки сари худ
Дар дайри фано хоки раҳи пири муғон кард.

Аз хобгаҳ омад ба дару гашт қиёмат
Дилро, ки зи ғарб омада хуршед гумон кард.

Бири аҷаб омад маи дусола, ки ҳар пир,
К-аш ҳамдами ў як-ду нафас гашт, ҷавон кард.

Бар сўги арўсони чаман абри баҳори,
Чун сарсари дай дид, ба сад ларза фиғон кард.

Гуфтам ба дил: «Афғон накунӣ, чун-ш бубинӣ»,
Ҳар чиз, ки гуфтам накунӣ, диду ҳамон кард.

Қатъи раҳи ҳастӣ, ки аҷаб дуру дароз аст,
Фонӣ, на гар аз хеш бурун рафт, чи сон кард?

Татаббўи Хоҷа

Бода соф асту харобот сафое дорад,
Равам он сў, ки аҷаб обу ҳавое дорад.

Ҷомаи сурх ба бар карда, далел аст ба хун,
3-он ки аз хуни касон ранги қабое дорад.

Ҷилваи абрўят аз май сарам афканд ба зер,
Гў: «Бикун сачда, ки хуш қибланамое дорад».

Саг вафодору ҷафочў ба ҷаҳон, сағманишон,
Ман саги он касам, эй дил, ки вафое дорад.

Дил, ки аз ҳасрати рухсору лабат ранчур аст,
Зи гулу қанд ҳамоно, ки давое дорад.

Саги ў хуни дили ман хўраду ман гаи ў,
3-ин ки ранчу аламолада ғизое дорад.

Фониё, дурдкашонанд балокаш, гў рав
Сўи майхона тамаъ, он ки балое дорад.

Татаббӯи Хоҷа

Субҳ натвон сӯи масҷид заданам гоме чанд,
Ман, ки дар дайр сабуҳи задаам ҷоме чанд.

Он муошир ба ҷаҳон бархӯрад аз гулшани умр,
Ки бувад ҳамнафасаш сарви гуландоме чанд.

Рашкам ояд сӯи он гул зи насиму зи шамол,
В-арна дорам мани савдозада пайгоме чанд.

Набвад он файз ба рӯҳам зи дуоҳои Масеҳ,
Ки бувад аз лаби лаъли ту ба дашноме чанд.

Пири дайрам, ки диҳад бода, каромот аст ин,
Зоҳидонанд зи тазвиру риё доме чанд.

Номи нек аз дари майхона талаб натвон кард,
Ки бувад маскани бадмастиву бадноме чанд.

То кай аз нори сақар бим диҳандам зуҳҳод,
Фониё, сӯхтам аз сардии ин хоме чанд.

Татаббӯи Хоҷа

Дил агар майл сӯи соғари саҳбо мекард,
Баҳри акси рухи он соқии зебо мекард.

Он чи рӯест, ки чун акс ба май меандохт,
Акси хуршед дар оби Хизр ифшо мекард.

Ҳамчу май масту чу он акс ҳамешуд беҳуд,
Ҳар ки он акс дар он бода тамошо мекард.

Буд ӯ меҳри фалакрутбаву мо хоки замин,
Хок аз меҳр чи сон васл таманно мекард.

Бандаи пири муғонем, ки бо муғбачааш
Базм дар дайри фано баҳри дили мо мекард.

Кофири шӯх гаҳи соғари давр андар базм
Нақди имони дусад ғамзада яғмо мекард.

Шайх ин базм шундасту муҳиқ буда ба дайр,
Гарави бода, ки тасбеҳу мусалло мекард.

Вақтро дор ғанимат ки хато буд, ки шайх
Нақди имрӯз паи насяи фардо мекард.

Рафт Фони тарафи дайр ба сачҷода саҳар,
Шом табдил ба зуннору чалипо мекард.

Татаббӯи Хоҷа

Балои гамзаи соқӣ чу қасди мо бикунад,
Мабод он ки касе дафъи он бало бикунад.

Кӯнад ҷафову ҳамемирам аз маҳаббати ӯ,
Чи гуна зинда бимонам, агар вафо бикунад?

Зи ҳаҷр хок шудам, лек хоҳам он сари кӯ,
Магар далолати ин давлатам сабо бикунад.

Ба хидмати бути худ сачда карда гуфтам ҳол,
Ба ҳолам ар накунад марҳамат, Худо бикунад.

Ба юмни ҳиммати пири муғон чунон мастам,
Ки гӯшмол диҳам, гар фалак хато бикунад.

Расад ҳазор гамам аз замона, бода биёр,
Ба гайри бода ки ин дардро даво бикунад?

Ба васли боқияш уммед ҳаст, чун Фони,
Ҳар он ки азм ба сарманзили фано бикунад.

Татаббӯи Мир

Гули навшукуфтаи ман, ки зи рух баҳор дорад,
Зи дили рамида булбул на яке, ҳазор дорад.

Зи маи шабона дар боғ саҳар ба саргаронист,
Макунед нола мургон, ки ба сар хумор дорад.

Ба шаби фироқ дил нақди ҳаёт агар ниғаҳ дошт,
Ба умеди рӯзи васлат зи паи нисор дорад.

Ману чашми тира судан ба ғубори маркабат, ваҳ,
Чи сипоҳи фаррух он, к-ӯ чу ту шаҳсувор дорад.

Ба фиғони дил гаҳи диданаш, эй, ки манъ карди,
Ту чунон ҳаёл карди, ки вай ихтиёр дорад.

Паи қатли дил яке ваъда намуда рахш ронди,
Чи кунам гузашт умрею вай интизор дорад.

Зи маи тарабфизо, гӯ, дили хешро ҷило деҳ,
Зи кудурати замон ҳар ки ба дил ғубор дорад.

Ба ҳаёту ҷоҳи даҳрӯза маноз, з-он ки ҳар ду
Чу ҳаёлу хоб не аслу на эътибор дорад.

Талабад чу дӯст ҷонро зи ту, Фониё, равон деҳ,
Ки туро ба кор н-ояд, агар ў ба кор дорад.

Татаббӯи Хоҷа

Соқӣ ар акси маҳи чеҳра ба ҷом андозад,
Боз дар даври қамар шайни тамои андозад.

Ҳавасам ҳает, ки бо ман шавад ў ром, валеқ
Кас чи сон тойири хуршед ба дом андозад?

Чеҳраи шоҳиди мақсуд мушоҳид шавадаш,
Дида ҳар к-ў ба маи оинафом андозад.

Гул бирезад ҳама бар хоқу равад сарв зи даст,
Сарв худро чу гули ман ба хиром андозад.

Сўфии субҳ чу бар сар фиканад пардаи нур,
Кас набояд, ки назар бар маю ҷом андозад.

Дар шабистони уфуқ чарх гаҳе нўш кунад,
Аз шафақ май, ки саропардаи шом андозад.

Фониё, рав, ки ба сарманзили мақсуд расад,
Ҳар ки мардона дар ин бодия гом андозад.

Васфи майро ба навиштан талабам чун коғаз,
 Ранг бояд, ки кунам аз май гулгун коғаз.

Нарасад шарҳ ба итмом агар, з-онки шавад
 Шохи Тўби қаламу сафҳаи ғардун коғаз.

Шарҳи сўзи дили худ бар варақе кардам сабт,
 Аз рақам сабт шуду сўхт зи мазмун коғаз.

Варақи ол мапиндор, ки аз шарҳи ғамам,
 Ки рақам ёфта ғарқ омада дар хун коғаз.

Соф кун сафҳаи дил з-он ки шуд аз содадили,
 Ғанҷнома зи паи ғанҷи Фаридун коғаз.

Варақи сина зи лаълу алифу доғам ҳаёт
 Назди Лайли магар аз ҷониби Маҷнун коғаз.

Баски Фони зи ғаму дарди дили хеш навишт,
 Нашавад ёфт агар боядаш акнун коғаз.

Татаббӯи Хоҷа

Эй гулшани ҷамоли туам навбаҳори умр,
В-аз бода лоларанг рухат лолазори умр.

Умрам ба шоми тираи ҳичрон гузашт, вой,
К-аз фурқати ту гашт сияҳ рӯзгори умр.

Дар гулситони умрам агар меҳмон шавӣ,
Ҷуз ҷон ба зери пой ту набвад нисори умр.

Хоҳам зи оби май хушии умри хеш, лек
Аз оби Хизр қабул надорам мадори умр.

Мо ихтиёри хеш бад-он умр додаем,
Лекин ба дасти кас набувад ихтиёри умр.

Гар умри Нӯҳ ёби, аз он як нафас чу монд,
Вақти шудан ба як нафас афтад шумори умр.

Фони, ба коми гулшани гетӣ мабанд дил,
Чун мурғи рӯҳ мепарад аз шохсори умр.

Мухтараъ

Саҳар вазид насими тарабфизои баҳор,
Ки гашт боиси май хӯрданам ҳавои баҳор.

Сипаҳ кашид сӯи боғу бин ба лола, ки шуд
Ба милу шуққай ёкутгун ливои баҳор.

Беҳ аз баҳор чу фасле барои ишрат нест,
Зи мадҳ фасле созам адо барои баҳор.

Баҳор нақди латофат фидои ёрон кард,
Ки нақди қони чу мо бедилон фидои баҳор.

Баҳор гарчи зудояд ғам аз дил, аммо ҳаст
Тамавуҷи май сӯҳони гамзудои баҳор.

Кушод ғунча ба гулбун зи ҳад бурун, чу саҳар
Вазид сӯи чаман боди дилкушои баҳор.

Агар ба мурда диҳад қон, аҷаб мадор, ки ҳаст
Насими рӯҳ дар анфоси мушкеои баҳор.

Ғанимат аст баҳори қавони аз паи айш,
Ки то баҳори қавони бувад, чи қои баҳор?

Баҳори умр ғанимат шумор, эй Фони,
Фанояш арчи, ки зуд аст чун фанои баҳор!

Татаббўъи Хоҷа

Соқиё, бода деҳу тавбаам аз ёд бубар,
Дафтари тоату тақво хама гў, бод бубар!

Ман чу қон медиҳам аз ҳасрати сарви қади ў,
Боғбон, раҳти ман аз сояи шамшод бубар.

Ғаразат нест чу чуз куштанам, эй шаҳнаи ҳаҷр,
Ғарданам баста бад-он ғамзаи қаллод бубар.

Ёди ғайраш ба дил андўҳ физояд, эй ишқ,
Ҳарчи чуз дўст аз ин хотири ношод бубар.

Хонаи тавба чу бунёд ниҳодам ба вараъ,
Сели май гў, раву ин хона зи бунёд бубар!

Оби чашмам нанишонд оташи дил, эй қотил,
Ин ҳарорат зи вай аз ханҷари пўлод бубар.

Мани Маҷнун чу шудам маҳзали тифлон, эй дил,
Баҳри ҳазлам бари он тифли паризод бубар.

Ғар сабукборият аз гулшани даҳр аст талаб,
Ин тариқ аз равиши савсани озод бубар.

Фониё, зоди раҳи ишқ набошад чуз дард,
Чун дарой ту дар он дашт, ҳамин зод бубар.

Мухтараъ

Агар аз шавқи лаълат пурмай гулгун бувад соғар,
Тавон нӯшиданаш гар худ ҳама гардун бувад соғар.

Ба базми ҳаҷр чун соғар зи хунобам бувад холи.
Ки аз сели сиришкам дам ба дам пурхун бувад соғар.

Гадои майкада то гаштаам аз давлати риндон,
Дамодам аз шароби ишратам афзун бувад соғар.

Чу дилхоҳе нагирад соғарам, ҳаргиз нанӯшам май,
Ки дилхоҳам ба ишқи соқии мавзун бувад соғар.

Хаёлаш чун бувад меҳмон, ба базми айш қўш дорам,
Маро аз косоҳои чашм пурмай чун бувад соғар.

Чу манъи соғари ишрат намояд муҳтасиб, ғам нест,
Ки моро баҳри дафъи ҳузн даҳри дун бувад соғар.

Малулам аз худ, эй Фони, кашам чун лаъли руммони,
Агар пур аз шароби бехуди акнун бувад соғар.

Мухтараъ

Шуд бало чашми ту, эй гулрухсор,
Нуқтаи зери бало холи узор.

Ин ки дар ҷону дил оташ задай,
Дил аз ин ҳаст ба ҷон миннатдор.

Бодаи лаъли лабат пеши назар,
Аз чӣ шуд чашми ту дар айни хумор?

Чилваи сарви равони ту ҳаёт
Диҳад, аммо кушадам дар рафтор.

Соқӣё, соғари айшат чу пур аст,
Нӯшу нӯшон, ба замин пур магузор.

Булбул ар шефтаи гулшан гашт,
Дид дар ҳар гулаш аммо сад хор.

Фониё, аз чамани даҳр бибур
Шохи уммед, ки он н-орад бор.

Татаббӯи баъзе аъизза

Дар саводи сояи абри баҳори лолазор
Менамояд дар шаб оташҳои урдуи баҳор.

Ё баромад дуди оташҳои лола бар сипеҳр,
Абри наврӯзи, ки бини бар фарози кӯҳсор.

То ҳаво дар ҳовани ёқути лола мушк суд,
Мевазад аз ҷониби саҳро насими мушкбор.

Тоҷи Парвез аст лола, к-аш диҳад барбод чарх,
То намояд тоҷдоронро зи баҳри эътибор.

Ҷоми Ҷамшед аст монда аз маи ишрат тижӣ,
Соқӣё, не ҷому не Ҷамшед монад, май биёр!

Хуш бувад бо лоларӯён бодаҳои лоларанг
Хоса базми айш бошад бар канори лолазор.

Дар фироқи лоларӯе тозадогам бар дил аст,
К-аш сиёҳе, дар миёни хун нишаста лолавор.

Нест абнои замонро лоласон бӯи вафо,
Чун сабо з-ин дилсиёҳон беҳ, ки бигзини канор.

Фониё, чун лолазори умрро рӯ дар фаност,
То бувад мумкин зи ҷоми лолагун сар бармадор.

Бимислиҳи

Пур зи пайконат шикофи синаам, эй гулгузор,
Рост бо он рахна мемонад, ки гирандаш ба хор.

Оразат чун пеши чашм омад, сиришкам гашт хун,
Сел рангин мешавад, ҳар гаҳ ки меояд баҳор.

Рӯзи ҳичрон мӯниси дил шуд хаёли он даҳан
Хурдаи пинҳониям рузи бадӣ омад ба қор.

Шоми ҳаҷр аз изтиробам гашт зоҳир сӯзи ишқ,
Чумла махфиҳо шавад рӯзи қиёмат ошқор.

Май ба ҳалқам рез, эй соқӣ, ки баргардонадаш
3-он ки меояд бурун қонам зи ташвиши хумор.

Шӯру ошӯбам зи май карди хаёл, эй муҳтасиб,
Набвад аз мастӣ, ки бошад аз чунун, маъзур дор.

Фони аз зоҳид бихоҳад сарфа бурдан, 3-он ки ҳаст
Ў зи зӯҳди хешу мо аз лутфи ёр уммедвор.

Рӯзгоре шуд, ки ранчурам зи аҳли рӯзгор,
Соқиё, хоҳи ки аз ин ранчам раҳони, май бидор.

Май нағҷям, оби оташранг, к-аз вай ҳар ки хӯрд,
Набвадаш дигар на дар обу на дар оташ қарор.

Ихтиёр аз даст берун кард дар ишқу чунун
Оқили зоҳид, ки аз вай соғаре кард ихтиёр.

Шорибаш гар гунги модарзод бошад, филмасал
Лаб бубандад пешаш аз мургони гӯё сад ҳазор.

Дидаро равшан кунад з-ин сон, ки аз абкори фикр
Мими маъдуми даҳан бошад ба наздаш ошкор.

Табъро аз вай нишоте рӯ диҳад, к-аз ҷаври чарх
Оби ҳайвонаш намояд дашнаи захробдор.

Кишвари дилро чунон вусъат диҳат, к-аз гулшанаш
Гунбади нили чу як нилуфар афтад бар қанор.

Дил шавад Ҷоми Ҷаму Оинаи Искандарӣ,
Ҳар гадо, к-аш нӯшад Искандарвашу Ҷамшедвор.

Фониё, ин чумла ҳосил гардадат з-иқболи фақр,
Гар ба як ҷоми фано сози аз ӯ дафъи хумор.

Зи дил в-аз дилситонам зору маҳчур,
Дил аз ман дуру ман аз дилситон дур.

Паричеҳра саманди турки моро,
Сазад кардан шикол аз турраи хур.

Чу ҷонам хости, кардам нисорат,
Агар густоҳам, «ал-маъмур маъзур».

Бидор, эй мугбача, ҷоми мугона,
Ки андар дайр натвон буд мастур.

Раҳон чун чашми мастат аз хуморам,
Ки ӯ дар айни масти ҳаст махмур.

Зи ишқу бода шайхам тавба фармуд,
Ба маету ошиқ ин кардан чи мақдур?

Зи май Фони ҳаёти ҷовидон ёфт,
Магар оби ҳаёт аст оби ангур?

Ихтироъ

Эй дил, зи ҳуши худ гила бо майфурӯш бар,
К-ӯро бувад ба майзада доруи ҳуш бар.

Аз пири тавбакор нашуд кори айш рост,
Ин мочаро ба мугбачаи майфурӯш бар.

Н-орад шудан ба хона зи масти ҳарифи мо,
Ман ҳомилаш, агар ту бигӯи ба дӯш бар.

Гар хирқа раҳни бода кунӣ, хезу сӯи дайр
Раҳти фано зи зовияи хирқапӯш бар.

Нақди бақо зи оби ҳаёт, эй Хизр, мачӯй,
Аз дурди ҷоми он санами боданӯш бар.

Дар дарси ишқ нест ҷадал, боядат чу файз
Худро дар он макон ба забони хамӯш бар.

Фони, паи наҷот ба майхона хешро
Аз зери тоқи ин фалаки сахткӯш бар.

Татаббӯи Хоҷа

Ғайр аз ӯ нест маро дар ду ҷаҳон ёри дигар,
 Ҷуз ваям ёри дигар, ҷуз гами ӯ кори дигар.

Ман на он булбулам, эй гул, ки дусад хори ҷафо
 Гар халад аз ту, кунам рӯй ба гулзори дигар.

Накунам куфр қабул, ар кунадам пири муғон
 Ба ҷуз аз турраи он муғбача зуннори дигар.

Қадаҳи давр ба мо чун бирасад, эй соқӣ,
 Тобалаб, чунки шавад рехта миқдори дигар.

Он чи ҳусн аст, ки ашбаҳ ба ҷамоли мақсуд,
 3-ӯ накарда қалами сунъ намудори дигар.

Носеҳо, панди ту як бор қабулам нафитод,
 Гуфта пиндор аз ин мавъиза сад бори дигар.

Ҷами вақтам, ки гирифтам зи сари хирқай раҳн,
 Ҷоми дигар ба дусад зорию зинҳори дигар.

Фониё, дард талаб, гар талаби, пайдо кун
 Дили реши дигару синаи афғори дигар.

Мухтараъ

Хуш нест гайри дайри муғон хонаи дигар,
В-он гоҳ гайри муғбача ҷононаи дигар.

Паймонаҳои мо зи маи соф пур диҳед,
То пур шудан зи ҳодиса паймонаи дигар.

Воиз, азоби дӯзаҳу майхорагон мағӯ,
Ҷуз ин фасона нестат афсонаи дигар?!

Эй дил, мағӯ ба ишқ, ки Маҷнун ки будааст,
Дар кӯҳу дашт мисли ту девонаи дигар?

Рӯи ту шамъи меҳру чу заррот аҳли ишқ,
Ҳар зарра пеши шамъи ту парвонаи дигар.

Эй чарх, чанд бим намой зи куштанам,
Гар набвад ин хароби ту вайронаи дигар?

Фони, аз ин сарои фано баста раҳти умр,
Дорад магар азимати кошонои дигар?!

Мухтараъ

Эй ба ҳар оразат аз оташи май тоби дигар,
Тоби онро зада ҳар қатраи хай оби дигар.

Хоб дидам, ки шудам зинда зи нӯшин лаби ту,
Нест чон дар танам аз орзуи хоби дигар.

Лаби лаълат, ки бувад мастиям аз вай, ба хаёл
Кай ба воқеъ хушам ояд зи маи ноби дигар?

Хоҳам аз қибла бигардад рухам он дам, ки шавад,
Ғайри абрӯи туам сачда ба меҳроби дигар

Ба чунун шодам аз он рӯй, ки дар гардани ман
Нест чуз силсилаи зулфи ту қуллоби дигар.

Шаб хаёлаш, ки ба меҳмониям ояд, чи кунам?
Нест чуз бесару сомониям асбоби дигар.

Ба ҷаҳон ҷашм маро равшан аз он рӯст, ки нест,
Фониё, чун рухи ӯ меҳри ҷаҳонтоби дигар.

Татаббӯи Мавлоно Шоҳӣ

Ҳар дам расад ба дил чу зи олам ғаме дигар,
Ғам нест, чун зи май бувадат оламе дигар.

Дорад гадои майкада аз бодаву қадаҳ
Оинаи Скандару Ҷоми Ҷаме дигар.

Ӯ халқро кушад, ба ман он мотам асту нест
3-ин тиратар бар аҳли вафо мотаме дигар.

Гӯям ба назди пири муғон ҷаври муғбача,
Чун нестам ба дайр чуз ӯ маҳраме дигар.

Нобуд шуд дилам зи ғами ҳаҷр, кош Ҳақ
Бахшад нашоги васлу дили хурраме дигар.

Ин дам ғанимат аст бар он кас, ки набвадаш
Ғайр аз ҳарифи мушфиқу май ҳамламе дигар.

Фонӣ зи сели ашки ту ғамхонаи сипеҳр,
Ҳам ёфт он чунон, ки фитад аз наме дигар.

Татаббўъи Шайх дар таври Махдум

Эй ниҳон дар ҳама аъён шуда аз айни зухур,
Ҳама нур аз ту аён, лек ту дар вай мастур.

Зулф шуд бурқаъи рух, ҳарду вале бурқаъи ту,
Он чи ҳусн аст, ки бурқаъ бувадаш зулмату нур?

Ба садаг васф нишон баҳри чи дод аҳли назар,
Ношуда ҳусни ту бар дидаи эшон манзур.

Лофи наздикият он к-ӯ занад аз зўҳду вараъ,
Хешро бошад аз ин васваса андохта дур.

Оқиз аз васфи ту будан аҷабам нест, ки ҳаст,
Зарра моҳияти хуршед надонад, маъзур.

Хуррам он ринд, ки як лаҳза набошад бе ту
Ҳоҳ дар анҷумани тафриқа ё кунҷи ҳузур.

Ориф он дон, ки гар афлок зи ҳам бишкофад,
Ба шухудаш нарасад шоибай нуқсу футур.

Дар таври Хоча

Дар тавба агар май диҳадам муғбача ё пир,
Рози наям аз хеш дар ин кор ба тақсир.

Эй шайх, ба майхона агар тавба шикастам,
Чун хомаи тақдир чунин рафт, чи тадбир?

Чун сурати ӯ нест ба мавзеъ як аз сад,
Наққош намояд чу дусад мавзеъи тасвир.

Сўзи дили зоҳид, ки ба тақвои риёист,
Набвад асараш бештар аз гирия тазвир.

Озодиям аз қайд мабодо, агар афтад,
Дар гарданам аз силсилаи зулфи ту занҷир.

Эй шайх, зи тадбири ту акнун чи кушояд,
Чун мо сари таслим ниҳодем ба тақдир?!

Фони, ту агар ошиқи, аз ишқ мазан дам,
Чун рост наояд сухани ишқ ба тақрир

Мухтараъ

Кайфу ҷон бахшад он лаб, маи ноб аст магар?
Руҳ софи кунадам, лаъли музоб аст магар?

Хоб дар чашм надорам зи хаёли мижаат,
Хайли ҳинду зада саф раҳзани хоб аст магар?

Хумрати байзаи чашми ману хуноби сиришк,
Омада бар маи гулранг ҳубоб аст магар?

Оби Кавсар зи кафи ҳур надорад масти,
Дар кафи соқии гулчеҳра шароб аст магар?

Тангу торик дилам, қ-аз гами ў гашт хароб,
Кунҷи вайрони мани хонахароб аст магар?

«Надиҳад ишқу маям нашъа ба пири» гуфтам,
Гуфт пири хирадам: «Аҳди шабоб аст магар?»

Сели май кишвари ҳушу хирадам кард гарик,
Фониё, дар аҷабам, олами об аст магар.

Соқиё, вақт ганимат шумуру соғар гир,
Дастбўсат талабад, чом зи хокаш баргир.

Нест чун чоми муғонам зи кафи муғбачагон,
Филмасал гар зи кафи ҳур маи Кавсар гир.

Заррае хушдилиям нест зи хуршедвашон,
Хоҳ аз сайри фалак, хоҳ асари ахтар гир.

Базми мо бе рухат афсурда бувад, рӯ бинмо,
Гӯ аз он шўълаи рухсори ту сўҳбат даргир.

Сарсари ҳодиса гар чарх зи ҳам баргусилад,
Рафта бар боди фано тўдаи хокистар гир.

Тарки девонаги, эй дил, чу накарди дар ишқ,
Аз чунун домани он шўҳи парипайкар гир.

Сарбаланд аз шарафи хоки раҳи риндон бош,
Эй гани, тарки дуру гавҳари тоҷи зар гир.

Воизо, ин ки ба маҷлис талаби Фониरो,
Маслиҳатро ду-се кизби дигарат бовар гир.

Мухтараъ

Чун ў набувад шўхи ситамгораи дигар,
Чун ман зи ғамаш бедилу бечораи дигар.

Ояд чу сагаш, аз дили садпора ба тўма
Сад пора диҳам, ў талабад пораи дигар.

Бас хора, ки ў нарм шуд андар кафи Фарҳод,
Саҳт аз дили Ширин набудаш хораи дигар.

Аз ҳолати Маҷнун чи тафаҳхус кунӣ, эй дил,
Дар водии ҳайрат чу ту овораи диғар.

Дар ҳар назаре ҳайрати ҳуснат шавад афзун,
Ваҳ, к-он шавадам боиси наззораи дигар.

Як ҷониби рухсора кушодию бимурдам,
Бикшо, ки кунӣ зинда ба рухсораи дигар.

Фони дигар аз ахтари май гашт тарабнок,
3-ин сон набувад кавкаби сайёраи дигар.

Татаббӯи Хоҷа

Мастам, эй муғбача, ҷоми маи хаммор биёр,
Гар зи динам бувадат дағдага, зуннор биёр.

Софии бода, ки худ нӯш кунӣ, аз дурдаш
Марҳаме баҳри давои дили афгор биёр.

То бисўзам ҳамаги ҳастии худ, рӯ во кун,
3-он гулистони Халил оташи гулнор биёр.

Дар тариқи муғӣ аз куфри ту гар баргардам.
Сабу аз майкада в-аз неши ҷафо хор биёр.

Дар мазиқи қафаси ҳастиям, эй тоири қудс,
Ҷони зорам бибару муждаи дилдор биёр.

Боғбоно, дигар аз гулшани худ лоф мазан,
Ё гуле аз рухи он шӯхи намудор биёр.

Хирқа шуд раҳну сарам хуш нашуд, эй бодафурӯш,
Як-ду паймона маям бар сари дастор биёр.

На фалак ёру на дар умр вафо, эй қосид,
Хабаре аз сӯи он ёри вафодор биёр.

Гар ниёз орию ӯ ноз кунад, эй Фони,
Кори ту чунки ниёз аст, дигар бор биёр.

Рӯят, ки оташаш битавон гуфту об низ,
Моҳ аз латофаташ хичил аст, офтоб низ.

3-онам гадои майкада, к-аз базми аҳли айш
Нуқлам расад зи ҳиммати риндон, шароб низ.

Мурдам зи зӯҳд муғбачаи майфурӯш ку,
То маст созад аз маи ишқам, хароб низ?

Хунхорагони ишқ чу меҳмони ман шаванд,
Аз хуни дида май диҳам, аз дил каоб низ.

Чун мақсадат ба гомшумор аст аз азал,
Таъхир наонакӯст дар ин раҳ, шитоб низ.

Эй пандгӯй, боиси расвоиям мапурс,
Ишқ асту ҷоми бодаву аҳли шабоб низ.

Фони, саҳар ба майкада борони ашк рехт,
Биншаст гарди меҳнату шуд фатҳи боб низ.

Татаббӯи Хоча

Навбахорон ба қадаҳ оби тарабнок андоз,
Абрсон гулгула дар гунбади афлок андоз.

Чанд аз даври фалак чун кура саргардони,
Фитна аз даври қадаҳ дар кураи хок андоз.

Покбози агар аз Эзиди покат ҳавас аст,
Чашм бар орази пок аз назари пок андоз.

Танам афсурда шуд аз зӯҳди риёи, эй ишқ,
Барқи оҳе сӯи ин хирмани хошок андоз.

Маест то кай фиканад раҳна ба динҳо, ё Раб,
Раҳме андар дили он кофири бебок андоз?!

Ё Раб, ин зоҳиди худбин, ки нашуд қобили файз,
Аксаш аз ҷом дар оинаи идрок андоз.

Гули садбарги ҷамоли ту, ки сад ламъа дар ўст,
Партави он ҳама дар ин дили садчок андоз.

Қасди ҷонат чу кунад ғам, сӯи майхона шитоб,
Ҷом аз он захр сӯи маъдани тарёк андоз.

Фони, аз чуръаи Ҳофиз шуда маест, эй соқӣ,
Хезу дар косаи зар оби тарабнок андоз!

Татаббўи Хоҷа

Ба дайр муғбачагонанд масту шўрангез,
К-аз оби талх кунанд оташи балоро тез.

Ба ғамза ақлшикору ба ишва тақвосўз,
Ба ваъда рўҳфиребу ба лоба рангомез.

Ба гоҳи сайд гирифтаи камандашон дилкаш,
Ба вақти қалб шикастан синонашон хунрез.

Ба ҳар диёр, ки бўе расад зи туррашон,
Сиеҳнома шаванд аҳли он, сияҳдил низ.

Биёр бода, ки ишқ асту кўи расвой,
Бисўз ҷомаи тақвою хирқаи парҳез.

Маро чи бим зи ошўби растахез, эй дил,
Зи хилқатам чу баровард ишқ растохез!

Ман он замон ки шавам аз қадаҳ сарандозон,
Чи ҷои хотами Кисро, чи афсари Парвез!?

Туро чи ҳодиса дар ҷавфи чархи даввор аст?
Чу з-он бурун натвони шудан, аз ин мағрез,

Чу нест як сари мў ихтиёрат, эй Фони,
Равона шав ба тариқи ризо, чи ҷои ситез?!

Мухтараъ

Кофири маете ба дайрам офати чон гашт боз,
Хонаи динам зи сели бода вайрон гашт боз.

Ҳар бинои зӯҳд тақво, к-аш ба чарх афроштам,
Баҳ, ки аз тӯфони май бо хок яксон гашт боз.

Хирқаам, к-аз доғҳон тозаи май буд тар,
Чумла хушк аз сӯзу тобу доғи ҳичрон гашт боз.

Азми Каъба чун тавонам кард, к-аз дайри муғон
Н-омада берун, дил аз рафтаи пушаймон гашт боз?

Пардаи зӯҳдам чи суд, эй шайх, к-ин маҷнуни мает
Баҳри раҳни бода дар майхона урён гашт боз.

Ман, ки бастам бар миён зуннору гаштам бутпараст,
Боиси ин миллатам, он номусулмон гашт боз.

Чун сӯи дайри муғон рафтам ба ишқи муғбача,
Дину дил дар кори ӯ нокарда натвон гашт боз.

Доғҳои сина чун дорам ниҳон, к-аз дасти ишқ,
Мутгасил чоки гиребонам ба домон гашт боз.

Мурданам дар ишқ мушкил буд, чун ҳичрон расид,
Фониё, роҳи фано паймудан осон гашт боз.

Марав зи маҷмаи риндон нагашта мает ҳанӯз,
Ки дар ду чашмат асар аз хумор ҳаст ҳанӯз.

Ба коми хеш чи бархостан ҳаво карди?
Даме накарда ба дилхоҳи мо нишаст ҳанӯз!

Чаро шикасти дили мо талаб кунӣ ба фироқ?
Надода ҳодиса ҳангомаро шикает ҳанӯз!

Зи по фитодаму аз даст рафтам, эй соқӣ,
Ба сӯи ҷоми маят норасонда даст ҳанӯз!

Зи ҷоми муғбачаам чист манъ, эй сӯфи?
Дилам ба дайр кунун гашта майпараст ҳанӯз.

Маро зи ҳуш чи пурсӣ, ки масти ишқ шудам?
Ба хеш н-омада аз масти аласт ҳанӯз.

Чи сон раҳам зи каманди ҷунун, ки чун Фони?
Дилам ба ҳалқай он турра пойбаст ҳанӯз!

Мухтараъ

Маро зи шиддати ҳичрон малолат аст имрӯз,
Ба ҳоли хеш наям, ваҳ, чи ҳолат аст имрӯз?

Расид баски зи девонагиам расвой,
Зи рӯи аҳли ҷунунам хиҷолат аст имрӯз.

Зи рӯҳи Вомиқу Маҷнун маро ба ҳикмату ақл
Ба сад навохт ҳазор истимолат аст имрӯз.

Равам ба майкада гӯё илоҷи ин аламам
Ба ҷониби маю мутриб ҳаволат аст имрӯз.

Далели раҳ, ки бувад пири дайр, чун бар каф
Қадаҳ гирифт, ба масти далолат аст имрӯз.

Маро насиб маю шайх манъ фармояд,
Ба амри олами ғайбаш ҳаҳолат аст имрӯз.

Ба коми муддаиён баста даст Фони́ро,
Мағар, ки масти маро муддао лат аст имрӯз.

Айзан

Тарки ишқам кому набвад дил ба фармонам ҳанӯз,
Тавба фармойндам аз мастию натвонам ҳанӯз.

Тавбаву зӯҳдам чи ҷамъият расонад, чунки ман
Ғаҳ зи ишқу ғаҳ зи махмури парешонам ҳанӯз.

Носеҳо, пандат нафаҳмам, з-он ки то рафтам ба дайр,
Аз маю рухсори соқи масту ҳайронам ҳанӯз.

Чун туро дидам, ба поят сар фикандан айб нест,
З-он ки сар аз пову по аз сар намедонам ҳанӯз.

Як шабам он моҳ меҳмон буду з-ин умре гузашт,
Мекунад касби зиё меҳр аз шабистонам ҳанӯз.

Теги қатлам ронад он шӯҳ он чи мумкин буд, лек
Тарки ишқаш бар забон рондан чи имконам ҳанӯз?

Ҳаст умре то шаҳиди лаъли қонбахши ваям,
Бӯи қон ёбанд халқ аз қабри вайронам ҳанӯз.

Нола аз тӯли фироқи ёр кардам шоми ҳаҷр
Дар хама тоқи фалак печида афғонам ҳанӯз.

Фониё, аз теги ҳичрон бин, ки чоки сина шуд,
Мушфиқон нодӯхта чоки гиребонам ҳанӯз.

Агарчи нест умеди висоли ў ҳаргиз,
Вале набуда дилам бе хаёли ў ҳаргиз.

Мағў ба мисли вай дил деҳу аз ў вораҳ,
Набуду нест зи хубон мисоли ў ҳаргиз.

Зи сарви қомати ў чуст бар дили Маҷнун,
Баре надод хаёли маҳоли ў ҳаргиз.

Чунон ки лозими баҳр аст нуқтагоҳи рақам,
Нашуд зи дида бурун нақши холи ў ҳаргиз.

Агарчи қадди ту берун зи эътидолам гашт,
Каму зиёда нашуд эътидоли ў ҳаргиз.

Малолати дили ман бину бода хўр, ки чуз ин
Набуду дофеъи ранчу малоли ў ҳаргиз.

Зи дарди ҳачри ту Фони фитода беҳол аст,
Чи шуд, ки пурса накарди зи ҳоли ў ҳаргиз.

Татаббўи Мир

Дило, шаб баҳри он маҳ пўй то рўз,
На шабро гўй шаб, не рўзро рўз.

Шабама рўзи қиёмат шуд, валекин
Азоби сад қиёмат ҳаст то рўз.

Балое шуд сияҳ, бе он маҳам шаб,
Вале бе меҳри рўяш сад бало рўз.

Ҳамоно дарди ҳаҷрам бедаво шуд,
Ки шуд шоми фироқамро даво рўз.

Ба шоми ҳаҷр аз рўзам чи пурся,
Кучо, эй дил, шаби мову кучо рўз?!

Шаби фурқат ҳалокам, кош, эй чарх,
Ки ёбам хоби худ, ё марг, ё рўз.

Сияҳ шуд рўзам, эй Фони, зи ҳаҷраш,
Магар омад маро шоми фано рўз?

Мухтараъ

Нест шoми ҳaҷр чун шамъaм рафиқи дилфурӯз,
3-он ки дар ҳиҷрон ба ў oвардаaм шабҳo ба рӯз.

То гузoрад бӯстонафрӯз лофи саркаши,
Қаҷ бинeҳ тоҷу зи мaй бӯстони oрaз барфурӯз.

То наёзoрад зи миҷгонaт рухaш аз нoзуки,
Рӯзи вaсл, эй дил, ба рӯяш чaшм ҳар coат мaдӯз.

Пур мaсӯзoнaм зи ҳиҷрoну зи oҳaм вaҳм кун,
Ҳaм гудoзaд шамъ, aғарчи ҳaст дар пaрвoнa сӯз.

Аз фирeби Зoли чaрх эмин мaбoш, ар Рустaми,
3-он ки шeрoнpo зи мaкpaш кaрдa oқиз ин aҷуз.

Бaс aҷaб рaмзeст булбул oшиқу гул гaрқи хун,
Аз гaрoбaтҳoи ишқ aфтoдa бeҳaд ин румуз.

Фoниё, аз қaтъи рoҳи ишқ мoнeъ кaй шaвaд?
Гaрнa аз бoри худӣ зoҳид нaмудӣ пушткӯз.

Мухтараъ

Биё, ки шамъи чаман гашт бўстонафрӯз,
Чанор фохтаро сохт мурғи дастомӯз.

Ба хуллаҳои мулавван расид чилвагарӣ
Ба базми аҳли шабистон зи шоҳиди наврӯз.

Чу қадди гесӯи симинтанон ба бешу камӣ
Намонд ҳеҷ тафовут миёнаи шабу рӯз.

Баҳори умр ғанимат шумору май даркаш,
Ки дар ҳаётию умрат хазон нагашта ҳанӯз.

Ба захмҳои дил аз лои бода марҳам неҳ,
Чаро ки мерасад аз чарх новаки дилдӯз.

Даме зи оташи май гарм соз базми тараб,
Сипеҳр гӯ: «Нигар аз дур в-аз ҳасад месӯз!»

Дило, ба Фони агар шодиҳо кунӣ, лекин
Кучо зи ҷаври фалак хотири нашотандӯз?!

Дар татаббӯи Хоҷа

Дило, зи ҳодиса дайри муғон паноҳат бас,
Гадоии дари майхона иззу ҷоҳат бас.

Ту узри кардаи худ гар наметавони хост,
Инояту карами дӯст узрхоҳат бас.

Гули муроду насими инояти азали,
Ба шом хуни сиришку ба субҳ оҳат бас.

Агар зи зулмати зулфаш бурун шудан хоҳи,
Хаёли он қаду рухсора шамъи роҳат бас.

Ба дафъи лашкари ғам дар фазои дайри муғон,
Сафи суроҳию хум ҳар тараф сипоҳат бас.

Ба хуни халқ гонат ҳаст даъви, эй қотил!
Ду чашми дилсияҳи хиракаш гувоҳат бас.

Вафову меҳр гонат нест аз фалак, чи аҷаб?
Ту аҳли меҳру вафой, ҳамин гуноҳат бас!

Мағӯ ҳадиси Масеҳову торами хуршед,
Назар ба он лаби лаълу рухи чу моҳат бас.

Мамон сафоли гадои ба дайр, эй Фони,
Ки вақт шуд, ки шавад майли ҷоми шоҳат бас.

Татаббуъи Хоча

Ончунон сӯхтаам аз гами ҳиҷрон, ки мапурс,
К-оташам зад гами ҳиҷрони ту дар ҷон, ки мапурс!

Дил ба занҷири сари зулф кашу пурса макун,
Ки бад-он сон шуда маҷнуну парешон, ки мапурс!

Чанд пурси, ки зи ҳаҷри лаби лаълам чунӣ?
Ҷони ширин шуд аз ин ҳаҷрам аз он ҷон, ки мапурс!

Соқӣё, давр бигардону бидеҳ ратли гарон,
Ки гаронборам аз он гуна зи даврон, ки мапурс.

Ишқ нанҳуфта ба сад гуна бало афтодам,
3-ин сабаб гаштаам он навъ пушаймон, ки мапурс!

Сари риндони ҷахон пири хароботии мост,
Сухани офият аз меҳтари риндон, ки мапурс!

Манъам аз ошиқию бода кунанд аҳли хирад,
Ғуссаҳо мекашам аз мардуми нодон, ки мапурс!

Қард то чилвагари муғбачаи бодафурӯш,
Ончунонам ба рухаш волаву ҳайрон, ки мапурс!

Талаби васл кунӣ, ҷӯй фано чун Фони,
Мушкили ишқ чунон қардамат осон, ки мапурс!

Татаббӯи Хоҷа

Кавсару ҳур зи гулзори ҷинон моро бас,
Бодаву муғбача аз дайри муғон моро бас.

Тӯбии нася туро зоҳиди худбин, ки ба нақд
Соёи рифъати он сарви равон моро бас.

Олам аз аҳли ғино, к-аз наву аз кӯҳнаи ӯ,
Бодаи кӯҳнаву он тозаҷавон моро бас.

Чанд гӯи, ки зи афлок ба ҷон офатҳост,
Ғамзаи шӯхи маҳи офати ҷон моро бас.

Мо кучо, васл кучо, ин ки дилу ҷон бошад,
Ба ғаму дарди ту хурсанд, ҳамон моро бас.

Оташи ишқи ту чун з-аҳли муҳаббат ҷўянд,
Бар ҷиғар доғи вафои ту нишон моро бас.

Чи ғам олудагии май чу дарояд дар мавҷ
Баҳри ғуфронату як қатра аз он моро бас.

Эй сабо, ҳар яке аз аҳли вафоро ёрест,
Ерию меҳри фалони ба ҷаҳон моро бас.

Фони, аз халқ буридан сабаби хушҳолист,
Бош хушҳол, ки ин сирату сон моро бас.

Мухтараъ

Чоми сабуҳат ар ба дафу най бувад ҳавас,
Савти нафиру фулгулаи кӯси шоҳ бас.

Он шӯхи қотил он чи бифармоядат, равост,
То рӯз шамъвор шудан мурдаи нафас.

Аз умр баҳра гир ба як соғари сабуҳ,
Чун нест то ба рӯз ба вай эътимоди кас.

Бечораам зи ҳасрати васли рухи касе,
Во ҳасрато, ки ҳеч касам нест чорарас.

Бошад ба ишқи тозаҷавонон маи куҳан,
Чун равғане бар оташу мо дар миёна хас.

Зунноркӯҳнаҳо, ки биёби ба кунчи дайр,
Бошад сағони кофири масти маро марас.

Фони, бинӯш май, чу ба шаҳри фано раси,
К-он ҷо на бими шаҳна бувад, не ғами асас!

Мухтараъ

Зи ман, эй дил, кафи он нозанин бўс,
Агар худ даст надҳад, остин бўс.

Гар ин ҳам нест, бўсе бар замин зан,
Зи ман яъне расон он чо заминбўс.

Кафи пои сагаш бўсиданам бин,
Туро ҳам гар диҳад даст, инчунин бўс.

Занам дар боғ бе он қомату рух
Ба пои сарву рӯи ёсамин бўс.

Даромад меҳр аз равзан, ки гирад
Зи пои он маҳи хиргаҳнишин бўс.

Фуломи онам, эй рухуллаҳ, аз қон,
Ки дасташро диҳад руҳ-ул-амин, бўс.

Агар он маҳ фитад дар дасти Фони,
Ба пояш кори ў бошад ҳамин бўс.

Татаббӯи Хоҷа

Аз аҳли зӯҳд майкадаи ишқро мапурс,
Сарманзили вусул зи аҳли риё мапурс.

Сирри ғадои дайри муғонро зи шаҳ маҷӯй,
Аҳволи нақди махзани шоҳ аз ғадо мапурс.

Кому нашоту айш ба хосон насиб шуд,
Аз мо ба ғайри меҳнату дарду бало мапурс.

Мо дард дидаему даворо шунидаем,
Аз мо зи дард пурс, вале аз даво мапурс.

Аз аҳли ишқ пурс хатарҳои роҳи ишқ,
«Аз ошно ба ҷуз сухани ошно мапурс».

Набвад ба даври маҷлиси риндон баланду паст,
Ҳар ҷо ба рася, ба доира биншину ҷо мапурс.

Бошад забонбурида аминони сирри ишқ,
Месӯз, то биёбию рамзе зи мо мапурс,

Эй дил, чу дар замона вафо нест, зинҳор
Аз мардуми замона тариқи вафо мапурс.

Хӯдбиния аҳли мадраса донанд, Фониё,
Аз мо ба ғайри нуктаи фақру фано мапурс!

Мухтараъ

Нест вазъи чарх чун дайри муғон олиасос
 Гар равам хушёр он чо, оядам дар дил ҳарос.

Ҳар хуме ўро ба як гардун тавон гуфтан назир,
 Ҳар ҳубоби май зи як ахтар тавон кардан қиёс.

Оламе дигар тавон гуфташ чаро, к-он чо касе
 Ў фитад дар олами дигар, чу нўшад як-ду кос.

Чун Масеҳо рўҳбахшон бошад он чо аз нафас,
 По ба иззат дар бисоташ неҳ, нафасро дор пос.

Аз дили пири муғон в-он гаҳ зи рӯи муғбача
 Меҳр аз равзан дарояд, то кунад нур иқтибос.

Хирқаи зўҳд вараъ он чо намеарзад ба ҳеч,
 Рост дон инро, намеғўям суханро дар либос.

Раҳ наёбад дар бисоташ ҳар зи раҳ афтодае,
 Набвадаш то ҳодии тавфику пири раҳшинос.

Аз маи он майкада набвад умеди чуръае,
 Ҳар киро ҳосил нагардад аз вучуди хеш пос.

Фониё, ҳар гаҳ ки дунёи фано касбат шавад,
 Чо ме аз пири муғон кардан тавонӣ илтимос.

Мавъиза

Гарат зи халқ каноре гирифтаст аст ҳавас,
Канорашон агар аз дасти худ гузори, бас.

Гар аз машаққати даврон малул гашта дилат,
Фазои дайри муғонро гузин бар ин маҳбас.

Зи дасти пири муғон нӯш соз ратли гарон,
Ба гайри муғбачагон мултафит машав бо кас.

Ба чашми гармравону баландпарвозон
Бувад ҳақир чаноҳи малак зи боли мағас.

Бигӯ, чи гуна дил осояд андар ин манзил,
Ки азми роҳ ба гӯш ояд аз фиғони чарас?!

Агарчи водии мақсуд, Фониё, дӯр аст,
Зи хештан бадар о, пас қадам бимону бирас.

Татаббуъи Хоҷа

Рӯз маҳчубам зи пири хонақаҳ з-он рӯ, ки дӯш
Вораҳондам аз ҳичоби зӯҳд пири майфуруш.

Ман, ки дар майхона беҳушам, чи хонедам ба зӯҳд?
Чун ба ҳуш оям, ба масҷид рӯ ниҳам, эй аҳли ҳуш!

Дин ба яғмой шумурди, муғбача, бо пири дайр,
Ин ки дар дайри муғон ошӯбу ғавғо буд дӯш.

Чун ба дини ман расид, он худ наяфтодам қабул,
Ҷои он дорад, ки хезад аз ниҳоди ман хурӯш.

Дин, ки дар дайри муғон мардуд шуд, ҳар кас ба дин
Хешро дорад мусулмон, шарм бод аз ришу рӯш.

Муштарию Зӯҳра бар атрофи маҳ дорад қирон,
То бувад бар даври хуршеди рухат дурҳои гӯш,

Ман зи шавқи лаълу мижғони дарозат беҳудам,
Ё аз он нешам дарор аз ҷой, эй маҳ, ё зи нӯш.

Пеши аҳли дил суҳан дигар бувад, маъни дигар,
Ин суҳанро ҳар касе, к-ӯ ёфт, маъни шуд ҳамӯш.

Тарки кӯшиш айнаи кӯшиш гашт дар кори қазо,
Саҳт бекӯшиш бувад, ҳар кас, ки гардад саҳткӯш.

Дар ту ҳар айбе, ки пинҳон кард Ҳақ, зоҳир масоз,
Балки айби халқ ҳам чандон, ки битвонӣ бипӯш.

Фони андар нуктарони масту бебок омадаст,
Бодаи Ҳофиз магар аз ҷоми Ҷомӣ кард нӯш.

Аз ҳонақаҳ ба майкада бурдам чу рахти хеш,
Ваҷҳи май аст он ҳама, шодам зи бахти хеш,

Ваҳ, чун зи тири ҳаҷр тани лахт-лахтро
Пинҳон кунам ба пираҳани лахт-лахти хеш.

Тубии қадду Кавсари лаъли лабат чу дид,
Ҷаннат хичил бимонд зи обу дарахти хеш.

Урён гадои майкада бошад, ҳар он ки ў,
Чун ман ба сели бода диҳад рахту бахти хеш.

Дар дайр бин, ки муғбачагон баҳри шишаам
Доранд чумла санг зи дилҳои сахти хеш.

Бошад гадои хокнишин гирди майкада,
Бо ҳашмате, ки шоҳ набошад ба тахти хеш.

Хоҳи, ба роҳи ишқ сабукбортар шави,
Фони, зи оҳи дил бизан оташ ба рахти хеш.

Дар таври Махдум

Шайхи худбин, ки ба чуз мову мани нест фанаш,
Бираҳонад магар аз мову мани як-ду манаш.

Чониби хонақаҳам дил накашад, эй зоҳид,
К-аз азал дайри хароботи муғон шуд ватанаш.

Чуз шикастам, чи бувад дар дили Маҷнун, к-он маҳ
Мекашад дар хами он силсилаи пуршиканаш.

Ба қаду рӯи ту нозам, ки гаҳи чилваи ноз
Сарви ҷаннат хасу хошок намояд суманаш.

Пири гумкардаписар, бе ту дили сӯзонам
Гар бидиди, бизади шӯъла ба байт-ул ҳазанаш.

Ваҳ, чи лутфи бадан аст, он ки намеорад тоб
Сояро, ки ба ў мефитад аз пираҳанаш.

Аз хумор он ки кашад дарди сар аз баҳри илоҷ,
Сандали сурх бимоланд ҳам аз дурди данаш.

Баъди умре, ки ба хилват баҳам оянд ду ёр,
Эй фалак, руй бигардону баҳам бармазанаш.

Фони, он дам, ки равад маст аз ин дайри фано,
Хоки майхона бисозед абири кафанаш.

Татаббӯи Хоча

Ба ҷоми пири муғон бину бар фарозу таҳаш,
Табақчаҳои зару сим зи офтобу маҳаш.

Кулоҳгӯша гаҳи сархуши чу баршиканад,
Бувад ҳазор Каю Чам гадои базмгаҳаш.

Нашаста муғбачаи маст ҳам ба паҳлӯи ӯ,
Ки сад ҳазор дилу ҷон фидои ҳар ниғаҳаш.

Ба даври базм зи риндони дайр ҳалқа зада,
Ба гирди шоҳ чунон, к-аз муқаррабон сипаҳаш

Касе, ки дид, чунон базму май кучо ояд,
Сараш фуруд ба оби ҳаёту базми шаҳаш?

Маро чу чуръае аз ҷоми хеш эҳсон кард,
Фиканда сар нагирифтам дигар зи хоки раҳаш.

Гуломи пири муғон бош Фониёву сарат
Фидои муғбачаи сарвқадди қачкулаҳаш.

Айзан

Кушт аз як ниғаҳам шеваи чашми сияҳаш,
Чун намирам, чу фитад қониби дигар ниғаҳаш?

Тира шуд дида зи хуноби дил, эй боди сабо,
Чашм дорам, ки губоре бирасони зи раҳаш.

Вақти орогани хусни ту машшотаи чарх
Тира шуд, баски хичил гашт зи хуршеду маҳаш.

Дил, ки дар дайри харобот зи ман шуд ғоиб,
Боз пурсед аз он муғбачаи қачқулаҳаш.

Кош бо ман қадаҳе нўшаду он гаҳ кушадам,
Ки чу тифл аст маю қатл набошад гунаҳаш.

Дилам аз ғуссаи даврон сӯи майхона шитофт,
Ки ҳаводис чу расад, нест чуз он чо панаҳаш.

Зи маҳи чордаҳи хусн гаҳи тифлист фузун,
Офтобе шавад, ар сол шавад чордаҳаш.

Нест дар шоҳиди гул бӯи вафо, эй булбул,
Гарчи дилчӯии бисёр кунад, дил мадеҳаш.

Фониё, лоф ба даъвои фано ҳар ки занад,
Адами даъвии лоф аст, дар ин чо гуваҳаш.

Қабову пираҳан аз тан агар расад ба манаш,
Кунад қобош ҳалокам, чи ҷои пираҳанаш?

Нишони пой сагаш беҳудам кунад, чи маҷол,
Ҳаёли бўса, ки орам ба дил зи настаранаш.

Чу нест тоқати онам, к-аз ў суҳан шунавам,
Кучо таҳуммули дидан ба дигарон суҳанаш.

Дилам шикаст, вале тоза гашт рӯҳам аз он
Насим, чунки вазид аз ду зулфи пуршиканаш.

Ба сунъи Ӯзид нозам, к-аз он табассуми лаб
Ҳаёту қатл намояд надида кас даҳанаш.

Ба ишқ бин, ки зи ҷонбахши лаби Ширин,
Гузашт умреву зинда аст номи Кӯҳканаш.

Биёр май, ки дилам лаҳзае шавад фориг
Зи ранҷи аҳли замону зи меҳнати заманаш.

Ғариқ меравам аз даҳр, з-он ки дорад умед
Ба афви он ки зи май шуд таҳорати кафанаш.

Сабукрави талаби дар раҳи фано, Фони,
Марав ба бори худиву зи дӯши худ фиганаш.

Татаббӯи Махдум

Кошки имрӯз монад хуни ман дар гарданаш,
То тавонам дасти худ фардо задан дар доманаш.

Зиндагӣ ёбам зи пирӯхан, чу ёбам бӯи ӯ
Ман, ки мемирам, чу ёбам бӯе аз пирӯханаш.

Заҳми теги ӯ намехоҳам, ки дӯзи, эй рафиқ,
Гар зи Марям риштааш чӯи, зи Исо сӯзанаш.

Наъли тавсан равшан аст аз хоки аҳли дард, кош
Дидаам равшан шавад аз хоки наъли тавсанаш.

Баҳри ҳар як ин дили парканд-паркандам бубин,
Чисро аз новаки он гамза равзан-равзанаш.

Бандаи пири хароботам, ки мардон афкананд
Хешро бар хоки дайр аз соғари мардафканаш.

Нест шав, Фони, агар васл аст қомат, к-ин мурод
Хосаи риндест, к-оини фано омад фанаш.

Мухтараъ

Нест гул дар гулшани даврон, ки хоре набвадаш,
Бода дар базмаш, ки осеби хуморе набвадаш.

Лоларӯеро маҷӯ бо ошиқи хунинҷиғар,
Ваъдаи васле, ки доғи интизоре набвадаш.

Мурғи дилро нест як соат ба гулрухсорае
Ком ҳосил, то ки фарёди ҳазоре набвадаш.

Аз фалак ҳар давлате, к-ояд, намонад барқарор,
3-он ки аз сайри шабонрӯзи қароре набвадаш.

Чун чаҳон безътибор омад бари арбоби фақр,
Ҳар нашоте, к-аз вай ояд, эътиборе набвадаш.

Дар чунин дори ҳаводис ёбад аз меҳнат амон,
Он ки як дам ҷуз маю маъшуқ коре набвадаш.

Ишқу мастиро мағӯ, баҳри чи карди ихтиёр?
Ҳар ки дар дайри муғон шуд, ихтиёре набвадаш.

Бешуурам соз, эй соқӣ, ба ҷоме, к-аз нифоқ
Вораҳад он, к-ӯ ҷуз ин маъни шиоре набвадаш.

Фони, он к-ӯ бешууру маст шуд, вораг аз он-к,
Гар нишоте набвадаш, ғам низ боре набвадаш.

Татаббӯи Махдум

Зи май гулҳо шукуфту аз арақ шуд тоза рухсораш,
Баромезад аҷаб рангину сероб аст гулзораш.

Сарам аз санги тифлон захму корам з-он парӣ зорӣ,
Касе к-аз ишқ шуд Маҷнун, чунин бошад сару кораш.

Ба хоки дашти ҳаҷр афтода ҷисмам чун хас, аз хоре
Вазид, эй насими кӯи васл, аз хок бардораш.

Ба суратхонаи Чин дар шудам, сурат набаст, эй дил,
Ки ёбам пайкаре дар ҳусну зебой намудораш.

Гиреҳ дар зулфи ӯ беҳад ки зоҳир шуд, далел аст он,
Ки шуд дилбастагиҳо нотавонро ба ҳар тораш.

Фидои килки он наққош бодо ҷони муштоқон,
Ки чун меҳри ҷамолат нақш бандад даври паргораш.

Дар ин раҳ толиб аз ноёби мақсуд аз чи рӯ нолад,
Ки раҳ сар карда аз дори фаноӣ худ талабгораш?

Дилам девонаю беҳуд зи худкомист, эй зоҳид,
Чу худ аз ҷоми худбиниву пиндораш мапиндораш.

Зи халқи даҳр Фони́ро дил озурдаст, эй соқӣ,
Ба як ратли гарон озод кун аз даҳру озораш.

Дар ҳамон тавр

Соқи биё, ки дайри муғон ҳаст ҷои хуш,
Бошад зи ишқу бодаш обу ҳавои хуш.

Медон гадоии дараш афзун зи салтанат,
К-онрост кибри нохушу инро фанои хуш.

Эй дил, чу гашта қимати ҷон хоки кӯи ёр,
Бифрӯш, з-он ки ёфта коло баҳои хуш.

Пинҳон зи муддаи зи лабаш ханда хост дил,
Хандиду гуфт, доштаи муддаои хуш.

Афғони аҳли ишқ муассир бувад, ки ҳаст
Мурғони боғи меҳру вафоро навои хуш.

Не монд муддаию на он кибру нахваташ,
Эй дил, ҳазин мабош, ки дори Худои хуш.

Фони, ба ҳуру ҷаннату Кавсар назар накард,
Нозад ба базми ёру шароби расои хуш.

Дар ҳамон услуб

Саҳар сарири дари дайрам ин расонд ба гӯш,
Ки гашт вақти сабуҳи, дарою бода бинӯш.

Вале ба ашк баровар нахуст ғусли тариқ,
Дигар зи сидқу сафо хирқаи фано дарпӯш.

Дигар намоӣ ба бут сачдаи ниёз, он гаҳ
Ба пири дайр заминбӯс кун, гирифта ду гӯш.

Чу ҷумла шарт ба ҷой омад, он гаҳе бихиром
Ба дайри дурдкашон бин ба сад фиғону хурӯш.

Яке зи мутриби хушнагма остинафшон,
Яке зи муғбачаи боданӯш рафта зи хӯш.

Яке сурудкаш аз ҷоми ринди дурдошом,
Яке пиёлакаш аз дасти пири бодафурӯш.

Сазад, ки ҷазбаи риндони майпараст аз дил,
Хаёли дунюю уқбо барандат аз як кӯш.

Ту низ ташналабонро ба ҷуръае бинвоз,
Чу ӯ фитод аз он кӯш дар димогат ҷӯш.

Мабош мункири риндони дурдкаш, Фони,
Ки ҷоми ишқ нанӯшанд бе паёми сурӯш.

Чунон зад мугбача аз чеҳра дар дайри муғон оташ,
Ки уфтод аҳли дину зўҳдро дар хонумон оташ.

Ба кунҷи офият осуда будам, чун бичаст он барқ,
Фитод андар дили вайрони ман ҳам ногаҳон оташ.

Чунон оташ, ки ҳурони биҳишти хешро сўзанд,
Агар дар дўзах афтад ламъае аз тоби он оташ.

Бидеҳ 3-он оби оташрангам, эй соқӣ, ки чун нўшам,
Занад дар хонумонам, не, ки дар ҷону чаҳон оташ.

Ба гиря сўзи дилро кам кунам, гар нафканад дар ҷон
Хаёли лаъли оташноки соқӣ ҳар замон оташ.

Набошад оташин гулҳову доги лолаҳо ҳар сў,
Ки зад рашки баҳори оразаш дар гулситон оташ.

Ба дашти ҳаҷр хайли ошиқонатро дили сўзон,
Бад-он сурат ба чашм ояд, ки шаб аз корвон оташ.

Ба хошоки тани садпора хоҳам ишқи ӯ пўшам,
Валекин кай тавон кардан ба муште хас ниҳон оташ?

Чунонам аз шаби ҳаҷри ту сўзад тан, ки гар чинанд,
Ба гирдам ҳема, бо он шўъла баркардан тавон оташ.

Даруни майкада дар май фитодан орзу дорам,
Самандарваш, ки дар оташкада созад макон оташ.

Ба қатъи дашти ҳастӣ соғари май гир, эй Фони,
Чу шаб тор асту дар раҳ ҷўю ҷар, аз каф мамон оташ.

Татаббӯи Хоча

Саҳар зи кӯи харобот мужда дод сурӯш,
Ки: «Заъфи шоҳ ба сихҳат кашид, бода бинӯш!»

Агарчи чанг буди гӯшагиру даф носоз,
Дигар хуми маю найро фитод чӯшу хурӯш.

Хуш он ки боз ҳарифон ба базми айш кашанд,
Пиёлаҳои пуропур ба бонги нӯшонӯш.

Гаҳе таронаи мутриб чу бода созад маст,
Гаҳе карашмаи соқӣ чу май рабояд хуш.

Барои хилвати шаҳ шоҳидони ширинкор
Кунанд шамъи шабистон зи ламъаи дургӯш.

Чунон ки гарм шавад базми шаҳ зи оташи май,
Миёни хайли хароботиён ҳам афтад чӯш.

Ниҳанд пои иродат ба сӯи дайри муғон,
Кунанд хирқаву дафтар гарав ба бодафурӯш.

Дило, хатост ба вақте чунин шудан хушёр,
Бинои умр надорад бақо, ба масти кӯш.

Чу кори туст дуои шаҳ, охир, эй Фони,
Даме макун дил аз ин гофилу забон хомӯш.

Татаббӯи Махдум

Арақ ҳар сӯ давад аз оташин руҳсори зебояш,
Чу он тифле, ки сӯзад дар замини тофта пояш.

Зи мушкинпарда он маҳ дар шабистон чун бурун ояд,
Чу шабнам анҷум ояд бар замин баҳри тамошояш.

Пари ё ҳур бошад ё малак он маҳ, ки ақли кулл
Даме н-ояд ба ҳоли худ зи шакли ҳайратафзояш.

Ту пиндори, ки шӯхони чаманро хушксол омад,
Ба боғи ҳусн чун дар қилва ояд сарви раънояш.

Ба рӯзи айши ман гӯи, ки гарди шом мебезад
Ба ораз, чун парешон мешавад зулфи сумансояш.

Қадаҳ деҳ, соқиё, к-андешаи гетӣ ҳалокам кард,
Ба зӯҳди офиятомӯзу ақли маслиҳатзояш.

Чу манъи дурднӯши кард зоҳид, соқиё, акнун
Чу дори бода, аввал бигзарон аз бодаполяш.

Наёбам илтифот аз вай мани сархокираҳгашта,
Чу сӯи сарбаландон аз такаббур нест парвояш.

Зи сирри бода, эй Фони, чу хоҳӣ аз хати соғар,
Намоям як-ду ҳарфат, лек бо агёр манмояш.

Татаббӯи Мир

Малак чу хост навиштан гуноҳи дам ба дамаш,
Зи барқи хусни вай оташ фитод дар қаламаш.

Ба мулки ишқ кашам хайли ғам ба шӯълаи оҳ,
Шаҳе, ки он-ш сипаҳ бошад, ин бувад аламаш.

Зи ду рухаш чи таваҳҳум, дилам, ки сӯхт зи ишқ,
Задаш самум зи гулҳои оташин, чи ғамаш?!

Чу ғунча дил маро ранги он даҳан бигрифт,
Аз он ҳаст вучудаш баробари адамаш.

Камия ба хизмати пири муғонам аз ҳад беш,
Валек қоми муғона аст умед аз карамаш.

Дили маро чу ба зулфаш наёфт боди сабо,
Чи ҳоҷат ин ки бичӯяд миёни печу ҳамаш?

Бидор ратли гарон, з-он ки олами бемехр
Ба қони ғамзада зоҳир накард қуз аламаш.

Чи гуна чарх кунад хор он азизеро,
Ки ишқ дар ҳарамии васл кард мӯҳтарамаш?,

Чу ёр ҳамдами ман шуд, бирав ту, эй Фони,
Ки сина чок занам, дар миёни қон кашамаш.

Тагаббуъи Хоҷа

Дардам агар кунанд ба ушшоқи зор бахш,
Бо ҳар яке яке расад аз сад ҳазор бахш.

Хубон дили рамидаи моро ба вақти кин,
Карданд ҳамчу сайд ба вақти шикор бахш.

Эй дил, ба кӯи ишқ зи дарду балои дӯст
Маҷмӯро мабар, паи мо ҳам гузор бахш.

Девона гаштаам зи ҳавои париваше,
Соқӣ, ба ман ду соғари девонавор бахш.

Дарду балову шавку муҳаббат дили маро
Карданд теги ҳаҷр кашида чаҳор бахш.

Эй майфуруш, аз паи мастию сархуши
Як ҷоми пур ба ман паи дафъи хумор бахш.

Фони зи ҳасрати қаду рӯят чу гашт хок,
Шамъи савобро ба гадои мазор бахш.

Айзан

Ҳар ки шуд нашъаи қоми азали дар қораш,
Натавон ёфт дигар то ба абад ҳушёраш.

Рақами доираи қом чу зад килки қазо,
Гӯиё монд бурун нақши ғам аз паргораш.

Бин ба дурдикаши майхона ба каф кӯҳнасафол,
Ки гаҳи сархушӣ аз Қоми Қам ояд ораш.

Сарбаланди бишуд аз шайхи риёӣ, сад ҳайф,
Ки ба майхона шуду рафт ба май дастораш.

Дил чу аз ишқу қунун рӯ ба харобӣ овард,
Ту ризо деҳ ба қазо, панд мағӯ бисёраш.

Гар суҳан пири муғон гуфт баланд, эй соқӣ,
Бода камтар деҳу зинҳор макун инқораш.

Қасди кинат чу кунад чарх, ба майхона дарой,
Бе ду-се соғари мастона адам пиндораш.

Шӯхи масте, ки зи шарҳи гами мо хобаш бурд,
Кас ба таъҷил нахоҳам, ки кунад бедораш.

Ёр чун рафту дилат ҳамраҳи ӯ шуд, Фони,
Расти аз дарди вай, акнун ба Худо биспораш.

Татаббўи Хоҷа

Ҳама зи теғи ту гўям сухан мани дилреш,
Ниҳон ба гўши дили худ зи чоки паҳлӯи хеш.

Дилам ба васли ту хушҳол шуд, вале дорад
Ҳама зи дурият андеша ақли дурандеш.

Ба узри тавба халоси чӣ мумкин, эй носеҳ,
Ки бода соқии маҳваш ба каф нишаст ба пеш.

Маро ба дайри муғон нақди дин кучо монад,
Ки мебаранд ба яғмо бутони кофиркеш?!

Зи дурди май барамаш дард чун маломатгар,
Ҳама ба теғи забон карда синаамро реш.

Гадову шоҳ ба даъвои лофи дарवेशи,
Ҳама низоъкунон омаданд, чуз дарवेश.

Талаб намуд ба сад нола дарди ӯ Фони,
Расонд аз карам он маҳ ба ҳар яке сад неш.

Мухтараъ

Бувад ба синаам аз новаки ту пайкон беш,
Валек дар адад аз қатраҳои борон беш.

Дар орзуи даҳонат чу ғунча хуни дилам
Бувад ба зоҳираш андак, валек пинҳон беш.

Маро ба сурати хубат ҷунуну ҳайронӣ,
Зи ҳарчи ақл тасаввур кунад, бувад з-он беш.

Чи марҳала-ст биёбони ишқ, з-он ки расад
Зи лаҳну нағма ба ғуши дил оху афгон беш.

Ба давр беш зи халқам бидеҳ май, эй соқӣ,
Ки масти ранҷу малолам зи халқи даврон беш.

Мағар ки боди наю оби май диҳад таскин,
Ки оху ашк маро шуд асар зи тӯфон беш.

Макун муболиғаву даркаш, он чи соқӣ рехт,
Ба саъй ризқи муқаддар шудан чи имкон беш.

Сабо, марав сӯи он гул, ки сунбули ўро
Кунӣ чу беш парешон, шавам парешон беш.

Чу раҳ ба ғоми шумор аст, Фониё, сӯи васл
Мадав, чаро ки ба таъҷил рафт натвон беш!

Тагаббўи Хоҷа

Ҳавои рӯҳбахш асту маи софу баҳори хуш,
Вале кай хуш намояд ин ҳама, гар нест ёри хуш?

Маро гар ёр хуш бошад, бувад кофия, ки хоҳад буд
Зи ишқи ӯ ҳавои хуш, зи рухсораш баҳори хуш.

Зи май гулгун шуда боғи руҳаш, эй дил, тамошо кун,
Ки бишкуфтаст боғи дилбариро лолазори хуш.

Маро рӯзе, ки буди комҳо як-як фалак бирбуд,
Фалакро шарм боду ёд бод он рӯзгори хуш.

Бишуд гар ёр, дорам нақши рӯи хубаш андар дил,
Ҳам аз ёдаш хушам, ҳам дорам, эй дил, ёдгори хуш.

Зи баҳри кони чашму дил зи ҳаҷрат дурру лаълам ҳаст,
Ба васлат гар расам, дар поят афшонам нисори хуш.

Туро чун ром шуд он оҳуи ваҳши кунун, эй дил,
Фурӯ чин домро, к-афтод дар дастат шикори хуш.

Дило, пур нохушат мебинам аз осеби махмӯри,
Ба ду қоми пуропур метавон дафъи хумори хуш.

Рақиб овора гашту ёр ҳастат ҳамдам, эй Фони,
Ба шукри Ҳақ забон бикшо, ки дори Кирдугоре хуш.

Мухтараъ

Туро, ки ғашт узоре чу гулситон оташ,
Бунафшазори хатат ҳаст дуди он оташ.

Зи ҳачри моҳи ҷамолат бидон, ки месўзам
Шабе, ки шўъла кашад то ба осмон оташ.

Агар бувад ба дилат сўзи махфи аз ғами мо,
Бувад ҷунон ки ба хоро дарун ниҳон оташ.

Зи дил бишуд хираду ҳушу ишқат монд,
Ҷунон ки монд ба манзил зи корвон оташ.

Ватан ба сўхтагон нест ғайри кишвари ишқ,
Бале, ба хайли самандар бувад макон оташ.

Чӣ сон ба ваъдаи васлат ризо диҳам ба фироқ,
Ба хештан натавон зад ба имтиҳон оташ!

Нишони бода ниғар доғҳо ба хирқай ман,
Ба ғайри доғ чӣ зоҳир кунад нишон оташ?

Дилам, ки сўхт, тани зорро тараҳҳум кун,
Ки ошиқе зи ҷунун зад ба хонумон оташ.

Рухаш зи оташи май, Фониё, ки олам сўхт,
Ба олами дили мо ҳам фитад аз он оташ.

Татаббӯи Хоҷа

Чу шоҳият ҳавас аст, аз худӣ чудо мебош,
Гадои дарғаҳи майхонаи фано мебош.

Нағӯямат ба рақибон мабош, эй маҳ, лек
Зи рӯи меҳру вафо ҳам гаҳе ба мо мебош.

Ҳавои софу маи софу соқии софе
Ту ҳам ба аҳли сафо бар сари сафо мебош.

Дило, гарат ҳаваси тахту тоҷи салтанат аст,
Ба хоки дарғаҳи пири муғон гадо мебош.

Ризои Холику махлуқ агар ҳамехоҳӣ,
Чи оядат зи қазо, бар сари ризо мебош?!

Гарат ба гулшани кӯяш нишеман аст мурод,
Чу хоки роҳ шаву пайрави сабо мебош.

Ба ринд ринд шав андар мувофиқат, эй дил,
Ба порсо чу фитад кор, порсо мебош.

Агар ба дарди дили худ даво ҳаметалаби.
Ба дард хӯ куну озод аз даво мебош.

Шаҳию рифъат агар орзу кунӣ, Фони,
Руломи Ҳофизу хоки ҷаноби Ҷомӣ бош.

Татаббўи Махдум

Ё Раб, чи балоест, ки он шўхи қадахнўш,
 Ҳар бода, ки бо ғайр хўрад, ман равам аз хуш.

Азбаски сабўи дари майхона кашидам,
 Шуд чун кафи дасти шутури маст маро дўш.

Он чашми сияхро набувад ҳочати сурма,
 Дар сўги шаҳидони гамаш гашта сияхпўш.

Буд арчи маро ваъдаи васли ту ба бозӣ,
 Ҳаргиз накунам лаззати он ваъда фаромўш.

Сад хун кунад он гамзаи қотил ба ишорат,
 Дар манъ якс дам назанад он лаби хомўш.

Пинҳон суҳанам ҳаст ба он шўх, валскин
 Қу заҳраи онам, ки барам лаб сўи он гўш?

Фони агарат даъвии оини фано ҳаст,
 Аз рафта таассуф махўр, аз н-омада махрўш.

Татаббӯи Хоҷа

Мае хоҳам, ки тобад дасти зӯҳду илмро зӯраш,
Хиромад шергир аз рахнаи майхона ҳар мӯраш.

Чунин май бошад аз хумхонаи тавфиқи Яздони,
Ки натвон ёфтани, эй дил, ба зорию зару зӯраш.

Шароби талх бошад дӯсттар аз ҷони ширинам,
К-аз он фориг шавам як дам зи дунёву шару шӯраш.

Ба чашми дил тавон акси руҳи соқӣ ба май дидан,
Бад-ин бинандагӣ мункир бувад зуҳуди дилкӯраш.

Ба сайди тоири давлат магар аҷзу ниёз ори,
Ба дому дона натвони, ки мебинам аҷаб сӯраш.

Чу зоҳидро ҳавои далқи ринди уфтад дар сар,
Бибояд аз либоси офият аввал шудан ураш.

Аҷаб набвад ба сӯи кӯҳ майли хотири Фони,
Ки андар шаҳр карда турки масте горати Фураш.

Мухтараъ

Лаби лаълат, ки гўям қони покаш,
Ба ханда қони покон шуд ҳалокаш.

Дилам чун гунча з-он шуд гарқа дар хун,
Ки карди аз қафо ҳар сўй чокаш.

Дил арчи завқнок аз васл шуд, лек
Зи бими ҳаҷр бидам ҳавлнокаш.

Ҳар он касро, ки сўзад шўълаи ҳаҷр,
Зи тоби оташи дўзах чи бокаш?

Бараҳна з-он ниҳад бар хоки раҳ по,
Ки қони покбозон ғашта хокаш.

Чу дар боғи муғон урёнам аз май,
Чу Одам сатр созам барги токаш.

Кашад як сў чунун, як қонибам ишқ,
Чу Фонӣ мондаам андар кашокаш.

Айзан

Ин ки як соат хаёл аз дил бурун нагзорамаш,
Аз чунун дар қайди забт овардаам, пиндорамаш.

Дил, ки аз тегаш ҷароҳат шуд, агарчи муҳлик аст,
Ғар бимирам, аз насими Исавӣ н-озорамаш.

Санги бедодаш, ки кардам ҷамъ ҳар дам аз хушӣ,
Чун гадое, к-аш ба каф нақде фитад, бишморамаш.

Бода меорам, ки соқиро лаб олояд ба ў,
Ин балое дон, ки худ бар ҷони худ меорамаш.

Ғайри гулҳои пушаймони чи бор орад зи ишқ?
Ғар замин, к-аз чашм борони надомат борамаш.

Ғамдаме э-аҳли замон набвад, ки дорад бодаам,
З-он чу худ менӯшамаш, ғам худ ба худ медорамаш.

Чун дили пурзахро Фони зи тегаш дод об,
Мазраъ ар маъмур шуд, тухми фано мекорамаш.

Ба хонаи дилам орошт ёр сўхбати хос,
Ки дил ба сўхбаташ аз изтироб шуд раққос.

Қадаҳ кашаидаму ворастам аз балои хумор,
Чу хўрдам оби бақо, ёфтам зи марг халос.

Дигар ба бода фитодам, чи айб, агар ёбам
Дури тараб, ки ба баҳри аҷаб шудам гаввос?

Ба субҳи васли ту куштам чу шамъро аз рашк,
Ба шоми ҳаҷр зи парвонагон расид қисос.

Шароби васли ту бар хайли ошиқон ом аст,
Зи баҳри ман қадаҳи заҳри ҳаҷр дорӣ хос.

Зи дасти муғбача ҷомат зи худ халос кунад,
Ба пеши пири муғон гар ниҳи сари ихлос.

Ба дил муҳаббати аҳли фаност Фони́ро,
Хилофи нуктаи: «Алқосу ло юҳибб-ул-қос».

Пири дайрам гар диҳад як чуръа, бахшам қон иваз,
Бар миён зуннорам ар бандад, диҳам имон иваз.

Тирборони гаматро сад ҳазорон қон кучост,
То диҳам баҳри баҳо қоне ба ҳар пайкон иваз?

Соқие, мурдам зи махмури гарам қоме диҳи,
Лутфи Эзад бахшадат сарчашмаи ҳайвон иваз!

Бӯсае з-он лаб агар баҳши, иваз чун қон диҳам,
Нақди қонро додан аз хоки замин натвон иваз.

Бандаи пири хароботам, ки дар оини фақр,
Ҳар хато, к-ояд зи мо, з-ӯ нест чуз эҳсон иваз.

Гар зи зулми ишқ раҳмам кардию бинвохти,
Бахшадат Ҳақ дар қамоли ҳусн сад чандон иваз.

Қони ширин дод Фони дар раҳи қонон, валеқ
Н-омад аз вай қисматаш чуз талхии ҳичрон иваз.

Ҳаёт дар хотирам аз лаъли дилором нашот,
Дар дил он навъ, ки аз бодаи гулфом нашот.

Гул нашот овараду сарв ба дил дар бўстон
Чун наяфзояд аз он сарви гуландом нашот.

Бе ту дар базми нашотам набувад ҷуз андӯҳ,
Ки ҳама меҳнату ранҷ аст ба ў, ном нашот.

Айши даврони висоли ту гарам рафт зи даст,
Ба ки ҷовид бимондаст дар айём нашот?

Соқиё, ҷоми маям деҳ, ки нашотам ҳавас аст,
3-он ки мумкин набувад ҷуз ба маю ҷом нашот.

Субҳ то шом нашот ар ба касе мумкин нест,
Муғтанам дон ба маю муғбача як шом нашот.

Фониё, мастии май шуд сабаби махмурия,
Ҳаст аз бодаи даврон тамаъи хом нашот.

То дилам ошиқ шуда алфози ҷонон карда ҳифз,
Ҳаст ҳамчун навмусулмоне, ки Қуръон карда ҳифз.

Дар баёни шарҳи гесўят дили маҷнуни ман,
Ваҳ, ки сар то сар суҳанҳои парешон карда ҳифз.

Дил зи шавқи рӯю андӯҳи фироқат рӯзи ғам
Сураи Юсуф ба ранҷи чоҳи Канъон карда ҳифз.

Нуктае аз сирри ишқ омӯхтан душвор дид,
Он ки хонда чор дафтаррову осон карда ҳифз.

Дар балои ошиқи пиронасар зорам чу дид,
Шуд зиёдаш он ки ҳоли Шайхи Санъон карда ҳифз.

Шайх ронад бар забон тавҳиду ҷонаш беҳабар
Ори аз маънист Қуръоне, ки нодон карда ҳифз.

Ёр ҳифзи назми Фони карда в-ин набвад аҷаб,
3-он ки аксар васфи ҳусни ў шуда, з-он карда ҳифз.

То ки як шом ба базми тарабаш даршуд шамъ,
Куштаву мурдаи он шӯхи ситамгар шуд шамъ.

Дар шаби васл рухи он бути маҳваш кофист,
Шамъҳо хуш набувад з-он, ки мукаррар шуд шамъ.

Шӯълаи оташи рухсори туаш даргиронд,
Яъне аз нури ҷамоли ту мунаввар шуд шамъ.

Бо ҳама саркашию шӯълаи ҳуснафрӯзи,
Кай ба қадду маҳи рӯи ту баробар шуд шамъ.

Соқиё, базми маро шамъ набояд имшаб,
К-аз май равшану з-он чеҳра муяссар шуд шамъ.

Пой дар банд ба фонусу ба гардан занҷир,
З-он ки девонаи он сарви суманбар шуд шамъ.

Фони, андешаи афсар зи сарат берун кун,
Бин, ки чун афсари зар дошт, дар он сар шуд шамъ.

Мухтараъ

Соғари зар офтоб аз истидора в-аз шуоъ,
Каъби ў чун кавкабе бо офтобаш ичтимоъ.

Ёфтан гар соғари зар инчунин дарди сар аст,
Лек чун гардад муяссар, мекунад дафъи судоъ.

Рахту бахти ҳастии моро ба дурди май диҳед,
З-он ки бо софи намеарзад ба қимат ин матоъ.

Чон фидои он қаландарваш, ки дар ҳар даври рақс,
Чарх гардад садқай ў, чун дарояд дар самоъ.

Эй, ки хоҳи аз суубатҳои олам вораҳи,
Иттисоли ёр чў в-аз ҳарчи ғайраш инқитоъ.

Нест чун қисмат зиёду кам ба сазю коҳили,
Аз паи мақсум нодонист бо мардум низоъ.

Фони, аз ёрат, ки чони туст бигзар, з-он ки зуд
Гўяд он як алфироқу чўяд ин як алвидоъ.

Ҳофиз ар таърифи Шерозаш намуд аз ҳад бурун,
Ё шаҳи Шерозро маддоҳии бе инқитоъ.

Шаҳри Шерозаш набуди чун Ҳироти мо латиф,
Шаҳ Шучоъи ў кучо буди чу шоҳи мо шучоъ?

Даро ба дайру чу Фирдавс бин фазои васеъ,
Дар ў зи муғбача ҳар сў чу хуршакл бадеъ.

Фалак чу соя фитодаш, Худой хайр диҳад,
Бад-он ки кард иморат чунин бинои рафеъ.

Ҳазор сол зи бурҷаш ба бурҷ натвонад
Намуд қатъ чу соир шавад сипеҳри сареъ.

Зи шаш чиҳат ба насимаш равон табиати рўҳ,
Ба чор фасл ҳавояш ба сони фасли рабеъ.

Дар ў зи солики раҳ тирағи расад ба сафо,
Ба ҳусни хулқ мубаддал шавад хисоли шанеъ?

Касе, ки чуръае аз бодааш кашад, гардад
Ҳазор чурми вараъро ба як латифа шафеъ.

Ба он диёру риндони ў бирас, Фони,
Гузар зи оламу дар давраш аз шарифу вазеъ.

Рехт май бар хирқаам в-аз зўҳд ҳосил шуд фарог,
Ҳамчу он дарди куҳан, к-ў бартараф гардад зи доғ.

Рунчасон сар дар гиребонам, ки бе гулрӯи хеш,
Нест дар ҳусни дилам майли баҳору гашти боғ.

Соқие, дар ҳаҷри он рухсору хат бо ман расон
Оби оташранг, то дудам барорад аз димоғ.

Хонаи дил равшанааш гардад зи ишрат, ҳар ки ў
Дар шаби торики ғам аз бода афрӯзад чароғ.

Чашми ибрат афканад ринде, ки андар боғи даҳр
Сар ба пеш афканда чун нарғис ба каф дорад аёғ.

Пиракони безабону нозукони нуктагӯй,
Гар бувад яксон ба боғи даҳр, чи булбул, чи зоғ.

Васл хоҳи Фониё, кам гард дар роҳи фано,
Кардамат ирсолу набвад бар расул илло балоғ.

Мухтараъ

Эй, диламро бо гули рӯи ту аз гулшан фароғ,
Бо ду лаъли оташинат аз маи равшан фароғ.

То ба кай созам гиребон чок, сад шукрам, ки дод
Дар ҷунуни ишқ урёни зи пироҳан фароғ?

Рав сӯи майхона, эй дил, ғар фароғат боядат,
3-он ки ҳосил нест касро ҷуз дар он маъман фароғ.

Ваҳ, чи ноз аст ин, ки ғар ҳар лаҳза бинад сад ниёз,
Бештар дорад зи мо он сарви симинтан фароғ.

Кулбаамро сохти равшан дару равзан кунун,
Дорам аз бехонумони аз дару равзан фароғ.

Шӯхи масе, к-аш фароғат ҳосил аст аз коинот,
Ваҳ, чи хоҳад буд, ғараш набвад зи ҳоли ман фароғ?!

Ҳар ки чун Фони халоси ёфт аз нанги вучуд,
Бошад аз дӯст истиғнову аз душман фароғ.

Татаббўи Хоча

Ахтари саъди чоми май гар шабе афтадам ба каф,
Мастии ў зиҳи тараб, ламъаи ў зиҳи шараф.

Дайри муғон, ки соҳаташ бод масун зи ҳар бало,
Гарчи балост андар ў муғбачае зи ҳар тараф.

Ўам кунадат чу қасди қон, ор панаҳ ба майкада,
К-аз пай дафъи хайли ғам лашкари хум кашида саф.

Гармии рӯю ҳумраташ аз қадаҳи нахуст шуд,
Ҳар ду гариб нест, чун з-оташи май расид таф.

Нақди ҳаёти ман талаф гашт ба ишқу май, вале
Ҳам ба чунин матоъ агар нақд касе кунад талаф.

Мастии сархушон нигар, ё ки зи чўши бода хум
Чун шутурони маст шуд, аз даҳан ў фиканда каф.

Гарчи ҳазор хавф шуд ҳар қадаме ба роҳи ишқ,
Хавфи худӣ чу афкани, азм намою «ло тахаф».

Аз ҳами қавси чарх чун тир бичаҳ, ки вораҳи
Варна дар ў шави дусад новаки зулмо ҳадаф.

Фони агар зи маърифат нақди ҳаётат орзуст,
Даст бизан ба домани хозини ганчи «ман араф...»

Дар таври Махдум

Ниҳод пири муғон бар кафат чу бодаи соф,
Ба узри тавба дигар хешро мадор маоф.

Зи чоки пираҳанам дӯхтан чи суд, эй дил,
Маро, ки гашта зи теғи фиरोқ сина шикоф?

Шикает қалби ҳама аҳли ишқ мижгонат,
Аз он сабаб ки саф ороста чу аҳли масоф.

Ба дарси ишқ даро, сӯфиё, чу матлубат
Нагашт фатҳ зи «Мифтоҳ»-у кашф аз «Кашшоф».

Тамоми дафтари одоби ишқ як ҳарф аст,
Сухан дароз кашид аз низои аҳли хилоф.

Маро ризои туву дайр беҳ зи Каъбаву зӯҳд,
Ки гуфтаанд, ки болои тоат аст инсоф.

Тариқи бехуди аз Фонию худи аз шайх,
Ки ин зи «ло» ҳама гаҳ нукта ронд, он аз лоф.

Татаббўи Хоҷа

Мақоми амн чу дайру чу пири дайр шафиқ,
Ҳар он ки ҳаст мусулмон, шуморад аз тавфиқ,

Рафиқ мебарад аз дил бурун маломати давр,
Дарег аз он, ки дар ин давр ёфт, нест рафиқ.

Суроҳию рафиқею кунчи майкадаест,
Ғараз зи равзаю аз ҳуру Кавсараш таҳқиқ.

Ғадои майкадаву дурди май ба кўҳнасафол,
Шаҳу зи Ҷоми Ҷамаш қути рўҳу роҳи раҳиқ.

Чу ман ба бода фитодам, мапурс кайфияташ,
Ки аз ҳақиқати дарё хабар надорад ғариқ.

Зи қотеъони тариқ он кас андар ин раҳ раст,
Ки кард қатъи биёбон ба амри пири тариқ.

Бало ба ваъдаи васлам ҳамедиҳӣ, лекин
Мақун тасавури он, к-ин суҳан кунам тасдиқ.

Ба ҳар фариқ дар ин кўҳна дайр пайвастам,
Нишони дўст набурдам гумон ба ҳеч фариқ.

Висоли ёр чу хоҳӣ, фано гузин Фони,
Ки баҳси илму амал сар ба сар бувад тазриқ.

Татаббўи Хоҷа

Марост оташи дил, соқие, нишони фироқ,
Биёр бода, ки оташ занам ба қони фироқ.

Ба даҳр оташи андӯх хонумонам сӯхт,
Ки бод сӯхта дар даҳр хонумони фироқ.

Ба кӯи майкада риндон баранд дастонҳо,
Диҳам чу гирякунон шарҳи достони фироқ.

Кучост васл, ки ояд ба лутфу андозад
Муфориқат ба миёни ману миёни фироқ.

Ба ғусса гарчи ниҳон доштам, вале шуд фош
Ба гоҳи масти ман ғуссаи ниҳони фироқ.

Фароғ дошт маро мулки дил, вале расид
Дусад матои малолат зи корвони фироқ.

Чи сон зи майкада оям бурун, ки меборад
Ба фарқ санги балият зи осмони фироқ?!

Хуш он замон, ки ба базми висол резам ашк,
Ба ёр шарҳкунон меҳнати замони фироқ.

Ҳусули васл ба сайр аз фано мадон Фони,
Ки он ба васл расонд туро дар они фироқ.

Наът

Зи чоми ишқ агар чуръае чакад бар хок,
Кунанд сачда ҳазорон мусаббиҳи афлок.

Касе, ки ёфт ба он чуръа тинаташ тахмир,
Амини «аллам ал-асмош» кард Эзиди пок.

Чу аршиён накашиданд сар зи фармонаш,
Чи бок аз он, ки кунад саркаши яке бебок?

Саге набуд аз он рӯ зи даргаҳаш ронданд,
Шуд аз қалодаи лаънаш насиб тавқи ҳалок.

Ҳарими дайри фано чилвагоҳи покон аст,
Гурезад аз саги нопок соҳиби идрок.

Биёр бода, ки дарёи раҳматаш ом аст,
Бизан бар оташам обе зи оби оташнок.

Ту хешро ба риёзат бисоз, қобили файз,
Ки фоиз аст мубарро зи тўҳмати имсок.

Нашуд муносиби ҳолам ба зўҳд чолоки,
Ки ҳар замон барад аз ҳолам он қади чолок.

Марост софии «мои маъин» зи дурдии май,
Чунон ки риштаи «ҳабл-ул-матин» зи риштаи ток.

Гурехт шайх сӯи хонақаҳ, маро чун дид,
Фитода мает ба дайри муғон ба хирқаи чок.

Чу рӯ кушод, зи Фони асар намонд дигар,
Чунон к-аз оташи барқи таҷалли аз хошок.

Наът

Эй, тугайли тинати покат ҳазорон ҷони пок,
Не фидоят ҷисми ман танҳо, ки бал «руҳи фидок».

Меҳри рахшон пеши зоти покат андар равшани,
Ончунон бошад, ки пеши меҳри рахшон тира хок.

Ҷони худ хоҳам барафшомам ба хоки кӯи ту,
Ваҳ, чи мурдан бошад он, к-аз ҳасраташ ҳастам ҳалок.

Чун қалам сар бар хатат нанҳод, аз он маъни бувад,
То қиёмат сарнагуну рӯсиёҳу синачок.

Гуфтаи моро талаб марҳам ба дафъи захми дил,
«Ё даво-ул-ҷарҳа қалби айна матлуби сивок».

Ҳар ки уммеди шафоат аз ту дорад рӯзи ҳашр,
Андарин дайри фано-ш аз чурму бебоки чи бок?

Он шаҳи некон агар бошад шафеъат, ғам махӯр,
Фониё, ҳарчанд аз феъли бади андӯҳнок.

Татаббӯи Хоҷа

Бош аз хонақаҳи зӯҳд риё дуртарак,
Гар суви дайри муғон мерави, «Аллоҳ маак».

Ҷон зи лаъли намакини ту надорад сери,
Гарчи майро натавон хӯрд, чу резанд намак.

Абри раҳмат агараш об занад, нест аҷаб,
Шуд чу қорӯби дари дайри муғон боли малак.

Дӯст чун хона ба дил сохт чи андеша зи ғайр,
Кай шавад монеи рухсори яқин пардаи шак?

Чуз ба боли малаку рӯҳи қудус мумкин нест,
Гар ту хоҳи, ки хироми чу Масеҳо ба фалак.

Аз вучуд ар сариён нест шуунро, чи вучуд,
Сад ҳазор ар бувад аъдод, чи мумкин бе як?

Фониё, сафҳаи дилро рақами файз маҷӯй,
Нақшаи ҳарфи худӣ, аз лавҳи бақо ношуда ҳак.

Татаббӯи Хоҷа

Агар ту чуръа фишони гаҳе зи май бар хок,
Маро зи хок шудан дар тариқи ишқ чи бок!?

Ба май фитодаам, аммо зи заъфи ҷисм дар ў,
Наям гарику равонам бар об чун хошок.

Ба ашки дида бишустам зи ғайр, рух бинмой,
Ки чуз паи назари пок нест манзари пок.

Фигон, ки чону дилам сўхт соқии гулчеҳр,
Гаҳе зи оташи май, гаҳ зи рӯи оташнок.

Сарам задию хушам бар умеди побўсат,
Агар бубандияш, эй шаҳсавор, бар фитрок.

Вазад чу сарсари ишқ, он замон равад ба адам
Ба сони аҳгару хокистар – анҷуму афлок.

Зи ғунчаю гули боғ фано магар Фони,
Нишон диҳад ба дили чоку хирқай садчок.